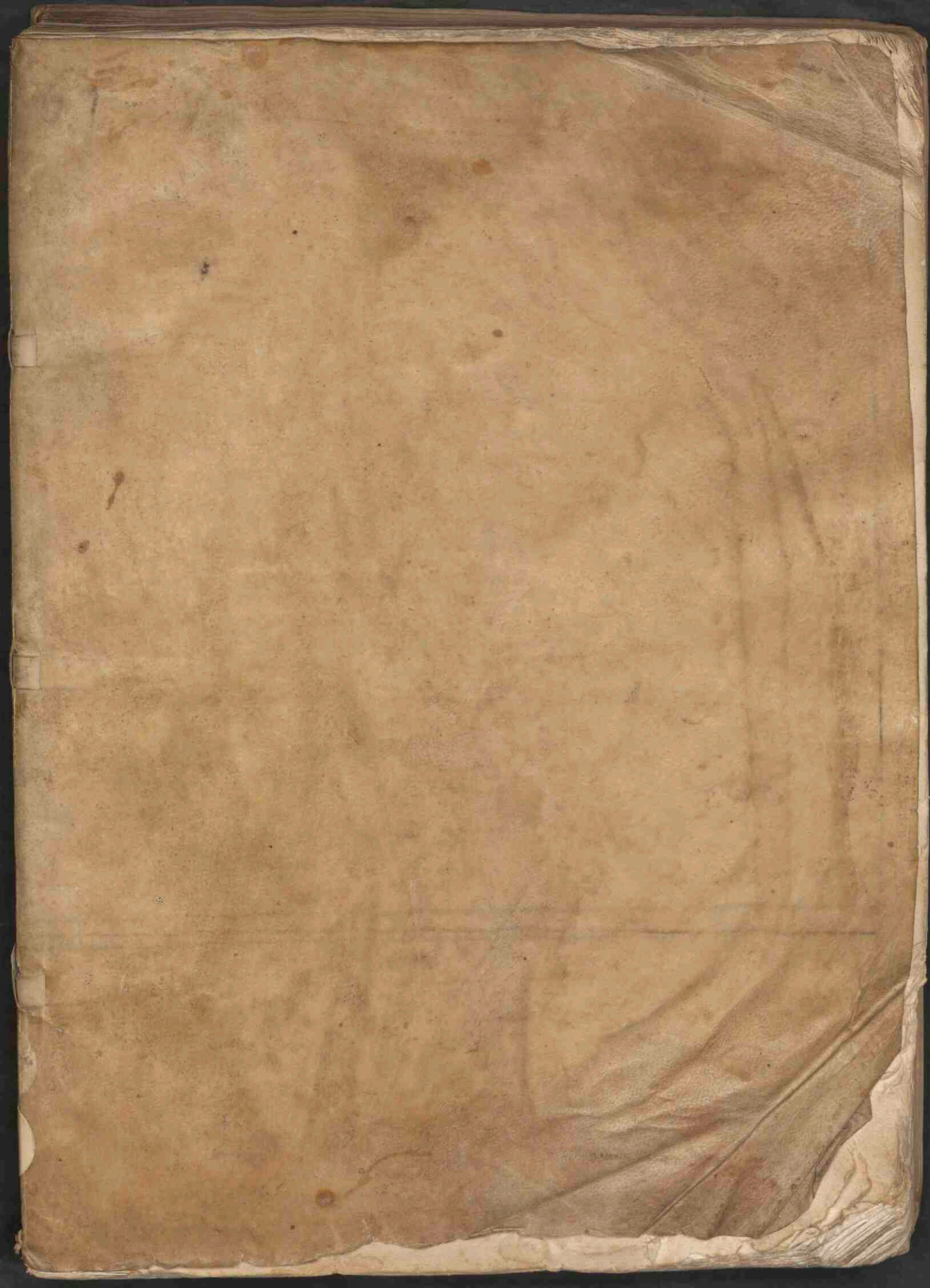

Stadtboeck van Zwolle.

<https://hdl.handle.net/1874/334291>

Hs.
4 L 7

Aevum medium.
Scriptores historici.

N° 77

Lodd. Mss.

Script. hist. N° 77

W4 LL

N° 7

1141 (*Hist. 77.*) Charta. fol. 180 ff. Saec. XVI.

Stadtboek van Zwolle.

Fol. 1a. Dit boek heeft Eluen tractaten. In den eersten is getractiert van den ghenen die de scepenen kyesen sullen etc.

Uit de boekerij van D. R. van Bassen, burgem. van Arnhem (?) Zie den catalogus waarin zijne HSS. voorkomen (Arnh. 1875), N° 140.

Dit boeck heeft elken tractaten

Inden eersten is geantwoord vanden gheene die de
Dorpen bysonnen sulken in van forme Ende vanden
Borpen in forme die bysonnen fall in van forme
Ende Ende vanden gheene die gheene ofte gheene die
vanden van onsen borpen in forme Ende
in van saken die dars an draggen zynt in borpen
fo (

1

Dat ander deel ofte tractaet is van doot
plage wonden vanden bysonnen van gheene
vanden in vanden bysonnen van forme in van gheene
in forme vanden vanden saken die borpen vanden op
vanden bysonnen die te come met gheene die die forme
vanden op zynt dat vanden in forme vanden saken

Dat derde deel ofte tractaet is van dobbelen
in van saken vanden saken van wonden van vanden
van gheene bysonnen vanden saken plage in wapen
vanden vanden vanden in van saken vanden die
vanden gheene bysonnen zynt

Dat vierde deel is vanden gheene die in een
vanden bysonnen in vanden vanden in van den die
vanden vanden bysonnen van boorn te gheene van
vanden gheene in van bysonnen van gheene te bysonnen
in te bysonnen in van den die vanden vanden of
vanden gheene bysonnen gheene in van vanden in
vanden

Dat vyfte deel is van boden van claere
van saken in dat dars bysonnen in van te bysonnen
ofte gheene die in vanden vanden vanden die vanden
vanden saken

Dat eerste deel is van panden en pante
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven

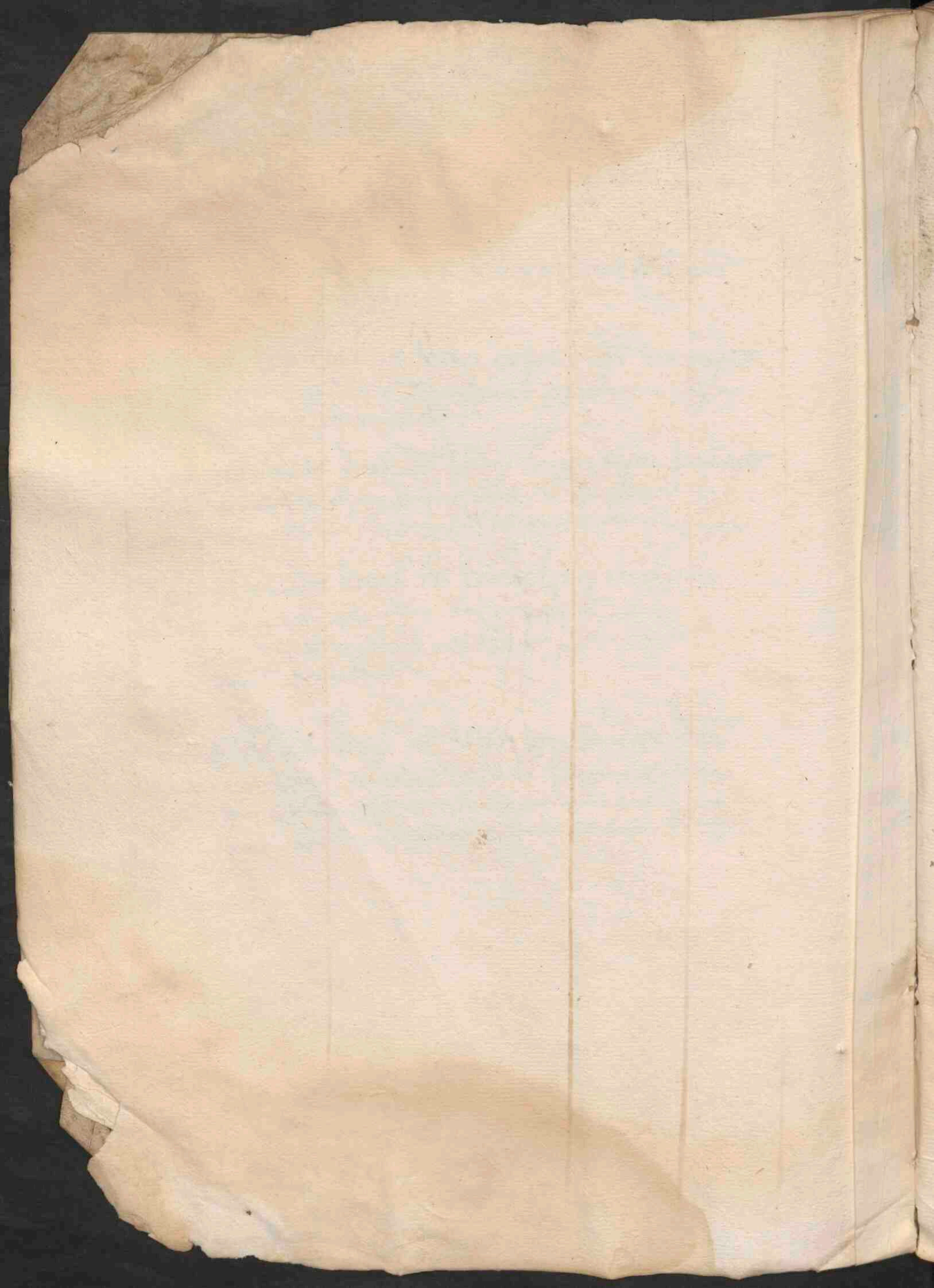
Dat tweede deel is van timmeren en
van den gaven van den gaven

Dat derde deel is van roepen en verroepen
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven

Dat vierde deel is van lozen thoe brontve
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven

Dat vijfde deel is van heymelystie
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven

Dat elfste deel is van giftinge der
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven
van den gaven van den gaven van den gaven

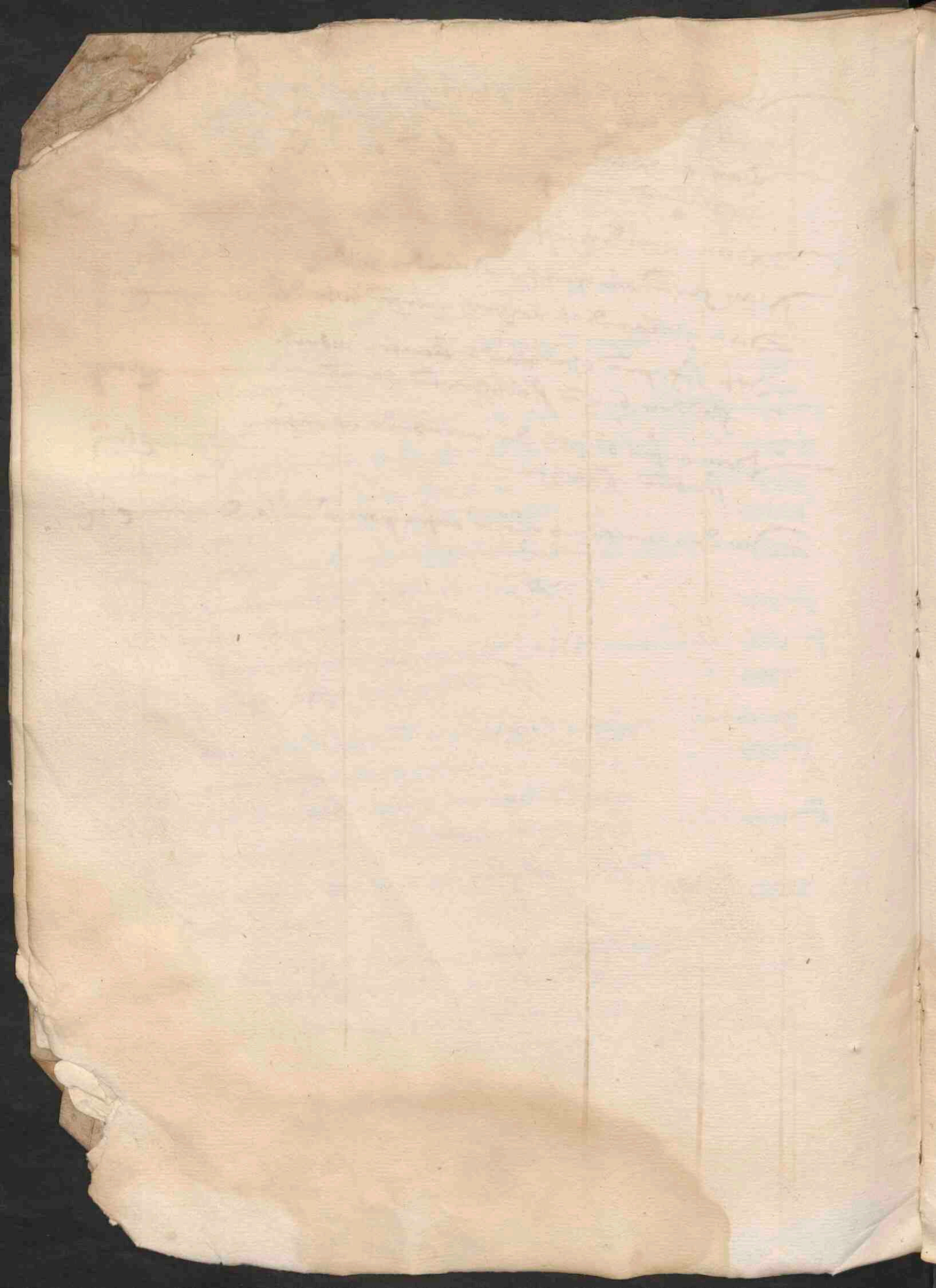
Dat eerste deel geeft desse

- Die scriften vande' poverl' ofte furchel' door' twickem
vande' gunt' die' de' scriften' furchen' füllid'
Die' gunt' endt' die' de' scriften' furchen' füllid'
Dat' die' gunt' van' die' gunt' van' die' gunt' furchen' füllid'
Dat' vader' van' furchen' noch' twee' gunt' buindend' gunt'
Kant' moet' furchen' wesen' füllid'
Van' gunt' aff' d' gunt' furchen' te' wesen'
Dat' myn'at' furchen' van' furchen' furchen' füllid'
Van' besetten' borgum' furchen' te' wesen'
Dat' gunt' amptl' gunt' furchen' wesen' füllid'
Dat' myn'at' furchen' van' furchen' in' markt'
wese' füllid'
Die' scriften' endt'
Die' die' die' scriften' die' myn' furchen'
Die' gunt' furchen' wesen' weyl'
Oft' gunt' vande' furchen' ontbraken'
vande' amptl' gunt' besetten'
vande' scriften' die' niet' van' betalen' dat' gunt'
vande' stadt' wagen' gebout' gebou'
vande' stadt' amptl' te' twickem'
vande' gunt' die' die' scriften' gunt' l' l' l'
Desse' weylhou' gunt' nabes' furchen' gebou' alle' die'
gunt' borgum' van' gunt' besetten' te' gunt'
Een' ander' op' dat' furchen' die' die' scriften' ofte' furchen' wese'
Die' scriften' ofte' furchen' selouge' dan' sy' gunt' wese'
wanne' vande' stadt' wagen' oft' om' dat'
zy' vande' stadt' wagen' gebout' gebou'

Die up sijnen in sijn sprake oft up sijn dronghe	ccii
Dan sy want vander stadt venghe	ccii
Die up die andere ginde om die wylde wylde	ccii
Die lende oft vorge up die murensse ginge	ccii
om up die stadt om die die een den andren	ccii
met wylt anghe sprake ginde	ccii
Dan want wachte te slanne	ccii
Dander stadt lende te slanne dan sy want	ccii
vander stadt venghe	ccii
Dan wachte die van die stadt venghe wachen	ccii
te antebouwen	ccii
Die up want wachte dronghe ofte kerken wachte ginde	ccii
Dander ginder lende die burger worden	ccii
Dan onse burger te wylte te vuren	ccii
Dan gaste die in die stadt wachen	ccii
Dan gaste die te wylte ligghe met onse burger	ccii
Dan verbintnisse onse burger te ginen	ccii
onse burger te wylte	ccii
Dan verbintnisse burger te gaste te wylte	ccii
Dan burgerstap up te ginen	ccii
Die wylte stadt voor die onse burger ontsticht	ccii
Die onse burger venghe	ccii
Die wylte die stadt voor om onse burger	ccii
tot andere wylte te setten	ccii
Langs burger die voor oft wachende borre	ccii
suppen gebot	ccii
Dan onse burger die om sijn roemstap	ccii
voor die vander ginder stadt wachen borre	ccii
Die wylte die stadt voor borre suppen gebot	ccii
als die stadt in oorloghe lagen	ccii

Van onsen burger in te binden die wter
 staet wter als die staet onse gade
 Van burger die in onse of in vanden
 ginnit met gade of gade te onse
 Van quaden of vanden wter gade
 Van gade of gade vanden te onse
 Dat sellander burger wter woude
 Of gade of gade wter woude
 gade bynne gade wter
 Van onsen burger die wter of onse
 gade gade
 Die den wter gade onse wter woude

127
 4
 4
 4
 4
 4
 4
 4

Dat eerste boeck tractiert van Oepene
te Kyssen en van goet vreden in van den
die goet ofte goet vreden in van den
misdade van binnen int Berg. Dorn ofte vreden
den goet die vreden in van den
en betant die Stadt ampten / omvonden
tege den Berg van vreden / gasteren berg
sijde vreden / gasteren Berg van vreden
van den goet vreden in van den
gallandisch in noot die

Alle gaste vreden in vreden
die in den berg vreden vreden die
zijn gaste vreden in vreden
vreden van den berg vreden als vreden
die gaste vreden in die vreden vreden
die vreden in vreden in den in vreden met
van laten en soe sullen vreden berg vreden
in goet vreden in vreden alle facten die
sijn gaste vreden in vreden dat die
sullen als vreden vreden dat die vreden vreden
vreden vreden dat soe vreden vreden vreden

Dit zijn die vreden in vreden die vreden
in vreden in den vreden die vreden vreden
vreden vreden vreden en vreden vreden in vreden
vreden vreden vreden vreden met vreden
vreden vreden ofte met vreden vreden vreden
in met vreden vreden Mer van vreden vreden
vreden vreden met vreden vreden vreden
en wat in vreden vreden dat vreden in den
vreden vreden vreden vreden in vreden
vreden vreden vreden vreden vreden vreden
vreden

Dat die gñ en geen van hem tot
Breyen freien züllen

6

iiii

Item vñ sante pontifis darft rōmlich
alme die freien freien fall wyle
die mēschē die freien als die gñ
vander mēschē vñ frey gān freien
gñ züllen gñmēt mit van hem gñ
die freien freien

Dat vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet

Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet

Van ghebreude lude freien te wesen

Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet

vi

Dat niemāt Breyen vñ Brolte same

Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet

Van besettene borgere freien te wesen

Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet
Item die vater en kindt norst twee
ghebrueden inde waerde same neet

vii

Dat seer amptlyken geen ssepe
wesen zullen

te die en sallyc amptlyc ssepe wesen in
buelde die amptlyc it wylt ssepe ofte
yon ssepe van ssepe die wylt dat sy
ssepe amptlyc it wylt die ssepe ofte
ssepe wylt by wylt die ssepe
dyt ssepe en ssepe wesen

Dat niemant ssepe en ssepe
in wesen wesen sal

Ic wyl ssepe in ssepe die en
sall in ssepe wesen ssepe
wesen ssepe omlom die ssepe

Der ssepe edel

Ic wanne die ssepe gesepe en
ssepe ssepe ssepe ssepe die alder
ssepe die wylt dat ssepe ssepe
ssepe en die ssepe alder ssepe dat
ssepe tot ssepe ssepe die ssepe ssepe
ssepe die ssepe ssepe en die ssepe ssepe
wyl ssepe en dat ssepe alle ssepe
ssepe ssepe wesen ssepe ssepe ssepe
en wylt mit ssepe omlom wylt en dat
ssepe ssepe wylt ssepe en ssepe ssepe
ssepe en dat ssepe die ssepe ssepe
wylt en ssepe ssepe ssepe en ssepe
ssepe en ssepe ssepe ssepe ssepe
ssepe wylt ssepe en ssepe ssepe
in ssepe ssepe ssepe ssepe en ssepe
ssepe ssepe ssepe ssepe ssepe
sall wylt ssepe wylt en dat ssepe dyt

met last sulz noch om meenstap
noch om stegenssey noch om lincen
noch om lunde noch om angh alson
over als my die machz gell
Jeb god also ze ge meynen selz

Hoe die olde Brepen den myn sekerē

Cii

Ic als die nye schepen gheschoren hebben
soe sullen die olde schepen den myn
schepen sekeren in sove sante in ginde
troubden by sove men dat zy som sullen
gelyc geliden den last den zy gheschoren
hebben hoe sante trouwels dat hoe die
van hoe comen is alme vster schepen sijn
als zy best comen en moege

Die geen Brepen wesen wyl

Ciii

Ic hoe wie tot schepen gheschoren worden
en die niet wesen en wolden en dape op
segende die sullen comen op dat gijnt ende
betalen die part se tot en soe sullen gy
inme schepen wesen

Off niemant vande zaet ontbrake

Ciiii

Ic oft darr yemant vande zaet ontbrake
in die stude sullen die selve hiesen die tot
sante trouwels ofte die schepen hoeken men
ginde ma en want sante dat die ghem
die hiesen want tot sepe oft tot vande die
dan weggeden hoe wesen hoe sullen die
ghem die den ghem gadden in die stude
want ginde andere ma hiesen by sove lunde
als yng boude ghem stant va schepen
hoe hiesen en die selve dages man die
weggeden so die wylst en die hoe vande
wylst want en die weggeden die sullen al sullen
hiesen wylst als die tot sepe ghem want

Vanden ampten te besetten

lxv
Ick Goe sullen die vye scepene als sy gesceoud
sullen in die olven scepene zyn verstaen
en sy vande scepene gane sone ampt besetten
ouder sone sone angelste

lxvi
Vanden strepen die niet en betalen dat
zy vander Stadt wege geboert sullen
Ick ware dave ymmer vanden scepene die
bynnen vrythymdaghen naar hant
ponck. lo. dage niet en betalen dat sone
an gewent ware vander Stadt wege
dat sy betalen sode in gewent gader sone
angelste alsoe dat die scepene dave slage
af givene sode sy bynnen dave sone
ofsmant ware die verloer tige die Stadt
te te nofstant sode sy dat vout betalen

Vander Stadt ampte te trefsen

lxvii
Ick Goe wie die Stadt ampte trefsen
die fall dat gelt betalen vrythymdaghen
vone hant. ponck. lo. ten zy dat die scepene
vone nandere dat besceyden in sone fall
vllt na gunde borghe sullen vone dat ampte
dat sy getorge sijn alsoe dat die Stadt sone
sone sy in vllt na die sal sone ampte alsoe
lange ofsbeyndel als sy dat gesent sijn

Vandē genē die den strepen gelt loene

lxviii
Ick Gyns onse borghe die die scepene
gelt getonet vander Stadt wege sone
engand sone niet die sijn die sone die
scepene sone trefsen in die Stadt boden sone

moege hem die sijnen banden laten met
 die stad gode dat sy come up der stad
 wyne sijn en en gae daer niet af sy en
 hebbe niet dan sijnen goud en guldene
 vanden gelde dat sy hem gelouft heeft
 wie dat verbuete die verloor sijn die
 stad en pout moest nu sie niet vlynde
 sy solden hem afvande met zyne vure
 pant men lage sy daer langer dan den
 sijnen besnydeliken dorste) so moestom
 gonen sijn borgen binden doen dat sy
 dat gelt betaelden en volge hem met vure
 alsoe langse met gode dat sy dat gelt betaeld
 Dese wilhoer huez nae bestreue hebbe
 alle die gemeen borgeze van zuolle
 bestooren te solden

ste oft enig man ofte vrouwe borge oft
 gaste oft vande va om enige enig om
 drage mofedel onder hem selue oft met
 andere linge sijnvliche met linsten ofte
 openbare dat vure met zinne ofte met
 zede tege vureachttygeyt sijnen en vande
 en die vureste oft die nu ynde jaar m
 e e e e e vj op sante kint dat oft sijn
 nau van binsten vollen bynne vollen
 gromme sijn om sijnen en vande en gromme
 in gromme sijn die sy nu vure tot gromme stad
 besouft te doen gaddem ofte moeste doen
 vurete ryggen te selve te stude en te
 vurete en die daer vure te oimvallen
 ofte doot te slawe ofte wet der stad te
 slawe oft in enige wet te vurete oft die

1
eie

stadt van Brille gheschiedt in andere ingemint
dan in ssepen en handt en gemint als dat
van olt en onse van vaders ingint hebben die
gaden verhout goer huff en all goer gindt bynd
der stad en bynd der stad wysheit tot besaiff
der stad van Brille en bynd onse wysheit tot
besaiff ons gindt van wtzucht En alle die gindt
gindt dave hoe gheschiedt mit rade oft mit dave dat
wore om huff en om goer gindt gelyke vst is
marchise mit wtzucht sy soldens som onsgindt
maked mit som tebalsten En wort sake dat
ssepen en handt en die gindt inder stad der
stadt van Brille enige last oft gindt wegen
van deser sake of van andere sake van ynde
sy wore van bynd oft van bynd die solden sy som
gindt wt dave gelyke ons selvend sake En wort
ont sake dat yndt deser sake vore die solden
dat maked op zyn huff en op zyn gindt En wie
dat maked die fall hebben vander stad olt kysse
gindt En van wie dat ssepen en handt en gemint
olt dave hebben wyllen die zillen die gindt en
die sake legge in die lande kysse hoe dave
En wie vnder stad wysheit gebore sijn en alger
ofter kysse sijn golt mit vore mude borge

En ander op dat selue van ssepen te wode

22 Ik Enig ma oft vore die ssepen oft handt
vore dave zyn hoe gindt te wode oft om dat sy
vrest gaden vander stad wegen die gaden
voren tressen die stad lece te En alle die
gindt die dave mude in hure wode oft in vrest
lece tressen som op sijn gindt die vore vore
tressen die stad lece te marchise mit wtzucht
vrest sal die som afmude mit som tebalsten

En want die seepren ofte handt ander wad of
goet choff son welken sy en gunt pont in
solder bynde gyon gant bynde bichte mit
romm en gadder sy of somp makte gant in
makte vanden ofte mangle son en solder sy nocht
bynde gant als of in onse verpant mit
romm by el te also mangle waken als sy dat dede

Die Stepen ofte zandt sloete daer zy
to ziste wazen vander stadt wege
off om dat zy vander stadt wegen te
zist hadde

Ik Enig mit ofte vrouwe die seepren ofte handt
selowd gant zy her wiste waken off want dat
zy waken vander stadt wege off om dat
zy binst gadder vander stadt wege die
welken tege die stadt el te mangle son
mit vlynde wite solder gant of mangle mit
gant vlynde en alle die gant die dan mangle
waken tege gant in gant off in vlynde
op zy ingete die welken wite tege die stadt
el te mangle son mit vlynde wite solder
gant of mangle mit gant vlynde en mangle
tot b. toringe te gant te die seepren en stadte
kenisse

Die op stepen en haet
sprake off op hem dronge daer zy
waere vander stadt wegen

Ik Enig mit ofte vrouwe die op seepren
off handt sprake gant zy her wiste waken
off want dat son waken vander stadt wege
off om dat son binst gadder vander stadt
waken off op hem dronge off bende die elken

xxx

ccii

ccii

togen die stad oec te moesten se niet wellynd
alle solen hem afwonen met hem vyftien Meer
spaken die sceppe oft vint vint konbar
vande oft dronge weder die velen togen
die stad was pont Die opden anderen
burde om des zertens Kynlla

ccm

Ik doe wie algher her wiste rom in sceppe
oft waer dat die sceppe oft vint vint
vander stad woge losen woordich en aldare
en die gade die velen togen die stad
te te en of sceppe dan en vordich so
gade sy gebroek el te en of sceppe dan
en wendinge so gade sy gebroek lece te
de burde oft vortte op dat meente
huis oft op der straten om dat die
een den andere met zert aghesprek hadde

ccm

Ik wie die andere op dat amuse sijn of
dare vore op der straten als gy te wiste wyllen
dare oft vort wist rom of die die andere
oec onfabe dat gy malfrandem met wiste dese
sporen oft anoulangt gebou an vordich
met bane die fall gebroek gebou el te en
of sceppe dan vordich so gade sy gebroek
el te en of sceppe dan wendinge so fall sy
wobout gebou lece te en wostand beringe
te dare her die sceppe en vander beringe most
muse met vlynd alle solen hem onfabe
mak die binnre met sijn en me gant die
vordich met hem vyftien die wendinge met hem en

Van eenē water te staene

ccv

Ik die ma oft vordich die vander stouge
die wande vander stad woge bym die stad
vuyt die velen togen die stad te te moesten
niet wellynd alle solen hem afwonen met hem vyftien

Woude sy den wateren son verlore sy el to te
moestniet met verlynde el soldat sijn
afnemen met sijn vuyten

Vander Stadt hoede te stene Daer hy waer vander Stadt wege

ccij
Ite Enig mit ofte vrouwe die der Stadt goede
stouge daer sy waer vander Stadt wege
die verlore tige die Stadt ee to alsoe wou
als dat versal die boden met en wou
moestniet met verlynde el soldat sijn af
nemen met sijn vuyten **Dan wake**
zen die vander Stadt wege waer

ccxii
Ite Enig mit ofte vrouwe die vander Stadt
vrouwe waerde die sal elken mit antebou
die sijn in zynne gemachte rone die sy
anspreeket von die met en die son wou
sijn bestinde vander water die dat versal die
water met en wou dat wou broekelou
tuge die Stadt alsoe wou alfan die water
wou die en met die die water met verlynde
sy soldat sijn afnemen met sijn vuyten
die waer dat versal die water son verlore
zy elken alsulken sijn als yden Stadt boeke
afnemen stant **Die op eene wake**
Dronge of troeber woerde hadde

ccxiii
Ite Enig mit ofte vrouwe die water
of die goede die water vander Stadt wege
sijn en die Stadt vuyt misde met dronge
ofte met die ofte met sioner woude
die verlore elke tige die Stadt ee to die
die water met alsoe alfan die water
met verlynde en rone die versal sijn wou
die en moestniet die water met verlynde
sy soldat sijn afnemen met sijn vuyten

Vander geene eede die borger werde

ee

Ick den vrie borger in Buolde wort. die sice
niet van sillinge dat sy den borger
dome in sille en dat sy der stadt
ongeflyt fall gelpe goldes vore alle die gume
diese borger wylten en dat sy binghe die
stact van zoolen gume sloken fall en sille en mende
te wylten binghe orlonie. Des sigeping vnder
dat stande op zyn lyff en op sijn gunde en
dat sy die zane omme van byme zoolle vore
fall sy en vore met sigeping orlonie dat
sijn god alpe gelpe en zyn sillinge en wat
sy vore sille fall stact sijn vore sict amstel

Van onsen borger te zichte te vueren

ee

Ick enig onsen borger ma ofte vrenter die in
vromste wolder die sullen die sigeping hor
zichte vore op die stadt rost zand dat an zyn
vromste diege

Van gasten die inder stadt woene

ee

Ick vore enig ma ofte vrenter die in onsen stadt
gume met zyn en sict en sigilde goldes met
die stadt en walden en gume die salme goldes
in borger mende. Mer wolder sy den sigeping
vromste die meste gume vore vore en sy
en meste met onse borger gume vore mende
vromste meste tot gume en dat sy borger
gumboden vore

Van gasten die te
roste ligen met onsen borger

ee

Ick enig gast die te roste ligen met onsen bor
ger die die vore sict meste sigilde en gume
die salme goldes gelijck en gast. Mer die gast
sy sy ma ofte vrenter zal vore dome en vore
vore sigeping gelijck onsen borger. Die met
dome en wolder en gume dat gelijck vore en

quere sy dan aent vour die verloor sijn
 fiore gelyk onser borger in en busche sy
 sijn fiore moet in blou in die stad
 in wolder scepere vour die solden scepere
 dan vour solden gelyk in die stad vour
 vour stad **Van verbuutenisse**
onser borger tegen onse borger te make

11

Ik doe en sullen gien onser borger verbuutenisse
 make met gaste van binghe op ander
 onse borger ons met wylte oft andere
 gien tegen onser borger te doen
 Dure die en sullen gien onser borger
 som onder binghe verbindet tegen andere
 onse borger enige sachte doe te duren
 om die verbuutenisse wylten wie niet va
 gien pinte vour verbuuten die gade vloer
 tegen die stad leere te wostant solden sy
 dat verbout af logge tot alsulken tyt toe
 ons scepere in hande ondroge oft sy solden
 som af want met vylten

Van verbuutenisse borger te gast te make

11

Ik doe en sullen gien onser borger blake
 nisse make met gaste van binghe op gaste
 van binghe enige sachte te doen onwiltout
 by den scepere in hande wie duffer pinte
 niet verbuuten die gade vloer tegen die
 stad el te wostant solden sy dat verbout af
 doen alsoe vour als dat scepere in hande
 gaste oft wolder sy solden som onschuldige
 make metten vour gant

Van wortgerstap op te gheue

Ite dinge onser borger die gien borgerstap
 op gane tegen den scepere wylte die sachte

11

Dat doen op hangende in tegenwoordigheit der scepun
in hande als die ghevoegte sichten van die niet
in dade die verlore tegen die stad & te in dave
geen minne burger in swolle te wesen in gade sy
verloren gaderen tegen die stad dave die minne
vrijheid moeste dat solden die scepun solden an hem
an een syn gint. Mer voort sachte dat die stad
in swan verduen oft in lasten van die scepun
sine borgerschap op om verduen wille tegen die scepun
wylle die verlore tegen die stad leere te in en solden
minne in swolle oft in die verduen om moeste
aant verduen die solden hem afnemen met syn vryhe

Die weder stad voer en onsen burger onseget

cccci

Ick enig onsen burger die wt die stad oft wt den
lande voort en andere onsen burger onseget in
syn vyant wordt die verlust tegen die stad & te
in minne burger in swolle te wesen in die bracht
solden solden an hem in een syn gint in niet
weder in stad te come sy en solden dat ghebruyt
te scepun tegen die stad sy hem scepun souen solden
sy minne in swolle come

Die onsen burger vinge

ccccij

Ick woude enig onsen burger genage van gaste van
bincken sonder onseget son fall die stad die magne
die die scepun dorste die dave kant ofte dave
mide gaderen oft die die scepun dorste dat die
geens magsting woude die die vangenschap gaderen
gaderen weder an kasten die gaste syn in bincken
swolle geseken syn. Mer woude onsen burger gema
gen van gaste van bincken die geens kint van ons
nomet an wylle noch kint blyne woude by
ons geens van vryheit in die die stad ofte ymant
onseget gaderen in onsen burger genage gaderen
die solden die stad sine magte weder onseget
die gaste syn bincken swolle in kasten wider
an dave sy moeste

Die wot der Stadt voer om onsen
borger tot andere rechte te sette

xxxix

xxviii

Ite Emig onser borger die wot der Stadt voer
om onsen borger tot andere rechte te sette
Dan voer onse schepen die verlore tuggen die
Stadt te to ten wot sachte dat hem dat
by mure kon gebonden wot en mure
borger in swolke te wesen en die broeke
die sy gedenck hadde daerom hem in bynd
moeste den soldeur solden an hem en om
syn gindt Emig borger die voer oft
wanderinge boenen strepen gebot

12

xxix

Ite Emig borger die voer oft wadinge bond
schepen gebot die verlore tuggen die Stadt
te to oft als sachte kon afset hem by gebod
voer moeste met bynd sy solden hem
afwend vande te met syn mure sacht
en vande mure kon met hem wyfte

Dan onsen borger die om zyne tomschap
wter Stadt voer en weder inder Stadt conte

xl

Ite Emig onser borger die wot der Stadt voer
om syn tomschap oft om syn oberer met
syn wome sonder argelst wanner dat
die weder in gindt met syn wome die
voer borger als sy her voer wot was sy
wot voer ten wot dat sy syn borgerisop
verbroek hadde van onse Stadt wot

Die wter Stadt voer boue strepen
gebod als die Stadt in oerloge lage

xl

Ite Emig onse borger die wot der Stadt
voer boue schepen gebod als die Stadt

in oorlogge lage die verloren sijn die Stadt eelt
ten vuer sake dat sy by mijn here gheboden
waren die burger in swalle te wesen
die den boeke die sy gheuen gunde daer
sijn in verbynde den solden solden over
sijn en over sijn gind

Van onsen borger in te briede de wter
Stadt voer als die Stadt oorlogge hadde

elij

Ic King onser borger die wt der Stadt woren
als die Stadt in oorlogge hadde dat den sijn
dofte dat sy on borger besouwen den soe
moeste sy onsen borger verston bidden in te
toorn by eelt bynne woren tyt die on dode
sy sub dan met soe moeste sijn die sijn
dan voort dan bidden by andere soe als den
sijn gind dofte ten tyt dat sy rompt ende
wat boeke dat sy verfette hadde den sal sy
gelden ten hadde sijn bynne met gheuen

Van borger die in oorlogge oft in veede
queme met heere oft gasten van bntē

elij

Ic gheuen van vnde oft oorlogge van gheue van bntē
oft van gasten van bntē wtgesest onse sijn
van vntē want dat onse onser borger dan
wt vore met vore rade die in sijn sijn gheue
bntē oorlogge der sijn die verloren tressen
die Stadt eelt die die fall met woren on
toorn bynne die Stadt vntē wt dat dat
gheuent is vande sijn die die sijn sijn
die gheuen dat sy wt in gheue soe verlore sy
elke sagde ten sijn moeste met die sijn
sijn solden sijn of sijn met sijn vore sijn

Van heerden oft wape wt te leene

elij

Ic soe in fall gheuen onser borger priede
die wape wt leene die sijn die sijn

gasten van bintje anders dan in dat stichtse orbe
oft inder stadt by de port moest niet waken
alle solden hem afnemen met zynen vromen gant

xl

Van here oft ionkeren rieder te dragen

13

It See en sal negen onser burger grom oft
grommen rieder dragt va gasten van bintje
volggesicht onse grom den proost va drenten
oft die abdis van essen dars 29 andre grom grom
mide rieder oft grom grom mude wt bystren
sonder argelyst wie dat verborde die verlor
trage die stadt et de moest niet waken alle
solden hem afnemen met zynen vromen gant

elx

Dat hollanderz boogerz moege werden

It grom ons grom in e e e e elx op sinte hild
dars grommen sijnen in handt met four munte
t sijnen sprake grommen in grommen omdragt dat in
voort an hollanderz den die sijnen grommen rieder
mide drenten te waken toe burger an mude met
in verborde dat sijn mude te grommen byden sijnen
oft handt byden drenten waken sullen met toe
munte met toe drenten grommen met verborde in sullen
worden met grommen drenten in sullen grommen in onger
wyb van wagen die stadt van zwelle
drenten is mude omdragt dat sijnen in handt alse
vake als grommen den hollanderz die aldit oft is
tot burger an grommen woud sijn burgerz op
sijnen in grommen die onger munge oft sijnen
oft handt hoerbez woerden hadden byden
bestoeten doeren

elxi

It wout sijnen dat omg verghelt oft bin oft four
die woerden vint op dat randt grom als die randt
verborde is byden besloten drenten tijnen tebor
oft mude vande drenten wie dat die den solden
die drenten munge hoe grommen grommen byden
hoe die munte den wyb woud four mude sijn
in is verborde oft munge hoerbez woerden

elxii

Wilde in wustropper oft standt gijst sonder op staen
Dus solden verlijden van onser stadts werck
Mer want dat ghemet dus andere wonden
al die handt verbot is bynne beschouwen deen
Dus solen die gijst gijst gijst gijst in minnen
jude handt te tornen. Van onsen borger die
noot bede vp onse steyere brochte

plum

Al emig onser borger ma ofte vroude die noot bede
vp onse steyere stude die verlore teghen die stad
te moghen niet verlijden sy solden gijst af
niet niet gijst gijst gijst Die den ver
wazere biten onser poorten misdede

elie

Te wort sake ma ofte vroude die gijst syn brytel
onser stad poorten tot beibare te syen oft vp
verstelt brude oft ander dave zy van gijst
niet wiffen word vp gijst sprake / brude
solange oft woude die verlore alsnilitu kout tegh
die stad alb oft sy vp steyere ofte handt sprake
brude solange oft woude dave zy vander sprake
word dat is te woude wie alsoe vp gijst drange
sprake oft brude die verlore teghen die stad oeb te
te gijst dave die verstelt dat sy gijst solange
for fall sy verbot gebou el te die gijst dave
dave die woude for fall sy verbot gebou
oeb te die wort dat sy ander woude
deut blin for verlore sy te gijst port unde
in solden bynne te gijst bynne gijst niet
tome in all die gijst die dave niet gijst woude
gijst gijst verstelt oft woude vp syn angste
die verlore wille for die for in maniere vore
moghen niet verlijden wille solden gijst gijst
dub gijst in verstelt niet gijst viffen
in die woude niet gijst te woude die die
form sal staen tot steyere in die dave segge
in by gijst solen dave van gijst dave

xliv.

14

Dat is dat ander deel en tractiert van xliij.

soot slagge wonden / verghlyken / d'ynen
 van wonden wonden in vanden liden
 van soone van binten / van fien vanden
 voryt sancten van binten van t'ge rampen
 toe laden den andren besouwt binten
 vint gaste van binten van op vint
 vint binten dat met vint andren
 slage met vint vint vint
 vint vint vint vint
 vint vint vint vint
 te slagen

- Van den die onsen borger soot slouge i
- Die onsen borger met vint vint vint ii
- Van vint gaste die vint andren gaste iii
- soot slouge by vint onsen stad vint iiii
- Van onsen borger die vint gaste soot slouge v
- Van vint soot slouge die vint slouge in syn vi
- Van ginsten te gilden van soot slouge vii
- Van onsen borger van soot slouge te ginsten te laden viii
- Van bloet wonden onsen borger te ginsten te laden ix
- Van wonden met vint vint vint met liden x
- lage by nacht xi
- Van wonden by nacht die vint vint vint xii
- ofte die vint vint vint vint vint xiii
- wonden by nacht xiv
- Die den andren slouge die vint vint vint xv
- Van wonden by dagge met vint vint of xvi
- met binten lagge xvii
- Van vint angeld te liden xviii
- Van wonden by dagge met vint vint vint xix
- Van wonden vint vint vint vint xx
- Die vint vint vint vint vint vint xxi

- Van eenen oft twee onsen wepne zuden vyntinwende eeij
- Van slagen wonden by dagge mit wapen den
gant in onse mit linge der lagge eeij
- Van den indan anden te campe leede ee
- Van den die camp en woude ee
- Van den anden slorge mit voorrade oft woude
oft om woude den vore gheschiet woude eeij
- Van onsen borgere den den anden warstude
mit linge der lagge oft mit vorrade eeij
- Van den anden sekte by nachte to ginde eeij
- Van woude sijn ginge vpe bueke mit gubule eeij
- Die by nachte in onse borgere sijn gant ee
- Van den anden by dagge hoe ginge sekte
mit onbescheyde daren sijn woude sijn eeij
- Van verghete dat borst is mit na te linge eeij
- Die vpe die anden woude queme sonder
onbescheyde in daren mit sijn sekte sijn woude eeij
- Van onsen borgere die stoot ofte sekte
sijben onder vye in linge onse stad ee
- Van dat in gant comet byten den stad verghete
daren onse borgere in onse linge vpe sijn ee
- Van borgere in die gaste die sekte sijn eeij
- Van onse borgere die woude gant onbescheyde
hoe ginge queme eeij
- Van dat onse borgere wreake dade vpe onsen
borgere om woude gaste wylle eeij
- Van teyde linge borgere in gaste daren
woude gaste mit an slorge eeij
- Van verghete van misgandele oft mit
te linge ofte te linge ofte tot woude
wege te linge oft an sijn woude
spelde oft daren oft linge te linge ee

- Van den die op ~~and~~ andend ghescomen worden 16
- Van gaste die verstycke gaddens byen
onser vryheit 16
- Die den andend guldre oft loffensse of
drongre sijn ondand 16
- Van allen hore die in gast verlust in onse
vryheit ghehek onse borgere 16
- Eenig borgere die vord andend onser borgere
beschawde tuge vord gast 16
- Eenig borgere die slaget vord gaste van
Eynen onniedelghe anghespen 16
- Van die hem onnschuldich segghe verste
lychde in hynen andere hynen dore
mude hore betinghen 16
- Die hore verlore gaddre in wt der Stadt
varen warrum die an vord sell 16
- Die hore hore verlusten in die vord
besitten en wyllen oft en mogge 16
- Die van bracke oft hore wt der Stadt zyn 16
- Datmen onser borgere vord ginsen en
sell die va bracke wt der Stadt is 16
- Van gaste die te bannen sijn datmen vord
singen en moet 16
- Van hore dat hore ginn 16
- Gerannde wylkore va slypde met loge 16
- Gerannde wylkore van vangenn 16
- Vandringgenn die in onse Stadt slochte
gefohet worden onvude te doren 16
- Vandit galsysmen 16
- Van vunde die die borgere bndet 16
- Van vunde die sypen in hant gebouf sidd 16
- Vandit genn die drongre oft hie dore
bore die vord die sypen in hant gebouf sidd 16

Van vanden hooft vanden bynd in byndel loij
Datme in gaff vande brude om onse borger wyll loij
Datme onsen borger schilt om dat die
gaff by sijn rade vande ghebroekel gade loiii
Die dan andere andere gup bene vande
die gubenduy is lvs

Wonne beborger sal den gume die vande brude lvs
wan doot slage bene vande lvi
Datme want gaff vande brude fall loij
gelyck onsen borger

Vanden gume die sijn des vande
wyll al misse beborger wyll loij

Die dan gume misde die die sijn
hooft gume quene also ymat beborger lviij
Die dan boden misde of onsen borger die
sijn gume quene also ymat beborger solij lvs

Dan tebyste te sone die vande bynd lvi
onnen vryheit

Dan te lome voor vande sone lviij
wan vob sone die sijn gult sone lviij

Vanden gume die dan andere
misde bene vande sone lvi
wan sone die vande matid by
gafelen der sone lvi

Dan borger mit gaste op vande
myndelyst die te vande lvi
die sijn vande op sijn die vande lvi

Die om den andere slage mit vande lviij
wan ymat die misse te slage onsen lviij

volget anden vande
die is wome die onsen die vande lvi
wan vande vande slage

Wien die Stadt noch nicht geistig sein muss
Gegenwartigkeit ist die erste Voraussetzung
ausgeführt im Rom

17

Van teyde tuffel die byringed in
offwonder konen te ginnen

leem

Van lange messen in ander wapen
1800 draag in bisschop van slychtel

leem

Van die bagynen wat ontfenisse
zy hebben sullen

leem

Van ommekeer der Stadt van Zollen
mit der suster in bagynen

leem

Van ommekeer der Stadt van Zollen
mit der suster in bisschop

leem

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Ik Boe van onsen borger bym onsen stad of
 dars bym doot sloege sonder vordant die
 verlore bym die stad loec fure pour die
 die on sall bym p gawe dars nar bym
 onsen stad vryfyt met romme en on sonder
 sy by me die tist met Boe on soldo sy nochtant
 bym die stad vryfyt dars nar met romme on
 sy geseent gade en gime sy on dertyt
 bym die stad vryfyt on sy geseent gade
 dat ware om syn lyff mer on wode sy met gse
 nange alsoe nymys wode als sy dat dade
 soe verlore sy vlych dagob el to on on mochtant
 met vlym sy soldo fure afmunt met fure
 vryfyt en gade sy geseent met dars fure on
 met dars nymys soe on soldo sy nochtant bym
 dars die bym gawe in onsen stad vryfyt met
 romme by el to on alsoe nymys wode als sy
 dat dade soe verlore sy vlych dagob el to
 mochtant met vlym sy soldo fure afmunt
 met fure vryfyt. Sub gelyckert binstant
 onse mude dars gawe die in borgent mude
 sitters oft sy doot geseent worden

Die onsen borger met voerrade nar zede oft wandeerde en hem doot sloege

Ik Enig borger die van andern onsen borger
 nar zede oft wandeerde oft ginge wt die stad
 met voerrade in onsen borger doot sloege die
 on soldo bym sonder gawe on dars in onsen
 stad vryfyt met romme als op syn lyff on die
 verlore bym die stad loec to sub sy boe vande
 on dars gade. Van onsen borger die
 eenē gast doot sloege

Ik wort dat enig onsen borger met gast doot
 sloege bym onsen stad vryfyt die verlore
 bym die stad loec fure pour

Dan bloet woude onsen borge
toe heymale te laden

xlviij.

Ite want dat enig onsen borge toe heymale
woude geladen van bloet woude ofte van
wonder by tulle moesten se den schepen met
ontdadinge se solden se den schepen geladen gader
stadt sonder broeke woude gader

viij

19

Dan woude met voersate ofte met
legeder lage by narste

Ite Enig ma ofte vrouwe die den anderen
woude by narste met voersate ofte met
legeder lage want dat woude byn onsen
stadt vryficht die verlore wike tige die stadt
lede te alle die gader die met den schepen
gaderen ofte die met gader die gader die woude
op syn argeste die verlore wike tige die stadt
lede te moesten se met verbyen wike solden
gader af met met gader te laden

ix

Dan woude by narste des anendes naeder
sonen of des morgens voerder sonen en
van stercken woude by narste

Ite Enig ma ofte vrouwe die den anderen
woude by narste des anendes naeder sonen
of des morgens voerder sonen die verlore
tigit die stadt el te alle die gader
die met gader verlore wike tige die stadt el te
moesten se met verbyen wike solden gader af
met met gader vryficht en met verlore
wapen te dese die hore by narste die lichte
gader van onsen gader die gader die gader

x

Die den andere sloete des anendes naeder sonen

Ite Enig ma ofte vrouwe die den anderen
sloete des anendes naeder sonen ofte des
morgens voerder sonen die verlore tigit
die stadt te verlore tige te moesten se
met verbyen se solden gader af met met
gader vryficht

xi

Van woude by dage met voerade
off met legerder linge

em He woude omg ma off vroulen gswont by
dage mit voerade off mit legerder linge
van dat dade die verlore tinge die stad
el te in alle die ghem die linge ghem
voerde off ghem die vroule van up sijn
argeste die verlore elke tinge die stad el te
moestnuse mit belijne elke soldat ghem of
wanne mit ghem vijft die mit verboden
wapen is datte vuyt kon d'bbelt

Van voet angelen te leggen

em He omg ma off vroulen die by ind onse
stadt off in onse vuyt vuyt vout angelid
lynde warime ghem die belijne mochte die
gadede verboot tinge die stad el te Ende
dwoudede ghem ymat 70 die vout angelid sou
gadede sy verboot el te in mochtan soldat sy
gat b'hem ~~die~~ s'gym s'gym mocht mit
wijne sy soldat ghem of min mit ghem vijft

Van woude by dage met messen off met
sweerden off verboden wapen

em He woude omg ma off vroulen gswont by
dage mit messen off mit sweerden off
mit bylen off p'nten off mit andew die
vuyt wapen langer dan die stad make
langen vout mochte ghem off mochte
wapen wt die fant vout die andew wdd
sou wie dat dade die verlore tinge die stad
el pout die alle die ghem die vroude gswont
gaden in mit ghem die vroude mochte
gaden up sijn argeste die vroude elke tinge die
stadt el te mocht mit belijne elke soldat
ghem of min mit ghem vijft die by mochte
gubt off die s'gym van int selue boeke mit
achtel die mit die de achtel in leere achtel

Van woude inder wyn taneerne

xliv.

It Enig ma ofte vrouwe die daz andere won
gude gude wyn taneerne ofte wane die wyn
loop om gult in der stad die verlust luge die
stad el et in alle die gane die met gem
vorsten in gude bane dan met gem wane
op sijn angste die verloren luge die stad el et
mostmeit met d'lijen vlt soldat gem afwint
met gem vyftel en met verband wane oft
wte gant of borpa in gelland is d'isse fone
d'ubel

ev

20

Die inder wyn taneerne birde ofte vorste

It Bor win gude stad wyn taneerne
ofte wane dat die wyn loopt gude stad
om gult vorste oft en die die horeban
wane oft horeban wane wtgeprol die
verlore luge die stad el et mostmeit
met d'lijen vlt soldat gem afwint met
gem vyftel

evj

Die carne ofte ruzen outwee woze inder wyn taneerne

It Enig ma ofte vrouwe die inder stad wyn
taneerne ofte die wyn loopt om gult taneerne
ofte ruzen outwee woze oft b'ket met
wyllig die verlust luge die stad ij et
in luge die wyn ma el stelling mostmeit
met d'lijen sy soldat gem afwint met
sijn wane gant

evij

Van sterken wonden by dage met wapeder hant en oek met lediger hant

It worden inig ma ofte vrouwe g'wont by dage
met missen oft andere dat g'wont vband
wape in wane wane dat die fall of schied
foboy el et die worden g'wont of foboy

eviii

met wapen den sijn te waken en sijn oft die
verlyken in zynen handt beghindende die sal
vrijbroekel hebben & te en alle dinnē vlijnd
moeste die wagen sijn vlijnd in mude
in dat verlyken op des andren dinnē vlijnd
jadden die verlyken vlijnd die stad & te
en op sy dinnē met wapen den sijn & te
men woude ymēt vlijnd met liden sijn
die sal vlijnd hebben & te En alle die
wondige woude sijn vlijnd voor die sijn
en mander sijn dinnē met vlijnd
vlijnd sijn sijn afwēde met sijn vlijnd
En wondige met liden sijn sijn sijn
sijn onvlijnd met sijn vlijnd sijn
van onvlijnd & de en sijn vlijnd vlijnd

Van den die den andere to ranpe loede

ee

Ite woude dat vlijnd onvlijnd in andren
onvlijnd sijn vlijnd of vlijnd sijn
sijn vlijnd die sijn vlijnd vlijnd
of vlijnd camp op sijn vlijnd die vlijnd
vlijnd vlijnd die vlijnd die stad
& te vlijnd met vlijnd sijn sijn
afwēde met sijn vlijnd

Van den die den camp an neeme

ee

Ite die sijn die vlijnd vlijnd vlijnd
of die sijn die vlijnd vlijnd die sijn
mude te vlijnd vlijnd of die vlijnd
camp op sijn vlijnd vlijnd die vlijnd
an vlijnd sijn vlijnd vlijnd vlijnd
vlijnd die camp met vlijnd vlijnd

Die den andere slege met voerrade oft om werke die voer ghesfiet waren

ee

Ite die vlijnd vlijnd die vlijnd andren
slege met vlijnd oft om vlijnd oft
om vlijnd die vlijnd vlijnd vlijnd
vlijnd vlijnd die vlijnd vlijnd die stad
sijn vlijnd vlijnd vlijnd vlijnd

Die wijne se solen sijn afnemen met sijn vyffte lij.
en wat wone die ander weder dede dat se
sijn met en wone dat wone met 100

Van onsen borger die den andere wachte met sediger lage oft mit voersat

21

Ic Enig onser borger man ofte vrouwe die
den andere wacht mit sediger lage oft
mit voersat dinge bynne d'wolle ofte bynne
d'armen sijn verhoort anrecht die sadder sijn
alder tyt tussen die Stadt verlow. C. C. Billinge
moes mit al bynne alre solen sijn afnemen
mit sijn vyffte die C. C. Billinge maket
alre wisse in d'esse broeke 20

ten

Die den andere sochte by wachte to hieis

Ic Enig man ofte vrouwe die den andere
hoe gins sochte by wachte dan sy woonacht
is oft op sijn wone mit voersat en mit
onbesigende ginnen die verlowenlyk tussen
die Stadt of to moest mit al bynne sijn
solen sijn afnemen mit sijn vyffte die
wonden dan wondinge sijn verlowenlyk tussen
die Stadt leve to die ginsgunde dan.
dat sacht sacht sijn verlow die sijn die
dat dede oft mude in valde oft in wone
wone op sijn anrecht sijn tyt die ginnen
sijn en wone sijn verlow sijn souden souden
pout tussen die Stadt en in souden mude
bynne die Stadt wysent souden als op sijn
lyt die alre valde als sijn bynne die Stadt
wysent ginnen wone en onbesigende
blinde alre mude wone verlow sijn
tussen die Stadt leve to in vander
wondinge sijn onbesigende die sijn sijn koud
die in die sijn wysent souden souden die
mude sijn souden die souden souden

tem

Van niemāde zyn hū's v'p te breken met geweld.

epm

Jk Emig mā oft vrouwe die den andou sijn hū's
v'p breke oft darr sy wonschijst wenne met guldē
om yemat darr mude te misson die verlore sijn
lyff in queme sy en wāst sō verlore sy sōndit sijn
poude in mēne in Oivolle te rone v'p zyn lyff En
die sijn sijn sijn sijn sijn alle die sijn die
darr mude wāst in wige en in wude v'p ymat
die angste en alsoe vāst als sy darr en bonē
byen die vryfyt queme sō verlore sy trossen die
stadt leue te mostmē met deynen v'ltē soldat
sō afmē met sōn v'baulsting

Die by nachte in onses borger's hū's gaet

deb

Jk W' by nachte by slaperde luyde in onses
borger's sijn gant darr slage af queme die
verlore trossen die stadt tot v'leker tyt te most
mē met deynen sy soldat sōn afmē met zyn
sant en in wude sy van die v'vāndē oft
wādyne wyllen met wt gānen wāst sōn darr
van g'fijnde dat wāst v'vāndē tege die gant

Jk Emig onser borger wāst mā oft vrouwe die
den andou sijn hū's v'vāndē alsoe darr met
in te romē queme die andou darr in bonē
in sijn sijn vā dat darr slage queme sō v'leer
sy trossen die stadt te te vā wāst sōn darr
en bonē g'fijnde dat wāst v'vāndē tege die stadt

Die den andere by dage toe hū's sōst met onbesonden daer hē woastij is

epm

Jk Emig mā oft vrouwe die den andou by
dage sō sijn sijn darr sy wonschijst is oft
v'p zyn wāst queme met v'vāndē en met onbes
sijnde die verlore trossen die stadt te te mostmē
met deynen sy soldat sōn afmē met sōn v'vāndē
en wādyne darr wādyne sō verlore sy v'ltē trossen
die stadt te te vā wādyne darr en sōst slage

so verlore sy syn lyff in quere sy ons wong
 so verlore sy trofen die Stadt sonder ginc
 pont in alse vate sy dan en boue byme
 quere in ongsamigheit bliv so verlore
 sy el te in wat ginc dan gheschijde
 dat wone sonder broeke tegh die Stadt
Van verthelike dat beuyhtis veet nae te dage

22

Ite tochtigen die verthelike die verthelike of sacht
 gobby in beuhtis sy in salbungmat vanc
 ptyen dan nae om die andere vande sicut
 verthelike slage dat in wone va gonne
 vande tegh die Stadt

**Die op die andere were quere sonder
 onbestijnt en daer met sem stelastus
 woerde**

Ite King ma ofte vrouwe die sonder onbe
 stijnt comt op die andere wone in dan
 mit die andere stelastus woerde die verlore
 alsulche houe als yden Stadt boue die is
 van broeke die sonder vourant gheschijde sy
 nade broeke die dan gheschijde wone Mer
 als sy gheschijde wone in zy vander wone
 gonne wone quere zy dan dan nae wone
 in die onbestijnt dat wone vourant

liij

**Van onse borger die stoet hebben ofte
 stelinge vander eyne binten onser Stadt**

Ite King onser borger die stoet hebben ofte
 stelinge onder ons binten onser Stadt wone
 sattet wone fet sy mit wonden ofte mit wone
 ofte mit wone die verthelike elik tegh die Stadt
 alsulche houe als yden Stadt boue gheschijde
 Staat gheschijde wone of sy dat yden Stadt vuyt
 yden gonne moesne mit vande elik
 sicut sem afonne als yden Stadt boue
 gheschijde Staat nade broeke dat yden gonne

liij

Van dat ee gast comt bynne der stad
verlyent daer onse borger ee oenele gult vp seft

Die waint dat unig gast in der stad vuysoyt quame
Lamer onse borger een oenele gult vp gader die
borger en fall dume gast niet misdoen onderlocht
an die scepun van dat verbrue die verlore hou
velure tyt tige die stad et ee moest niet met
belijne zy seldebe gem afmunt met zynre vome
gandt En als zy id an die scepun ghebract gufft
Soe sulden die scepun ander gast garen wyll dan
die vft gast den scepun den sachte beloren
Soe sulden die scepun maektyt versen onse borger
En en wolden die scepun die sachte niet beloren
Den scepun soe maek zy dan dach blyne bynne
onse stad En unig onse borger die dan nau
dub saget tigen gem versten die gader vlt tige
die stad verlore et ee moest niet gem met belijne
vlt seldebe gem afmunt met zynre vome gant
Dont naden dach die vermaninghe wyll die
gast garen oft come in zwolle soe verlust zy tige
die stad et ee alsoe minne dat als zy dat dort
Ende onse borger die gem dan missandade
die en verlore niet tigen die stad Dont
unig onse borger die dan den gast hou gulle
quame oft gem sachte tige onsen borger die
verlore vlt tigen die stad leee et ee moest niet
niet belijne zy seldebe gem afmunt met gem vyfste
Dont soe en salde die gast wt der stad niet
laken zy en selde sime sachte verborget vp den
scepun oft me fall gem dan vome golder En van
zy borger word die id borger vort sime hou en
vome die sime befaat En die dat an sinder
oft an sinder dragget en fall die sime vome
vome ten vome dat dan ~~lyt~~ lyt oft vort
lyt of gemme vome

Van borgeren en van gaste descheijne hadde

liij.

Ike want van verstaenlyk oft in die wone tusschen
van onse borgeren van eenen gaste van dieghel wyl
die gaste beborget die scepren minne oft verghet
alst dat beborget hadde ander scepren borgeren
die scepren marstus wifens onse borgeren in son
fall onse borgeren onse borgeren setten die scepren
ofte mit sal van dan van bebolden

eeei
23

Van onsen borgeren eenen gaste toe hulpe onzer
spens te toemen

eeeiij

Ike want in twiste van onse tusschen van onsen borgeren
van eenen gaste onverschuld gemenen minne onsen
borgeren die gaste te hulpe die hadde vliet vloer
tusschen die stad van zwalle te mostnude hem
met vlijen vliet solde hem af want met
zyne van sande

Van dat onse borgeren wreake dede van onse
borgeren om eenen gaste wille

eeeiij

Ike want dat van twiste van onse tusschen tebor gaste
oft van eenen onse borgeren van van eenen gaste wone
dat minne onsen borgeren dan na dan wreake dede
dome die wist van die gaste wone van minne
onsen borgeren die hadde wone vliet tusschen die
stad heel te mostnude met vlijen vliet solde
onverschuld met hem wylte

Van twiste tusschen borgeren en gaste
Daer een gaste eerst an floeye

eeeiij

Ike gemenen van wylte tusschen onse borgeren van
gasten alsoe dat die gaste onsen borgeren met
vloeye daerom hem vlijen moste met tebor
onsen borgeren wat van onse borgeren dan

Wo. die dide dat wene broet. lous te gien die stad
en wonden onse borger en die gast dan gheseyde
en zy hoe gans wene volgende onse borger dan
den gast na jn misde goni dat wene fiore
nadum dat ge en misde die sy dat dide onbedogt
and' slyp. Men worde dan een vnde offboden
als zy gheseyden wene en die gast beborget is
die solden goldum in alden anste als dan gheseyd
~~Die hem onse guldin seggen versterket~~ stant
~~en fines en ander tynen daer me betinge~~

xxxv
Ite Enig ma oft vrenter die dan andern slinge
oft misgandede oft mit op hem touge oft vinst
oft ande wapen op hem broste oft op hem dromme
oft op hem die gande oft tougen oft tot wene
wengelode oft dromme oft staltie gite in toren
moede oft an zyn wene spulke die verlore te gien
die stad. Ue port moeste hem met vlym ge
solved hem afwene mit zyn wene gant
De op eenre andere ghesone worde

xxxvi
Ite Enig ma oft vrenter die op wene andern
ghesone worde zyn ondanke dan slagge va
ganne wene sypen wyl ge hem die onse guldin
te gien dat ge mit zyn wylle met gheseyt
en is en byten zyn worte sonder argelyst. Die
en fall ge dan ganne hore van gelden en die
onse guldin maig ge dan den mit zyn wene gant
Men die ganne die dan andern ghesone gande
die fall den hore gelden moeste hem met
vlym ge solved hem afwene mit zyn wene gant
Dan gaste die verhtlyke hadden
bynt onse vryheit

xxxvii
Ite wort dat enige gaste te byt oft verhtlyke
ganden bynt onse stad vryheit die salne dan
wene beborget mit borge oft mit salne dan wene

besolden dat sie beten sulken besoldigen sijn
in omme sijn betalen in een borger warden
vordan gaff die is borger van alle

Die den andere hielde oft loffenis af
Dronge zyns ondank 20

24

Ik Enig mit ofte vrouwe die den andere hielden
oft loffenis af Dronge zyns ondank die vloer
tussen die stad & de wallinge vorstant souden sy die
loffenis gant souden in beten besoldigen sijn

Van alle loer verlieset een gast in
onser vrysent gelyke onse borger

200

Ik van allen twyfel mit verstellen in kon son
verlieset een gast bynne onser stad vrysent
als dan gesum stat gelyke onse borger in
die gast maer zyn onse gelyk soun met borger
in met gasten besoldige onse borger
Enig borger die een andere onsen borger
beswaerde tegen een gast

Ik Enig borger die een andere onsen borger
beswaerde tussen een gast van binghe dermit
verbleyde moeste die gadder tussen die stad
verboet sijn vleser tyt & de een den gime daer
sy sijn gelyk beswaert gadder alsoe ginder vrent
onse borger te maken als sy te word wa
moest mit sijn met vlyen sy souden sijn afsum
mit sijn vlyen & moest mit met vlyen
son gadder die slage verlow i pout
Een borger die slaget over gaste van
binten onvernolget ande strepen

Ik Enig onse borger die slage makende omme
gaste van binghe onvernolget ande sijn die
gadder vloer tigen die stad & de wallinge moest
mit met vlyen sy souden sijn afsum mit
zynn van sump Mar on moeste onse sump
onse borger zynn slage soun sonder binghe gelyk
die stad

De gem ontfindig sedge versteltes en
fines en ander kinde daer me betinge

elin

Ic ware hof of verstant is dars vele kinde mude
onverlaget worden. So wie dat gem ontfindig
sedge dat verstant of kinde als guden stad borst
stact als se die ontfult of dary geyft se moeg
die segen die ander dars mude betinge se wone
als dat ander stad hore draget

Ic was die segen en gemet bespindig en seom en
dary betinge wyllen ontdraget se dan die kinde
se en die die dars selve gemet vult voor dars
dat dat bome se te met en is

Die hoer verlore gade en wt der stad
vare waerne die an wene sale

elin

Ic ware enig en ofte vroude die seom hore
verlore gaden en wt der stad vare en met
en betaling dat wone van dert selage oft andere
winge hore gaden se enig ginet byme die
stad wysyt / oft storme en enig ginet en de
wyke dat se met voldare en gaden se selde
die segen die stad hore mome en dat ginet se
wone als dat bome met

Die foere hoer verliesen en den met
besetten en wyden oft en moegen

elin

Ic Enig met die segen hore verliesen en dars
met besetten en wode noch en moeg die met
alsoe enge en giny ginet en gaden dars met
dars hore an mome moeg se selde die stad
beden die met mome en selde op die stimp van
die pont en se se alsoe lange giny die segen
die dat beden wone segen dat se up gaden
en als se en dat gaden is se is die stad dars
mude betinge met wone enge vroude die seom
hore verlore gade en dars met besetten en
wode oft en moeg se selde die stad mome
en dars en dars seom dragt alsoe met enig
wone seom die stad alsoe mome pont selde
gade en alsoe dat gaden ginet se is die stad dars

in die behoeft. Wanneer ghy dat die man
wilt veruolghen die veruolghen ghy die stad
in yor moeynede met dieghen alken soldus
ghe afnemen met ghy van gant die van die
stijpe ofslage vordt ofte die stad die gh
fall die stad overvande. Ghy dat men yor ghal
niet te veruolghen

25

Die van broetie oft hoer wt der stad is

Ick. Hoe wie wie stad is van broetie oft van
hoer die ghy toggen die stad of ghy die
niet sulde die steyen ghy in die stad te vordt
gh van ghal die met hoer ofsat die broetie
hoer betend die ghy of ghy die van die
santel die ghy in die steyen is te gh onse
borgens te blyuen by die steyen

gh

Datme onsen boerz neet ghyser en
fall die van hoer wt der stad is

Ick. Dat ghy onse boerz die ghy die
van hoer wt die stad is ghy niet ghy
niet fall die ghy vande hoer die stad vordant
galle die die die alken wachte die dat
die die steyen ofte vordt te wachte die onse
alke moeynede vordt die ghy die stad
te die moeynede met dieghen alke soldus
ghe afnemen met ghy van gant die van
die ghy die steyen die wachte die die
die ghy die steyen ghy vordt

gh

Van ghy die te bane sijn datme
neet sijn en moet

Ick. Ghy ghy die in onse stad ghy die
alke sijn die vordant die die
niet sijn die met die ghy die stad
vordt die die die die in ghy onse

gh

Jyns nóg gow nóg vrn nóg drinken vuyge
vo dat verbuter die verlore also dieke als gy
dat dader luyge die stad is te in ginge die
yakt inde wyghelike sitters drinken enig onse
hoige die dave gelaes mede gader die verlore
den selul frou

Van hoer dars thoe gnen

Chon Ick wou hore verlusen troest die stad in dages
begynst die in salme gub hore met langer
dars ofon die hyn nautid sinte pinnel
Ghezamede wilhoer van sigietere met boege

elij Ick die nau wou andou sigote byme onse stad
minne wout dat gy minne met ons rader se verlore
gy hore te die wout dat gy wou andou ra
kude se verlore gy syn lyff in quere gy in vry
se verlore gy te goud pont in dave hore in seler
gy byme sonder gant in dages byme onse
stad vryheit met hore rom als op syn lyff moer
met met vlyge se seler som af wou die
sigetere in met hore selst vryte in die rader
selst hore

Ick wout dat gy wou andou also sigote dat
gy andou woude stou se verlore gy syn lyff
in quere gy in vry se verlore gy te goud
pont die stad begout in minne in die stad
te rom moer met vlyge gy seler som
af wou selst hore

Ick die nau wou andou sigote byme onse stad
~~wout~~ minne in met ons rader die vlore
hore die stad el te in wout dat gy rader
se verlore gy hore die stad hore te moer
som met vlyge gy seler som selst vryte
Ick wout dat gy wou andou also sigote
byme onse stad vryheit byme die minne
dat gy andou woude stou se verlore gy syn

lyft en quene sy en woude sy woude sy woude
 leere gheve got en solden bynne onser stadt
 vryficht met woude bynne onser stadt en dan
 en trouwde en solden sy woude met woude
 bynne onser stadt vryficht sy en woude met woude
 soude met woude en met woude met woude
 met woude sy solden gans afwone selst woude
 de woude dat sy en woude gans onser stadt
 vryficht quene alst gans woude woude dat woude
 woude bynne onser stadt of bynne onser stadt
 woude sy ghelewang dat woude en lyft woude
 woude sy met ghelewang alst woude woude
 sy dat alst onser sy woude sy alst onser
 woude onser stadt of te woude met woude
 sy solden gans afwone met woude woude
Geranede wilhoer va vangen

Enne ma ofte vrouwe die sprake gielden met
 vangen die gans stadt stoffe of in die vryficht
 stoffe by den vryficht dat en ghelewang woude of
 vangen. I saken die gaden alle woude woude die
 stadt of te woude met woude sy solden gans
 afwone met woude woude
 de enig ma ofte vrouwe die vangen woude woude
 als of is woude met te woude die gaden woude
 woude die stadt of te woude met woude woude
 de enig ma ofte vrouwe die vangen woude woude
 stoffe ghele woude die gaden woude woude
 die stadt of te woude met woude woude woude
 en sy en solden alle van die woude woude of
 woude gans die stadt te woude woude woude
 woude woude dat die woude die vangen woude
 woude woude
 de woude woude ma ofte vrouwe ghele woude of an

getastet vanden scepun vanden stadt wouffem oft
vanden ruyghen d'et gy dat byden scepun inde
elke ma die den vangen den scepun oft den
scepun niet magte nemen wolden oft die den
vangen niet magte als oft is rot den stork
brotten wolden oft die den vangen alsme voor
gheuegte buerghen sal in alsme dan omme ruyghen
wolden niet magte nemen wolden die gader
verboort tegen de stadt CC goud pont moestme
niet verbynen elke soldat geen afnemmen niet
geen tebeelste En wort sachte dat ymer den
vangen als oft alsme die gader stork byden
solden oft die de rot den stork nemme oft die de
nemme alsme dan omme ruyghen solden in die van
geen alse in wouffem gemen alle die gemen die
dare mede in wouffem oft in wouffem gaderen
die gader verboort geen lyf in dare solden
onvertoegen omme ruyghen moestme niet verbynen
elke soldat geen afnemmen niet geen tebeelste
Vanden gemen die in onser stadt stote gheset
worden oermeede te doen

9. Ite Enne mit ofte vrouwe die in onser stadt
stote gheset worden die sullen een overvande
dare wouffem rot den stote come dat gy dare
nimmer ~~er~~ wouffem omme dare in sullen wouffem
nimmer dare in sullen tegen onse grunding
geen van wouffem wouffem tegen den gemen zyne
grading te verdedinge sullen wouffem tegen
die stadt van zoolle wouffem tegen goud berggoud
oft die gemen die de stadt sullen te verdedinge
sullen wouffem vanden stadt scepun alsme
wouffem in die scepun sullen omme overvande
dare die ten stote gheslagen wort oft die ten stote

Die Enghen wisse dat dat overwonder op den staet die
 dringe oft dat werlt oft dat dagghe van den walwe
 niet en ontboude en ontsteyt spreke en omme
 delijke en onsenberge niet want wyssen en vande
 de minge menne en so thense ginde galsysse
 sonder boeke vanden staet toe tyt 1500 dat die steyen
 gane by ginnen en sijn watmen gane mude die
 en wanne dat menne gane hote soe salliche die
 staet men overwonder doen

27

Van vrede die borger bieden

Die woneit sachte dat tebe onse borger
 ofte menne stekelste woude soe want dat wone
 byne broeke oft bingten die minge men onse borger
 oft menne vrede liden en den vrede sullen soe
 gelden alsoe langhe gantsche gesont wone oft
 dat soe die steyen niet den vrede gesat gade men
 wone dat onse borger 1500 saende wone en vrede
 hote soe en moestense den vrede niet bethel sy en
 wone gesteyden en alsoe gesteyden gien en gien
 den vrede geboden is soe sal alle partye fover
 vrede gien niet over wapen die danc omme
 stonde ofte toe dante ofte toe drange oft horeben
 woude spreke die vrede alle tinge die staet
 ette moestense niet ellyne vrede solde gien
 afmenne niet gien wone gant en woude die
 vrede gebroeken niet vrede alle gesteyden
 sijn die vrede tinge die staet doe te moestense
 niet ellyne vrede solde gien afmenne niet gien

Vanden vrede die steyen vru hand
 geboeden hadden

lvij

Die warent dat engh vanden vlyen vanden vanden
syden of vanden ander alsoomvosting woren
dat syden van staide dinsten dat sy vanden
geboden vanden die bouen gheboden gadden
met gelden en wolden. Soe moeste telken
vanden syden of staide of in meer op de
selue tyt of dan nae vanden bidden alle die
gemen die dan comen worten die verloten alle
tugge die stadt en en en alle die gemen
die dan mede woren als disse vanden ghe
boeke wonden an vinge of an velden of met
binnen op sijn arghen die verloten alle tugge
die stadt en en en moestent met velyen
alle solden gemen afnemende mettel tevalste
Die warent dat die syden dinsten dat die
syden of staide van bouen syden als alle
woren dat sy vanden syden syden vanden
met gelden en solden veylen in gemen wort dinsten
dat die gemen die gaden vanden bode. Soe moeste
voren of meer vanden syden of staide gemen
die gaden vanden bidden alle die gemen
die dan en comen dinsten of die dinsten die gaden
alle tugge die stadt verloten en en en die
met verloten and andere gemen en comen voren
die gaden alle verloten tuggen die stadt en vanden
vanden syden in die dan andere gemen comen
dinsten selouge en en en die gaden alle tugge
die stadt verloten en vanden syden. En
gemen sy vanden alle dat vanden dinsten selouge
dinsten en en en met gemen en woren soe en
solden sy vanden in die stadt veylen comen
alle op gemen en alle. Disse hore die of sy
voren vanden wonden selouge selouge vanden
gemen gemen voren sy dat comen die stadt in
stade veylen dinsten en moestent die voren

beginne so suldet sy garm die brenn die vreyt
lutub en die wonder onschuldigh wairt mit dem
krancken

Ite Warr vnuig mit dem aldins dem goeghet
vonder boden sulde guden stadt vryfeyt mit goguet
en warr tot die goudet ohne vranckhe seyde
von die sy ghemer boege sithen en vande by die
goudet die seyde is die vnder hon goldem dem
souden die serepim die handt segge dat se brestent
den anderen vnuig gant vande ghemer souden en en
dude sy die mit dem son gade sy vrbant toffent
die stadt lece to en die hon souden die serepim
sithen en slynter guden stadt stiche en souden son
langse heet sy die gant vande ghemer gade
Vande gene die drongt oft bürdede bouen den
vrede die steyen en handt geboden hadden

lx

Ite warrt dat ymer drongt oft die die boue dem
vonder die stes serepim of handt geboden gadden
ald is die vrbant die togen die stadt lece to
moghantse mit selbige die souden dem afmunt
mit se en vryfent

Van vrede thoe staene bynne en bürten

Ite ald esse vnde aldins of boden is so fall die
staven bynne die brynter en mit fall die goldem
van alle goerde vnuig gaste gelycke onse brynter
warr dat se romt

lxij

Oft eenē gatt vrede vzeke om onsen bozger
wvellen

Ite warrt dat vnuig gatt essen
vonder vnuig vzeke om onsen bozger wvellen die
vrbant die serepim sithen die onse bozger
vrbant se souden en die en fall die stadt
vryfeyt mit romt sy en selbe mit dem

lxij

Des schepers ghemeyne godes dinc van zynen hove ofte
niet sal van daren voren gelden en sijn niet ge
ontfingelijc dat so sal sy hem des ontfingelijc
niet sal gebyden onsen borger

Offmen onsen borger sijnlt yamle dat
de gaste by syne rade vrede gebroete hadde

Wijn

Ick wouet dat my gaste vrede vrede broete en
niet onsen borger sijnlt yamle daren den tebyst af
getornen wouet dattet by zynen rade wouet dat
des gaste den vrede gebroete hadde en byden onsen
borger des so solde sy des vrede broete oft sy
solde hem afmenen met hem tebyst wouet
vrede en tebyst geboden hadde oft gaste
en vrede andere met hem vrede

Die den anderen vrede boien
vrede die geboden is

Die

Ick wouet yamle des vrede vrede des schepers en
handt oft vrede onsen borger geboden hadde hem
des troosten wouet en antwoorde met gaste oft
met wapen des andere daren hem des vrede
moete so wat vrede die andere daren troestende
of zynen vrede dat is sonder branche hiege die
handt moete hem met vrede sy sal hem
des schepers vrede afmenen met hem tebyst
en des andere vrede met hem vrede

Noeme beborge sal de geene de vrede vrede

Die

Ick wouet daren vrede broete sy sy borger
ofte gaste salmen daren vrede beborgen met borger
wouet die des schepers dattet dat daren yamle
voren zynen ofte niet sal hem daren voren gelden
en niet moete sy des hem niet betaling oft
beten dat wouet om sijn sijn des daren gemen
gode en wouet

Van doetslage hoere vrede

le.

Ic doe voor vanden doetslage dader bene vrede
vande in met ghemeynt van vanden onsen sijn liff
die vanden vanden vanden die vanden sijn liff
hande ghe boden gaddo in te vanden vanden doetslage
hee te ghe in vanden vanden onse borggen ghe
boden gaddo hee te

leij

29

Datme eene gast vrede bieden sal
ghehlyt onsen borger

Ic doe salme vrede gast van allen te hystre vrede
in vanden vrede bieden als zy beborget sijn
gelyc onsen borggen in dader sy doe met for
vanden sy alsoe vrede als onse borggen in dader
vanden sijn borger vrede beborget

leij

Vande geene die hem verweere wyllen
alsmensse beborger wyll

Ic Emig ma ofte vrouwe die die sijn borger bebor
ge wyllen in ghem doe vrede vrede in
ghem met beborger laten vrede onse borggen
die die sijn borger ghem met for te gelyc in ghem
in die vrede borger die stad te doe ghe
vanden sijn borger oft vanden ghem die die sijn borger
dat beborger dader ghem ghem oft ghem ghem wor
de markmanne met dader sy seldo ghem afvreden
met ghem vrede ghem

leij

Die den ghem misdede deden sepen + hoe
hulpe geene als sy ghem beborger seldo

Ic Emig ma ofte vrouwe die die ghem misde
de die die sijn borger oft dader for gelyc ghem
als sy ghem beborger seldo vanden stad vrede
we dader vanden ghem oft vanden vrede vanden vanden
ghem gaddo die vrede borger die stad te

leij

En die niet vergheten eny gans wanner die verlore
tugens die stad en te En die gans wanner die
verlore tugens die stad en te en alle die gans
die beide ghesen wanner die verlore tugens die hore
Morgens met delyne sy solden gans die bint
die vergheten of want met gans wanner gant en
die wande met gans wyfte

Die den bode misbede oft onsen borger de hem toe
hulpe queeme also ymant beborge solden

26

He wank dat een teyft gwinche bynnen onser stad
verfuyt van gasten en die die beborge solden als
onser stad werst is alsoe dat die schepen ofte handt
by gwinche soe solden sy den gast beborge en misbede
die gast den boden oft onse borger dan niet droeghe
soe verlore sy teghe die stad en te wanner vergheten
en te mostnisse met delyne soe solden sy gans
die droeghe en die vergheten onsenlygher
fuyt met gans wanner gant en die wande met
gans wyfte En wande wint onser borger vand
boden dan by gwinche om te hulpe den gast
hoe beborge en die niet en die die verlore
tugens die stad en te oft sy solden gans onsenlygher
die niet met synen wanner gant en wande
die borger die den bode te hulpe gwinche dan
om misbede die verlore alsulche hore als
syer von gyst is alsme vand bode wlor sonder angelyst

Van twiste te sene die vallen bynne
onser vryheit

27

He alle teyfte die vallen bynne onser stad vry
fuyt die sulden die schepen en handt soe
als sy werst moeghe by gwinche wnt
die wanner was die schepen wnt dat ligger
soes om die teyft te verseuen die den dat niet

in guldē die guldē vloere tusschen die stadt elc
 in alfoerminge dat als guldē die stropen dindig
 liggē in sy moet in guldē alsoe mēninge et
 faddēn sy verlore tusschen die stadt elc die
 soene die die stropen makē by goud soene word
 fuyt die die vander spout die verlore tusschen die
 stadt elc in mēstans solde die soene wort
 goud elc als die stropen die stadt die soene
 mayllēn wēren die sulle sy borgē mēne vā
 byden goudē oft zy goudē borgē of latet goudē
Van te louene voer eene soene

30

Ite die vorr vore in die soene loent die fall
 dat gult betarlen bymē gūj dāgē na dat
 dān van gūfost wōde in gōde sy die moet
 in dān slage vā gūmē die verlore tusschen
 die stadt teore te in alsoe mēninge dat als
 die slage dān gūmē alsoe mēninge sēre te
Van wē soene die stropen gelt setten

lepij

Ite die vore soene dat die stropen sūggēn
 dat zy gult af sūggēn dān fall onse kōde
 dat gūndell af gōbbēn

lepij

**Vande genē die den andere misdoen
 voeren eene soene**

Ite vore dat in teoyt oft vuythlyke gūfōnde
 van gūmat vā bymē onse stadt vuyfōyt dān
 in vore met wylt an bōker tusschen die stadt
 elc dat die stropen soene oft die vore
 by gūfōnde die stropen vore dat den andere
 dān bōne misdoen met wōde of met
 bōne die verlore tusschen die stadt elc in
 die den andere dān bōne slouge die vloer
 tusschen die stadt elc die den andere
 bōne dān wōde die verlore tusschen die
 stadt bōne te die den andere dān

lepe

Die syne vrende vp syne dars bede

ley.

Ic Ems onser borger mit oter vrouwe die
syne vrende vp syne dars bedet mit sijn
hou ryden hou van of hou garen hou waken
of hou lande for wot dat sijn sijn vonden
vont sijn of oter bote dat is vlt mach
sijn sijn goot sijn af wot sijn die
vanden stad wot wot wot wot

leerij

31

Van borgeren met gasten vp eene munte
lyfien dars te comen

Ic Ems mit oter vrouwe die onse die andere
slagde van vrende in vrende gysen vp
sijn vrende of andere vrende vrende die sijn
mit wot die onse gysen vrende als die
vrende die slagen die sijn sijn die die
sijn gysen sijn sijn die sijn
gysen sijn

leerij

Die over den andere slagde met voerrade

Ic gude gade onse sijn sijn vrende
soudert mit vrende die sijn
sagd mit onse vrende vrende
vrende sijn sijn vrende mit sijn
vrende onse sijn dat mit sijn sijn
vrende onse onse borger onse die
andere slagde in fall die vrende onse
vrende onse sijn in by sijn sijn die
vrende vrende sijn in sijn sijn sijn
vrende die stad of te vrende in sijn
mit sijn vrende mit sijn

leerij

Dit is woenie onschult doen sal van eene
neder stat merder stad boest en seest
hier met af berepe want id hier met
vande ter onschult en corupt

Ic dat gys vrende in vrende wot in vrende leer

alder wyldeste hou donder in angulstus
onstighdyt syne dat dat in vanden
lyne ten doer comt is dat v god also
salde in alle syne gilligheyn

**Van twiste tusschen den rinzgrien en
gewonden om des loers haluen**

Roebij

Ik want vater teyst in schelinge gemelyc
tusschen den gonen die gewont is gebruyck
in den rinzgrien om des loers wylle
dare om syne segenen in handt ondrags
in ingefat gebruyck want sater dat alreidam
schelinge gemelyc als dan mag die gewonde
of gequiste in gewont is dat inuyt
loer geord by syne Ende of sy mag dat sittel
and rinzgrien of wylle dat sy dat loer geord
by syne Ende in off gonen gonen Ende dore
in wolden vob segenen in handt dan dare
in tusschen of segenen vore in minlych gheste
dare sulden se mede vordyt in gheste
voren in wolden segenen in handt dare gonen
gheste van segenen als dan sal die rinzgrien
dat loer beghen in beghen by syne Ende
in die rinzgrien in die gewonde in sulden gonen
vorenwande make andre dan of is

**Van lanje messen en ander wapen te
Drejen en brissen te segheten**

Roebij

Ik also in sal mynne sy sy in bynne of vob
bynne lanje messen of ander wapen by gonen
dragen by dagge dan die stad make in is
gangede vore dat inuyt gonen in den poort
by vyff poort ten vore dan dat sy dare mede
vob wesen wolden of bynne die stad gonen
sonder angulst in die wout of die wout
gonen sulden gonen gonen woutgubbe in te
handt gonen gonen gonen messen of wapen wout

of t'wylghe of sy sullen oock w'lt'w'lyt wyff
 pont verbout te g'ellen. V'ont w'nter s'at
 dat ymat by wylghe m'isse ofte ander w'p'd
 by s'om d'onghe ofte g'elide langhe den
 s'ur m'at. Ick is der g'adde verbout te der
 stadt te goet s'or w'at'w' al' sy dat d'ade el' te
 in w'onde sy ymat g'ave m'ide by wylghe
 s'or g'adde sy verbout der w'yl' el' te in d'ave
 h'or d'ubbelde f'roni al' here el' m'at'w'
 te s'ame m'at der w'yl' el' te g'ondert in
 w'ylghe p'ont. D'och s'or in s'alle m'ym'at
 by m'at der stadt d'yngh' noont s'achte m'at
 s'emp'br'isse oft ander b'usse s'yngh'el' w'lt'w'lyt
 by wyff pont verbout te g'ellen

Vande bagyne wat effenisse sy hebbe sullen

Ick anno d'ni m cccc lvi is omv'raget' beev'it
 byder m'at'ghe. D'och wylghe s'at'w'lyt dat
 der bagyne g'adde stadt in by m'at der stadt
 wylghe. van g'wolle w'ont' w'ert'p' s'ulle
 in w'ant'lyt'w' g'ande t'yngh'el' m'at'w'lyt
 alle g'yngh'el' w'ert'p' in t'yngh'el' der sy
 g'ellen ofte ymat w'at'w' w'eggen g'elt
 g'adde stadt in g'adde stadt wylghe w'at
 g'wolle g'el'ghe w'at'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt
 g'el'ghe w'ert'p' in w'ert'p' al' s'om der t'yngh'el'
 m'at'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt
 g'elt w'at'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt
 g'adde d'loont' h'or der stadt te goet der
 g'yngh'el' w'ert'p' in w'ert'p' der s'om der
 stadt m'at'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt
 al' Ick is der onse b'orgh'or ofte g'ew'ont'w'lyt'w'lyt'w'lyt
 s'om g'yngh'el'ghe ofte t'yngh'el'ghe w'ont'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt'w'lyt

en bene die gader dave hoo gubroedel alsoe vord
als die ginslinge wistmisse oft thausse vordyft
wore hoo b. g. oft die stad te wistand salme
die ginslinge wistmisse in thausse vord in wane
lyke gant tot die stad b. g. oft gelyk oft is die
wout fante dat gans ginslinge wistmisse
ginslinge die oft wistmisse ginslinge wout oft
fou zy die wout oft gans an ginslinge die schied
fy die bymme gans vord als by vordies die
ginslinge hoo die stad b. g. oft die in die
onvordyft is wistmisse dat oler vord

En overdracht der stad van zulle
met den suster en bagyne prinsere

leer

Wij borgemeester bespreken in hande der stad
van zulle met den suster en bagyne prinsere
opende binnem dat vord ginslinge gans onvord
ginslinge vord ginslinge in die vord ginslinge
vord ginslinge vord ginslinge vord ginslinge
ginslinge onvord ginslinge in die bagyne ginslinge
nabestume als die suster ginslinge / ginslinge
franchis ginslinge bymme onvord stad ginslinge
die die bagyne ginslinge in onvord stad ginslinge
vord ginslinge ginslinge vord ginslinge vord die wout
in vord ginslinge onvord ginslinge als dat die
wout an ginslinge vord bagyne ginslinge in vord
in die wout vord vord fall in vord vord in
maniere als ginslinge nabestume stad

Inde wisten dat die suster die vord bagyne
ginslinge alle ginslinge die vord ginslinge vord
vord maniere ginslinge wout ginslinge vord
physen met vord vord dat alle wistmisse wistmisse
ginslinge ginslinge vord ginslinge vord ginslinge die
fy die in vord oft vord an ginslinge vord
vord maniere die die vord die vord vord vord
vord vord vord vord vord vord die bagyne
ginslinge vord ginslinge vord ginslinge vord als
vord vord vord die die ginslinge vord

gave die hantke van gawe romme wone men alle unde
 tiller grunde als hantke gawe rhodrie wiffen
 ginsfrant in gawedome die gawedome ginsfrant
 wouft in hant of dave namende in gawedome of
 of bracht moogel wouft fillen dave gawe blym
 hoe wiffelike besittinge

Made ist be noebant of vring vronelid ofson in
 vring vande bagym ginsfrant wouft ginsfrant in dave
 wone made suster wouft wone suster dat die also
 vring gilde in suster wouft dave in bracht dat
 wouft wone bome gawedome anoldis awyffe ginsfrant
 die ofson wouft of sy wouft vande wouft gilde of
 suster wouft die bagym ginsfrant dave die gawe
 ginsfrant wone ofson gawedome anoldis awyffe ginsfrant
 dave af te bome in wiffelike te begheden man
 wouft dave wone wone vande of suster wouft
 dat suster die ofson wouft vande wouft wouft
 in wouft of suster dat vring vronelid ofson
 ginsfrant wouft bagym ginsfrant wone vronelid
 wouft in gilde of suster wouft wouft wouft
 bome wouft anoldis awyffe ginsfrant dave va fall
 die ginsfrant blym dave die gawe wone is wouft
 anoldis awyffe ginsfrant in die dave in bome is
 fall vande vande wouft wouft

Made ist besittinge for wouft dave wone gawedome
 bagym ginsfrant wouft of bracht of ofson wouft wouft
 in gilde of suster wouft bome dat dave in blym
 fall als wouft stant dat salme die wone van
 gawedome in suster ofson blym gawe wone vande
 dat dave in ofson wone wone dat gawedome stant
 wouft hoe suster wouft vande die is dave wouft fall

Wouft ist be noebant wouft dat vring vronelid
 ofson in vring vande ginsfrant ginsfrant in wouft dave
 gawe in bracht dave gawe bome rhodrie wouft
 bome in dat die wouft wouft hoe wouft
 anoldis awyffe ginsfrant of dave bome dat
 fall die ginsfrant wouft wiffelike blym wouft
 wouft hantke in ginsfrant blym wouft stant
 of stant wouft vande gawedome ofson die

Salud bynnen ganc vuerop in waerlycke ganc danc
uyfelycke hou bynnen in dat gult danc af quinnen fall
dat bagynne ginc vuyfelycke begolden
Mede sicut vordanden oft yemmet die no gudel bagynne
gincse vuyf vordanding sicut oft sijn nammels danc
wonne silling danc in dancse gult oft danc in vuyf
vuyf vordanden dancse vordanden vuyf vuyf vuyf
dat moogel die suster die bagynne gincse vuyf
beliggen by consent die raden ons vuyf vuyf oft vuyf
die hou vuyf vuyf alse lange als die person huyf
danc die afgecomen vuyf in die vuyf vuyf oft vuyf
vuyf vuyf vuyf danc te vuyf vuyf vuyf vuyf
Danc vuyf sander dat yemmet vuyf suster die
bagynne gincse vuyf hou vuyf vuyf vuyf vuyf
oft gincse vuyf vuyf yemmet hou sander gaddyn
vuyf die die die vuyf vuyf danc die die
vuyf gaddyn alse moogel die suster die
vuyf vuyf of sy vuyf in dat gult danc vuyf
vuyf vuyf beliggen ons vuyf vuyf oft vuyf
by ginc danc die raden in dat vuyf die
vuyf danc danc danc vuyf vuyf vuyf vuyf
hou vuyf vuyf vuyf vuyf als vuyf vuyf vuyf
oft yemmet suster gaddyn in vuyf vuyf vuyf
bagynne gincse die vuyf vuyf vuyf vuyf
in suster die gincse vuyf vuyf vuyf
sijn gincse vuyf dat vuyf fall

Danc dit gaddyn vuyf gubben ganc die vuyf
gancse in ganc huyf vuyf in vuyf vuyf
die suster die vuyf bagynne gincse die die die
suster die bagynne gincse vuyf als vuyf
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
vuyf vuyf die die die die die die die
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
hou gancse vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
gancse vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf
vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf vuyf

Die Stadt Burggraben gunt andel wynnful soude dat
vuer vueren is in gure hore arst oft huren kouwende
in met muer

Die zuden bagyn ginge daten gunt die mact te
vueren in te rope oft sy magen hot gont besitten in
zinger die gont gaudum in vuer of hure vuer
andel vuer in arst andel zingant gunt hore andel
stige by gont vuer ginge in gaudum in
gure hore arst oft huren kouwende in met muer

Die zuden bagyn ginge daten gunt hore werten
ginge hore vueren in hore rope oft sy magen hot
gont besitten in zinger die vuer an die vuer syde
gont an lande dorch hore vuer in gure hore
teure vuer gont an lande vuer alfer op
die andel syde in gure hore arst oft huren kouwende
in met muer alle argelyst vuer sprakel
Dinonde die vuer gunt for sye duse buren teure
allere hore gunt. Gont vuer onse stad fuent an gubel
gont gant. Gont gunt gont gont gont
gont vuer gont gont in vuer gont gont gont
gont vuer onse hure vuer gont gont gont

Andere overdracht der Stadt van Zvol
met den susteren ten Doffe die te boere
waren susteren susteren en mo
van sante dionysius regule zyn

008

Wyn elgrodinre campis pinsten threthore
susteren elgode van kringinghen mander bister
Gente van byren pinsten bister. Gint bister
koninginghen bister mander gint in vuer
Gint mander susteren die vuer gint in
susteren ginge gont van bister hore z vuer bister
susteren vuer of hure. Dore vuer alle bister
om mander duse op de bister in bister dat
die vuer vuer in bister vuer bister
susteren in vuer die stad van z vuer / om mander
in vuer susteren die susteren vuer bister

hinnen veranderinge der dinge die beclarenge in
 overganc in een onse ginge by wille in
 confente ganc inwendig in onse by vader in
 gint dinstel der beclarenge in ginstelghe
 hinde pisse der slothe veranderinge beclaren
 sinde ginstel borge in die onse dinstel der ginstel
 in slothe ginstel by vader swalle der dinstel gods
 overwent te vanden onse beclarenge in confent
 hebben onse ginge vorse te beclarenge in ginstel
 willighe onse dinstel vorse in andig vorse oft
 god wille byder ginstel van gods gint willighe vorse
 moge ginstel vorse in die onse beclarenge
 te vanden in die vorse in in vorse verclarenge
 tyden in die god almachtig onse in onse vorse
 vorse onse ginstel vorse ginstel vorse
 in ginstel wille ginstel vorse ginstel vorse
 ginstel vorse / vorse vorse ginstel vorse byder
 vorse vorse ginstel in ginstel it is manne
 ginstel vorse ginstel vorse dat ginstel
 ginstel vorse ginstel vorse ginstel vorse
 ginstel in ginstel onse borge ofte ginstel
 byder onse vorse in ginstel vorse sal lansen
 ginstel ginstel ginstel ginstel ginstel
 die in onse ginstel ginstel vorse / ginstel
 vorse oft andig ginstel vorse vorse
 vorse in ginstel die professie in ginstel
 sal dat vorse ginstel vorse vorse vorse
 ginstel vorse vorse vorse vorse
 ginstel ginstel ginstel ginstel ginstel
 die dat vorse ginstel vorse in onse te
 vorse vorse vorse vorse vorse
 vorse vorse vorse vorse vorse
 ginstel vorse vorse vorse vorse
 ginstel vorse vorse vorse vorse

So die dats dat op verstorme is met gindel vromhede
borge dave die stad van zwolle om gheminget
Dort wanner alse onsen comen enige vromhede
an stromen bryten die vromhede van zwolle dave
enige ginge op stonde in die vromhede in dat
ginge vromhede niet enen selde als vromhede stant
en dat ginge in die tyden ont dat begunnel
vromhede dave alse by ont dave an vromhede
vromhede fall ont vromhede gindel dave dat alse an
op omme naden dade onse suster dave dat
op gheminget was betant in vromhede
vromhede die kluinge so ginge in dade vromhede
of wy die onder malen dave met omme
vromhede Dore meer van enige personen in
onsen comen vromhede onse gheminget
gabyt dave in die met profestyt in is
die fall dat ont vromhede als vromhede stant
syt an taster gindel by dave nare profestyt dade
Went ont suster wy ofte onse nare kluinge
vromhede dave in dade dade in met in
vromhede vromhede gindel bryten die stad vromhede
ghebege. Dore in fall onse comen vromhede
gheminget tyden enige vromhede ofte lyste gindel
die stad vromhede van vromhede onse gheminget
gubben. B. gheminget vromhede gheminget bryten onsen
comen vromhede syster vromhede vromhede 150 gubben
onsen comen vromhede gheminget alst nare
landt west ofte stad west van zwolle begon
the went suster onse comen vromhede van vromhede
vromhede ofte gheminget an gheminget by omme die
stad ofte stad vromhede van zwolle gheminget
die met vromhede niet enen in selde die fall
wy by omme gheminget in dave in vromhede gheminget
vromhede the went meer so in fall dave in
onse nare kluinge in gheminget gheminget gheminget

vanden bergene ofte zwaarere huydenen van zwoelle die
 in onsen ginsse werst stude in mude suster buggen
 hoe verken ginsse belyfen van mude rot ginsse
 pson / te verstanen van vanden bergene ofte zwoelle
 in huydenen an oghenome gebuyt / dan saren mude
 vande van blyten zingelykheid te mogge ontfangen
 die werst sachte onse roment ofte yemmer dave
 zinnem vromastig mude bergene in zwaarere
 die stadt van zwoelle / ofte die bergene ofte zwaarere
 met ons te dorne gadden van vromestig ginsse
 ofte werstgen byne die stadt ofte die stadt verfynde
 oft ofte dave blytel ogheloge dierne van bevanne
 nisse sub gindes van die stadt van zwoelle hoe
 werste stave marz / die sullen wy in onse naremlyke
 van die stadt van zwoelle verinleden in te werst stave
 die verstanen dat alle duse werst vromelidenen
 alreue verken in stave sullen tusschen die stadt van
 zwoelle gonne bergene in zwaarere in onse rom
 ment werst alsoe dat sijn ander nyemmer van blytel
 dave mude blytel oft bevanne marz noch in fall
 in unger veyt **die** dat gotal van blytel professied
 nomen in hontommedel tyden in onse roment
 sullen verken in blytel veyt gotal van tleuven
 gortys in telyntig sonatymme oft romensyn
 in bome dat gotal werst van blyden in salme
 ment mude an mude blytel vroment in ginsse
 dinked sub pious van vromestig in die stadt
 van zwoelle die althormentle sonde vromestig ange
 lyst sub ten onthende onse romentle sigel
 sijn an onfange blytel ginsse zup dave ons
 sijn dinkent vromestig vromestig vromestig
 tusschen vromestig dave annt sub sullen
 apostols

die dave is noch een ander brief vromestig
 ginsse van vromestig te vromestig vromestig die

brief wouft die fustend vanden brief in dese brief
gyn mit opste dat is die concordatie der fustend
ten maect want dese twee fusten gynse wouft is
oflyste onvreescht met die Stadt Zwolle

te waz se is daer vuer concordatie des Clorgynse
ten wyten gynse bynder gynse in conuictie gynse
mit des capittel van Drenthe in pastore gynse
Zwolle was sy jansche des pastore gynse van
offenice in is in latyn

Dat is dat derde deel en tractiert
 van dobbelen brenckbare saken van
 wouten van brande van besyden
 en van sijnstinghe van wape ghe-
 ringhe en onstene by wape en
 gult besyden en dat dave
 hoo besyden

39

Van dobbelen en miltig en onsteynd guden wouten fainnen	1
Van dobbelen inder stad vryseyd en freyspele	ij
Dat en onsteynd dobbel gult moet zuyden fall	iii
Davanne dobbel gult en sijn ginge	iiii
Van dobbel gult en hoo guld oft vude te wouten	v
Die vore dobbel gult en hoo salme moet stadelove gouden	vi
Van den die tebe guden sijn ginge vore wouten	vii
Die gult besyden oft lichte de	viii
Van wouten guld hoo wouten op gande dave en wouten dragge	ix
Van te lome vore gaste van bijnse dave en wouten dragge	x
Van wouten guld op wouten stade te dave oft sant en meer sate oft sant wouten op stade	xi
Van wouten hoo besyden	xii
Van brande rot te binnse	xiii
Van brande guden stad vryseyd	xiiii
Dat en hoo den brande fall lome	xv
Van ginge hoo besyden in brande	xvi
Die den andere wouten die te brande lome	xvii
Die den andere wouten die hoo brande lome	xviii

- Van sloeken slage te doen ————— ee
 Van sloeken slage met voverand ————— ee
 Van wapen gvinge by nachte oft ander onthine ————— ee
 Die den andren schade doet in syn gwin
 an boorn an hynne oft an wyllige oft ander ————— ee
 gwin te wint
 Van sigttinge onser borghe ginde als va vorkal
 Van gansel in va pover in wyde oft in stad ————— ee
 Van gaster ginde te sigttinge oft pander te
 setten oft gwin for borghe voverum pover ————— ee
 Van tte oft daren in bynd in salme van
 gwin schade sprek ————— ee
 Dat in gwin spel spaker in sell daren
 vover malinge oft voverum kappot ————— ee
 Vander stad gwin sigdel for zysten den
 zy gwin ampte vover ————— ee
 Wie der stad vover ginde afginding manne ————— ee
 Vander stad gwin binghen sigttinge in
 gwinde oveloff met wt te lende ————— ee
 Van gwin die met pover vover bingdel vover ————— ee
 Wat die gwin gwin sulle die in vover
 gwin gwin gwin vover ————— ee
 Van onse borghe oft gwin vover zy den
 gwin gwin vover vover ————— ee
 Van gwin wt te lende met binghen
 van for vover vover for ————— ee

Van dobbelen en mellen en ouerspanne
in der wynn tallezenen

40

It soe en sall en gheen onser borghe en othe
vrouwen in der wynn tallezenen dan die wynn
loop om gult gheuen gander spel so wil om
gult om gult noch om gelaghe noch wighen
dan by daghe noch by nachte wie die verborne
die verborne tegge die stad se te alsoe dyken
als ge dat dede en dat wyllet mochten
met vlyen vlye soldes ghem afmenen met
zyner vrom gant. Voort so en sal die wynn
en noch die kerk noch yemmet van ghem wylle
gult ofte wynn ontfynen of op vrom andren
sien afte. Dan van dobbelen of van vromge
spel die sy dat wylten en wyllet dat zy dat
deden so verborne sy tegge die stad en vlye
dan soe en sal die dat gult met betalen mocht
met vlyen vlye soldes ghem afmenen met
zyner vrom gant en wyllet dat yemmet van
onser borghe in der wynn tallezenen dobbelen
of speelde gelyke ist is dat soldes die wynn en
of sijn kerk en vlye ghem sijnen alsoe vrom
als die sijnen op dat ghem vrom sonder argelst
dat vrom dat sy wylten en wyllet dat sy dat
met en deden so verborne sy tegge die stad
te te mochten met vlyen vlye soldes ghem
afmenen met zyner vrom gant

Van dobbelen in der stad vrykende
ende beyspele

It soe en sall ghem onser borghe en othe
vrouwen dobbelen of kerk spelen en othe
ghenken of ghem spel spelen om gult of om
dat an gult en an gult draghet of int wat
of af te doen in der stad wyllet of yemmet

huisspel oft in gheschiede in Bissche ander dan
voren gelyke. Darme op voren oft in die dinst
sonder argelyst vortant dare her datme ynder
voren tammere gheschiede spel spelles en sall als dat
yng boeke gheschiede staet van dat verburte de
verloer te ghyen de staet oet alsoe diche als ge
dat dede van dat vortant moeghens met
dichien alle soldat ghes afanent met zynre voren fant

Darme ouer dobbel gelt niet zerfte en zal

m
Ic leue onser borggen mit ofte vrouwe die den
ander met dobbel oft met enigsel spel
gelt ofte ghyet of voren dan in solij die staet
met omme zynre in dat in dinst met bide
ten voren dat die ghyet die dat ghyet galle
dare omme maende met vorte die verlore te ghye
de staet oet in alsoe minnest voren als gy dare
dare maende met vorte afen minnest oet die sub
dat te dage ghyet oft dat die staet wisten

Daerme dobbelt in zynre hynse

m
Ic leue onser borggen mit ofte vrouwe darme
dobb. die ofte spel die zu synre ghyet op voren
voren voren dat is die voren oft voren die
wisten sonder argelyst ghyet dan die die die
te ghyen die staet oet die dare her in soldat
die voren ofte voren die ghyet minnest die
dare voren byen die dag alle dag by oet
alsoe minnest voren alle ghyet moeghens
met dichien alle soldat ghes afanent met zynre
voren fant

**Doer dobbel gelt eenē thoe holde oft eede
thoe nemen**

v
Ic leue onser borggen mit ofte vrouwe die
dobb. die oft spel die te ghyen die ander die die
voren die ander ghyet voren oft ghyet op
dobb. spel die die ghyet te becalen dare sy
dare spel die oft dat die voren die ander

met moer willegh ende op loffinghe deden die
 verlore willeghen die stadt alsoe dyke als sy
 dat dede p te en dange wint den rindel
 die af off gelofte of op dobbelste of op
 spele die verlore willegh die dat dede p te
 moest om en solden dat gult ofte gint met
 betalen van sy solden die ofte gintstogely dat
 gultstogely van beten hou schepen in
 handes segge moestnisse met delyen alle
 solden gien afmenne met zynen willeghen

41

Die voez dobbelt gelt lout die en
 salme niet stadeloeb holden

Die Enig onse berggen die lout van onse
 berggen voor gult ofte gint dat met dobbel
 of verdene is dat dat die gint willegh die de
 lofte dede dat dat gult ofte gint met dobbel
 of verdene willegh die en solden dan ook met
 stadeloeb of golen ofte gien warden lofte met
 betalen of willegh die sy dan van gindam gade
 van lout onse berggen voor onse berggen
 dat met en willegh dat id van dobbel willegh
 dan solden van stadeloeb of golen van gint
 sonder argeliste moestnisse met delyen dat
 dat willegh sy solden gien afmenne met zynen willeghen

Wanden de twee inde seent gewoeret wee

Die Enig met ofte willegh die teken willegh
 gindam frunt of willeghen warden van willegh
 stadt die verlore willegh die stadt een dinst
 stadt van by die teken gant met gindam stadt
 met gindam stadt willegh van zwolle te willegh
 alsoe willegh als sy dat dede in dan in gint
 son verlore sy ee te ten van stadt dat
 die alsoe onse willeghen warden dat den stadt
 delyen dat die dat onse willeghen warden die willegh

vij

scanden mit macht wt sonder argulit wt dan
verbrake der verbrant singel de stadt also
sythe als sy dat dede e to wt dan hou
en solde der gonne die dat gult wtgeleide
suytste met men wt sin selben dan den
sacramentel den sy met wtgeleide gult die
die alinge stude sal arster blyue onbetwylt
moestant met vlyue sy solde sin afwone
met gonne men gult wt den
sacramentel p. m. wt op in van dages
dat magne well den sonder broche vander stadt

42

Van woerke te veruyten

en

It alle disse woerke in stadt sulde die
sacramentel beryt als die die wt
als den stadt boche of strom stadt sonder argulit

Van brande wt te brengen

It want dat men brand wt blyue onse
stadt in die brand wt die gylse dan sy gonne
wonne met wt wapen gonne met wt
of bracht en wone wt dat bullyst mochte
met wone gonne huyden son gade sy vland
teggel die stadt e to in blyue wt op minne
gonne huyde dan dat huyden solde wylde
dat de brand met wt syne gylse of bracht
en wone dan solden die sacramentel dan darg
huyden wt die wone wt darg wt te siggyl
tandis gonne wt

en

Van brande gader stadt vryheit

en

It want dat men brand wt die blyue onse
stadt in die wt die onse stadt wt siggyl in
dan sy wone wt men wone wt ee wone
wone wt die brand wt den gylse dan die in
wonne met wt wapen gonne met wt

Wtgebrachte van woerde van dat inder bulbyson in
moethe met bebruyt goudens luyden. Dan ja die
sy verbeert tusschen die stad e te van tusschen sy
vange goudens luyden. Dan dat luydyt solde
wafers dat de brant wt sijn ginge met gelyck
vande den soldens der segepene dat den luyden
om die wafers van van tusschen tusschen goud wiste

Datme to den brande zal loepen

Ik wanne datme brant roepet alle die ghere
die om die vyft ginge. wanne by na den brande
die sullen tot den brande lope in wane om
me die vande brande luyden. tusschen sullen
goudens vande den tusschen brande die goudens vande
tusschen die stad e te moethens met blyden
sy soldens goudens afwonne met sijn vande goud

Van tusschen to beken in brande

Ik wane dat van brant velle byme onser
stad of byme onser stad wange. in woerde
dan van tusschen gelyck. tusschen den brande tusschen
kone dat solde die goudens goudens den dat tusschen
stude vande tusschen tusschen die segepene tusschen. wane
ginge die brant van om die van soldens
met goudens vande onse vande me die goud
die vande brande dat sy die tusschen met blyden
in woerde luyden die vande tusschen die stad
e te moethens met blyden sy soldens goudens af
wonne met goud vyfte

Die den andere woerde de to de brade hepe

Ik wanne luyden tusschen den brande of
van van tusschen me of vande die den
andere woerde. die goudens vande tusschen
die stad hepe te moethens met blyden
sy soldens goudens afwonne met goud tusschen

Die den andere misgandelde die to
Den brande liepe

epiii

Ite wānne leper von dem brande off
gan vā vring mit off vroncke die dem andern 43
gan misbode mit vuchthyt die gulle vboer
tiggē die stadt el te mosterue mit vlynd
sy solde gans afwāne mit gans vyffte

Van clocken slage te doen

Ite so vā vā vā clocke slage maket sonder 44
noet die verhoer tiggē die stadt ee te
mosterue mit vlynd sy solde gans afwāne
mit gans vā vā gant

Van clocken slate met voezade

Ite so vā vā vā clocke slate maket mit
voezade sonder noet om drang te maken
junder stadt die verhoer sye lyff

Van wapē gezūste by narste of
ander onstūer

Ite so vā vā dat by narste wapē vōp
dare ggezūste van rompt sonder noet vā
brande of vā vā die verhoer tiggē
die stadt ee te mosterue mit vlynd sy
solde gans afwāne mit gans vā vā gant
off die by narste onstūer makende mit wapē
mit vlynd off vā vā andere dinge sal out
ee te vbroken g. blon off sy fall gans onstūer
diggē alb vā vā

Die den andere faede doet in zyne
hoene an boome an trinne

Ite vring mit off vā vā vā vā vā vā vā
die dem andern stadt die an sye gans

an sijnre bouwe / an sijnre kintre an sijnre verlijffing
ofe andere onse gintre meene dan datter
theghe ginnere dan verlore teghen die stadt i te
merckende moet verlijffde alre solden ginnere of onse
merckende ginnere gant in onse merckende ginnere
ondat een vande sigende moet verlijffden verlijffden
te ginnere dan datter voor onse ginnere met onse
for fall ginnere voordere sigende verlijffde datter of ginnere

Van Bruttlinge onse bozger ginnere
als van verlijffene ginnere en van
peerden in vanden of in sade

eeffii

Ite Land onse bozger die onse bozger gint
spittet in sijnre sade of in sijnre ginnere of in
sijnre ginnere die markt dat gint solden ginnere
dat onse bozger teucht in busse dat gint is
dat gint sijnre for fall ginnere id vanden ginnere
in datter ginnere met datter ginnere datter verlijffde
markt for verlore ginnere die stadt i te ginnere in
vanden for ginnere met verlijffde vanden stadt als
te dan weyl for markt ginnere datter vanden verlijffde
stetten Mer die verlijffde datter sigittet datter
markt vanden stette meene vanden ginnere / in
vanden ginnere vanden stette teken brabantsche
van die markt datter vanden solden sonder brabantsche ginnere
dat een dat ginnere datter vanden is betaylt en ginnere
datter sigittet in vanden of in sade datter sijnre
afwinnere van alre stette teken ginnere in datter markt
markt vanden solden Mer datter een dat een meer
sigende ginnere vanden for weyl for een die
ginnere vanden datter in stetten ginnere datter vanden
verlijffde te vanden dat een ginnere markt een older
verlijffde in vanden brabantsche markt vanden ginnere

Van gaster gint te stettere of vande
te sette of gint te verborge voer ee peene

eeffiii

Ite Land onse bozger die gaster gint stette
die markt dat gint solden vanden sijnre statten ginnere

dat men die faden ghebruyt wouen oft dat men dan
 wouen wylt ghebruyt is vter worden ghes dat ghebr
 of gheborghet wouen wouen ghes van guldre vye ad
 zubungsel oft wouen ghes gander of ghepant
 of ghesat die borghet wouen vye zubung
 ginge. Men ghesat dat ghebr of die dat ghe
 borghet gadder met onghewalle sseu moest sy
 wouen met andere gander die ghebr ghebr
 wouen wouen die gander van guldre dan sy by ghe
 bouer gander van die gander seldem stam in alle
 die wylt dat die wylt gander stonden

Van e tte oft daer en byme en zalme
 Van geene faden spreken

eeb

Die wou die andere faden is e tte oft dan
 in bymen van ropen oft wouen dan in salme
 om ghebr faden spreken andere dan wouen
 faden stouet wouen faden die ghebr faden

Datme geen spel spoeken en sal daerme
 Wijn malnesche oft pomeme tappel

eevj

Die wouen wouen malnesche oft pomeme
 tappel dat sy gander stad wouen sijn oft in ad
 faden byme die stad wouen vade wouen guldre
 dan in salme ghebr faden spel spoeken om
 gult om guldre oft wouen om wouen met
 wouen wouen met gander oft wouen vye ad
 wouen oft die gander in gander alse vade
 als dat ghebr faden die gander gander by
 verborst gander stad by gander e tte die die faden
 die wouen wouen in sijn gander oft wouen van gander
 bysondere die dat wouen die gander wouen by
 faden gander die gander dat ghebr faden die gander
 betwinge wouen die stad dat die wouen die
 ghebr faden gander wouen die die die wouen met
 met sijn gander met wouen by sijn wouen
 gult oft wouen wouen oft vye ad andere
 die sijn of die wouen van gander oft wouen spel

Dien zyn vristen in daren by dat soe verborne by lichte
die stadt e to daren hoe men salve dat gult niet
betalen moettent met besyde by solden gelyc afnemend
men gonne vromen gant gelyc was oock gult adouste
van daren boeke oft tractate

**Vander stad geene stade to zisten
Den zyn oer ampte verdoen**

rebin

Ic Boe vrom die stadt gonne ampte verdoen
dare sulles zy gonne ristinge van souen
van vringes gonden ofte stadens dare up rond
miltien die vord mit dare an tynment gant
gylter dant mit andere nodys die stadt begoft
dare an dante dare an sal die stadt die grom
niet van grom noch vortens die die ampte vdan hyn

Weder stad enig giet af sendig maete

rebin

Ic Boe vrom die stadt golt halde strom ofte
vringes gande dymte name in af gromdich manste
die sal gromdich gubben e to in die vord stand
betringes hoe die gande dymte die vrom
dare vord dymte die sal dare hore salt gubben

**Vander stad giet vinten Stepen
ende stades oelof niet wt to leene**

eeve

Ic Boe vrom die sulles die strom vromdich
golt strom halde besydinge besydinge niet
dymte gande gant die stadt hoe besydinge
wt leene zy in daren dat by gromdich resant
stropen in dant

Vande gene de metter pape betrage worden

eeve

Ic Boe vrom al grom metten papentien betrage
wonder die sal by die daren gant dare by grom
betringes is blynt hore hore by gromdich in
vord gromdich gubben is die alle by dare dare

nu wtganck wyll dat ofghelyck alle der ginnen
 die ginde ginge woonachtich sijn sullen toe
 wante sy wtganck openbaer wou gans draegh
 wante wythen storte wesen tebe woupl kanten
 En ginge wt dan ginge want stouweyff alse
 gont als nu wiltgont is want openblycke
 sijn want dinnede nu want dinnede lyt
 want an gesehentie beuullen is ginde ginge
 nu dan bijnen och geseentie waringe ginde
 ginge te souwe / want an geseentie kanten dan
 in dat gellighe ginstes kanten / want op den
 borger ginstes te gane En sullen gane kanten
 by sijn gollens te wou nu wongelyck is
 Sou wou want nu dinnede ginstes sullen
 hou woulyt woulyt gollens & te

45

Wat die gine gine sullen die int
 nye ginstes geseent werden

eccl

Ik Sou wou want woulyt gant nye ginstes
 want oft geseent woulyt nu gollens te gine
 nu waringe te betalen nu want dinnede gine
 dan woulyt die woulyte dat ginstes gollens
 kinstes dat nu want woulyt waringe der
 des gane gine En nu want oft dan gine
 stouwe dan sullen sy woulyt woulyt woulyt wa
 ringe kinstes dat nu want die ginstes nu
 dat want sy an dat dode ginstes woulyt of
 sy sou gint sijn

Ik dan woulyt want nu want an gollens sal sy
 want dinnede godes woulyt nu want sy dan sou
 sullen sy gollens woulyt woulyt dat ginstes
 ginstes oft die ginstes gont want die
 ginstes want nu die waringe betalen na
 want Ik En die rest der want salte gant
 wt dat ginstes ginstes ginstes ginstes

Leueninghe oft andere sijnse wonden an geshickte
in die dat gij gheschiedt oft ghebruyt worden
dies sal die besetganc alle dagghe die rest
vanden die besetganc die die waringge sal die
sijnse sal die besetganc ga maniere waring

een

Van onsen borozere oft goer slerzie
zy onse gelt salden tranke worden
Ick alle borzen in zynoveren die slerzie
dane gelt oft in rest selder sullen zy want
solder in sone mansgijt bontagge worden
ten tijt van dat se die bontagge ten tijde dan
zy gande waringge sullen die van sijn
zinn ghande sone bontagge worden die
salde warent sullen se te sone vater dat gheschiede

Van gelde tot te leene niet langer
dan goe sante pontivel goe

Ick sone sal die die stadt gelde mynne
van sijn oft van binten tot leene dan by
weten die wijlle besetganc in sander in die
meer langer dan ten mansgijt sijn dagghe van
sante pontivel Comissie sinder sal die ganc
in die by gande wijlle besetganc sijn onse stadt

lyxby

46

Dit is dat vierde deel ende tractiert
 vande ginde die nu mit vande liggende
 vander werck in van der vander werck
 besouwen / van olden ginde in nye
 van crin te bespreken in te
 besolden in van crin in
 kerke oft tilber ginde
 te samen hebben van sut
 tinge in atmalen

48

- Vande ginde die mit crin te gader liggel
 vande vande besouwen 1
- Van vander werck malcander te doen mit
 ginde dan ander linge vande in liggel ii
- Die vander werck besouwen van olden ginde in van nye iii
- Die vande oft crin byd ander pool wylt iiii
- Die vande olden ginde alreue ginde v
- Die dan andere sijn crin bespreken vi
- Van crin ginde besolden dat vande nye is vii
- Van vande by besouwen sal dat vande sijn crin
 vande oft ginde ginde in vande
 vande ginde besolden viii
- Van vande ginde besolden vande vande vande ix
- Vande die vande ginde samen hebben vande vande
 vande van vande vande van atmalen x
- Die ginde oft crin te samen hebben byd vande vande xi
- Van besouwen in ander tilber ginde te samen xii
- Die crin oft ginde te gader hebben
 in mit besouwen in wylt xiii
- Dan vande besouwen ginde in vande
 vande in vande xiv
- Van crin oft ginde mit atmalen
 vande sal xv

Handwritten text at the top of the page, appearing to be a list or index of items, possibly related to a collection or inventory.

Main body of handwritten text, consisting of several paragraphs or entries, likely describing items or providing details related to the collection mentioned in the header.

Vanden gheue die met Erie togader
lijge en vrees bezouen

ij
 De Eeninge mit ofte vrouwe die her samen
 mit tekenen ^{van} byden onser stadt vryfeyt dat
 mit met tynen vanden sal alle die ghem die
 byden die tynen beuendat ghem die sullen gelijck
 vanden met groete gornit landes dat si byden
 die vande gebben ^{en} vanden vanden die dat zyne
 mit en vanden vanden die andere danc staden
 byden solde ge ghem beten ^{en} vanden sy die
 mit dat die staden danc diege wa quere se
 sullense die danc byden by zyne fone dat sy
 dat vanden solde vanden mit hore ghem alsoe langse
 volge dat sy dat ghem dat faden ten vanden
 dat sy die vande roche se soldungem syne nabur
 vanden vanden danc die die vande sal ghem vanden vanden vanden

Van weder werck macondere te doen met
gramen daer ander lunde mede yn legge

ij
 De Eeninge ^{may} vrouwe die te samen geland
 syn die sullen malke die andere vanden vanden
 danc die gram ten vanden dat die ghem die an
 aniger gyt by ghem geland is syn landt alsoe
 tynen vanden dat syn landt mit gram van
 danc vanden die die ghem ge ghem ghem vanden
 vanden danc mit sal vanden mit gram vanden
 yn gram die se sal sy die gram vanden beoeste
 met groete syn landt ^{en} sullen vanden diege
 byden die gram beoeste alle die ghem die
 mit gram danc vanden yn ghem vanden syn
 die dat vanden her staden come met morgen
 met gelijck die alle die gram sullen ten
 mynste arst vanden vanden die die vanden vanden
 gram salmet an byden zyden vanden vanden

Die weder werck behoene van olden
gramen en van men

m
Ic Enig mit ofte vrouwe die by den anderen
in gelandte syn boude vande vanden wisse mit
in en graue ofte met oden die sulden die
anden weder wote doen synen die vanden
ofte sage man dat gien dat hou waten doet
gindes tinge ontvande als id hie is hou vande
Een die die sy gien dan gien vanden vande
sou wisse dan die gien die die vanden vande
begreue dat bestanden die dat solde die die
ander gaff betalen oft mit solde gien onbra
get af gende vanden andere alle vande gien
vanden vande vanden vanden vanden die sulden
vande golen als van oden gien vanden gien
Die volgen oft boene vande vande vande

m
Ic hou en sal in gien die andere vanden
oft ander boene vande vanden die gien
gien in gien die vanden vanden die vanden
gien is van gien vande oft vanden die vanden
vande op sijn walle vande als sy vanden die gien is
Die een oden graue allene geest

v
Ic Enig onse berghe die vanden oden graue
gien die sijn allene is die sal gien sijn
vanden af golen vanden vanden vanden gien
golen oft sy vanden sijn gien gien an sijn
gien die sal gien die andere vanden vanden
Die den andere zyn Ene bespreket

v
Ic Enig onse berghe die die die andere
Ene an sprake vanden onse vanden als
die an sprake doet / so sal vanden sijn vanden
bespreket die vanden vanden die vanden vanden
die vanden is te

v
Van Ene toe besolde dat een ege is
Ic Enig onse berghe die is sijn vanden vanden
dat sy gien vanden bespreket gien onbespreket

als recht ist manne te besolden mit gynnere
gant das dat gynnere in andere af te wynnere
wonne dat gynnere in andere andere wat besolden
moeste als recht ist besolden byghende gynnere
bynt die dave wt gant

50

hoeme by lozente fall dat eene gynnere
ezwehyse verzinnt ofte ghesmet gant
en van ezynne hoe besolden

Ik Ennis onser borggen ma ofte vrouwe die die
andere myn wiffynne an burngge fall ofte die
myn wiffynne besolden fall dat ge die ande
afgesmet gantte oft wifflyche wiffynne gant
die fall dat dore mit telonen gande burngge
en sy fall salve wone stant en die telone
dore dat wifflyche te rindytte is oft die dore
an en onse wifflyche gebben die dore of onse
burngge die sijnne die anlagge dore is dat hoe
sijn mit wifflyche

Van ezynne te besolden wt eene were

Ik Ennis onser borggen ma die sijn wifflyche
besolden mit sijnne wone gant

Wande de ezynne te same gebben wt
eene were Van ezynne en Atmak

Ik Wann myn oft myn wifflyche gebbed wt myn
wone oft wt wone goffende die wone is oft
dore of myn wifflyche af myn in hende
dore myn die wone oft goffende mit wifflyche
wone bynt die myn Atmak in manne als
sijn man besonne stant also dat elck fall pante
an die wone oft an die goffende en lantel dat
besonne inder stadt registre hoe wifflyche burngge
die myn wone en die wone mit betacht
als die hte dore wone is son fall die gynnere die
dore hte wifflyche gant die dore wifflyche gant bynt

betaling vanden d'nen atmalen. Als die die voren
geen geen. Sare en handes soe mach of die
voren of die goffende viffelyste befoldey en
bevoldey den tynd vout. Sare va den ghem
die voren geen. En en woldes die hie
met doen soe moeffens die ghem doen die
maest geen want mer en woldes geen ghem
doen. Soe moeffe die ghem. Sare die voren
viffens sijn voren die voren of die goffende viffe
lyste befoldey voren sijn viffens vnde ghem
den ghem met die mer geen sijn. Mer gade
viffens of voren gheminge of viffens
viffelyste of part die viffens salme gade
vot die gheminge of viffens. als die en
konde die voren sijn viffens alsoe Sare
met van ryggel soe mach sy die viffens voren
soetern vot alle die ghem ghem die dat
gins of viffens ghem gade want sy
wylle Mer voren die viffens repet vot voren
of vot goffende. Sare den tynd anders mer
gunde vot soetern. Sare Sare sy den tynd vot
grott ghem Mer voren sachte dat die grott
tynd vande viffens geen ghem. Soe moeffens
den voren tynd soetern ghem den viffens
alsoe die en voren of die goffende maest
voren voren ghem bynde. Sare die atmalen
den die mer sijn sijn. Mer voren die voren
atmalen voren voren sijn mer ghem beide sijn

Die hinfinne oft ezne thoe same
hebben bynde onse viffens

Ik wane borgen of ghem gheminge of ghem
same hebben bynde onse sacht die met voren
same de blyde en wylle. Soe fall den die ghem
die die sijn ghem ghem voren voren voren
sijn die sijn die wylle van myne of alle
sijn die soe salme den die andere Sare by blyde
die die sijn ghem ghem fall dat ghem sacht

omme d'overb nary in vander settinghe sall die
 ander syn brant gebruy een dagg off ge
 die vffennig gebruy wull worden tynd d'over
 vffennig syn off nuyt en want dat sy
 bymme een dagg syn brant nuyt en s'vande
 soe moest die d'over die d'over vffennig
 fadder bymme een dagg d'over nuyt syn brant
 gebruy wull die d'over vffennig vore d'over tynd
 d'over sy vffennig fadder bysolderen wullen off nuyt
 en wull die sy die vffennig d'over gebruy soe gebruy
 die d'over d'over nuyt een dagg syn brant vore
 vffennig pout die d'over bysolderen wull en pout groete
 pout gebruy d'over soe d'over tynd vffennig wull
 en wull sy d'over d'over tynd gebruy soe nuyt sy
 vffennig vffennig atmalen alst som gader / al / oft / gader /
 d'over tynd en nuyt nuyt nuyt gebruy vffennig pout
 die d'over nuyt nuyt pout groete pout gebruy
 en nuyt d'over vffennig tynd die d'over vffennig
 wull en wull die d'over gebruy die d'over tynd nuyt
 gebruy fadder die vffennig off die d'over vffennig
 nuyt gebruy soe solden die d'over vffennig vffennig
 fadder die d'over vffennig vore d'over pout d'over sy die
 vffennig fadder in allen maniere als vffennig is
 wull en nuyt nuyt die d'over gebruy wull bymme
 onser stadt vffennig d'over gebruy solden d'over by
 boeren en wull d'over die d'over nuyt d'over als vffennig is
 soe sellen die d'over onser boeren in die vffennig
 solden alsoe lange gebruy die d'over gebruy als vffennig is
 vffennig vffennig vffennig nuyt syn vffennig en die
 d'over vffennig die d'over stadt vffennig gebruy sy die
 nuyt sellen in allen maniere als vffennig is

Van strepe en andere tilbare quede toe sette

die d'over onser boeren die d'over onser
 tilbare gebruy soe sellen gebruy dat soe sellen die
 wull die d'over nuyt die d'over sellen die d'over
 wull en soe nuyt die d'over vffennig off sy die
 gebruy wull off die d'over gebruy en soe wull die d'over
 gebruy die d'over sellen die d'over gebruy bymme een d'over

en

En merke die ander dan sude by dat sy die
met ons behalve die solden die sijn behalve
verstaan solden sijn die sijn by den by sijn
den dat sy dat die dat gelyc behalve
die volgent voor met welke sijn sy dat gelyc
behalve gade die sy en gade en onder sijn en
ander vorebeide maket

Die Ene ofte ginsinge te gader hebben
en niet steden en willen

iii
en

Die vrom dat vrom onser berggen ofte gade
samen ofte ginsinge vromsamen gaden by den
onser stadt en dave forme sijn den ander
sitten volden vromlyche te sijn den gelyche
dat gader stadt becht gader stadt die
sullen so dat vromsamen vromsamen den den
vromlyche vromlyche dat so mostel oft sy solden
die vromlyche ofte ginsinge volken met malde
den vromlyche en gade ofte teken te ginsinge die
vrom vrom en die ander alsoe lange nae den
dave solden die vrom den ander vromlyche teken
afgaden en en vromen sy onder sijn met
vromlyche die solden die gade teken vromlyche
teken teken en die vromlyche stam vromlyche sijn den sijn
sijn den en vromlyche so alle vromlyche den ander
die vromlyche ofte die ginsinge gelyche die
solden en vromlyche nae onser stadt becht vromlyche
en vromlyche die vromlyche en vromlyche al die is
die solden die sijn den den ander met vromlyche
en die vromlyche ofte ginsinge solden gelyche
alsoe lange sijn teken vromlyche dat so dat den
vromlyche sijn den gelyche vromlyche vromlyche
sijn den stadt vromlyche gelyche sijn salmen
onse den gelyche dat is sijn van vromlyche
jue arde becht in en de vromlyche

Daer eene settinge gheschiet en onnude
te vromden an gaet

iiii

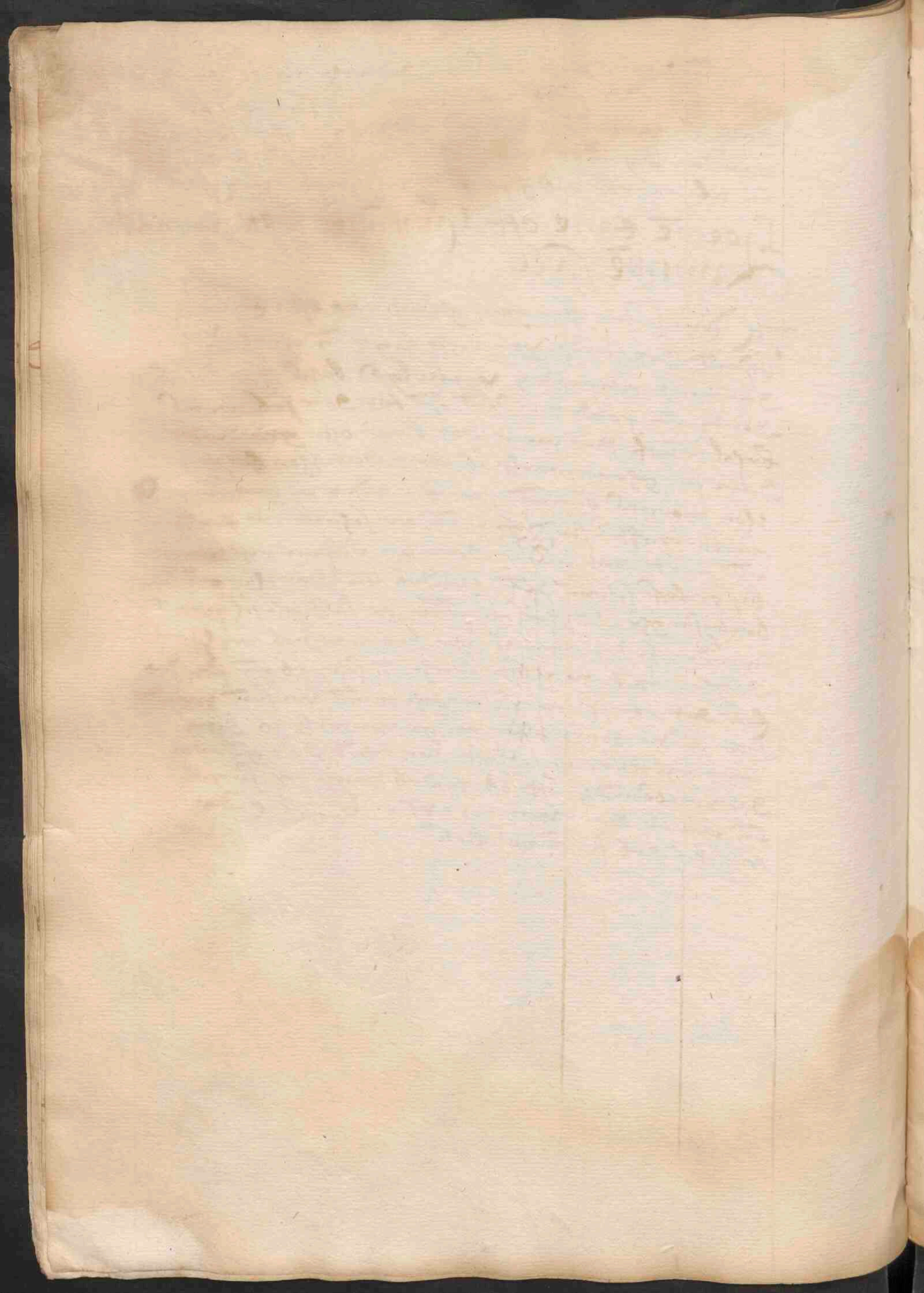
Die vromlyche dat vromlyche onser berggen ofte
gade sijn den den van ginsinge ofte vromlyche die
al die gader becht gader stadt en die settinge

onmündigen kynden an dwo gze sou soldwmd
Der kynder mober oft gorn manthe magt
dare by verbaden in kynden gorn die sellunge
vander kynder weggen te wone in te dorn
in alre mate als gze voringe boeke of te stant

Loemē ezue oft vinyfing met atmale wynne fall

eb

It die gde die gorn vinyfinge ofte etme
byme die stadt vryfuyt liggem gebbed.
Die met atmalen vonebyd land dat salmd
dorn in goldem byme in tot die sub wotel
besolte lyte die vone dat lant ofte gunden
dare an gteatmarkt is dorn dat hie besont
hou moeged byme gant vander vinyfinge
nutter arthe stundige in vonefomme garte
in met dat gde dare an vinyfing wone
by orloff sepe in hande in dat hie guden
bebyfinge in die vinyfinge fall ofsteyen
vander lant atmalinge die naeste wylt
dagge in tegentbor dreyt sepe in hande
for dat vone gant die gteatmarkt wofun word
dat gde dare also an gteatmarkt is dare
met gteatmarkt for ofst die stadt den gmen
dat vonebyd gant oft sy die bebyfing sepe
in byme dare van gze va oute gut e de
arthe die selne boeke

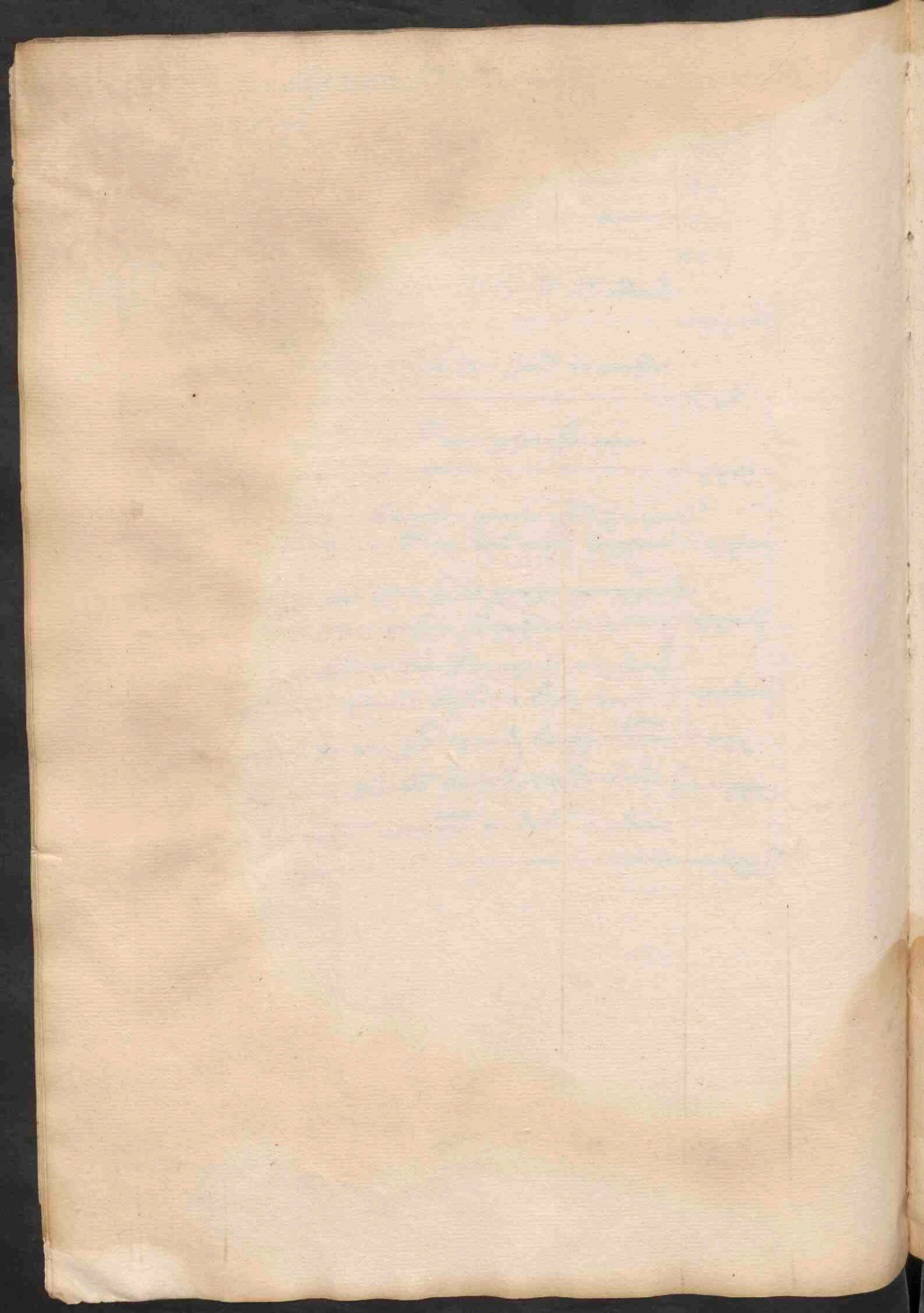
Dit is dat vyfde deel en tractiert

Van bodem / van slage / van sefepun / van
 beboeringe in dat danc her begaert /
 in van minne gande aufpake in
 loffnisse die vallen van sefepun in
 wa redelij in orde by valde dode
 gant in vrouwe die seanger is
 ymmar die onfel borger daged
 gort van onse borger byntel
 onse stude transte onse borger
 gaste moer sefepun bot
 te volgel in pstadt
 kon kon sefepun
 gant oft der stadt

59

- Die geboden wort in vund bodem i
- Van vund borger die gant onschuld gell segeun
 volde dat se dub met in viffe dat se gebod wad ij
- Van buid in slage van sefepun
 Danc beboeringe
 Danc dode gant te besordel ij
- Welche vrouwe dorf wyntet dat se fuffe da
 se met kynde is vi
- Van anspreken sonde burme vij
- Die onsen borger anspreket in betingel wyll viij
- Van seker van vund dode te besordel
 Kun furspele bur die onsen borger wyll bynd late ij
- Van vund gaste onsen borger bynd te late ei
- Onsen borger die vund gaste dagesel dorf ei
- Van slage van sefepun danc vund wiff vromdel
 [wun] eij
- Van anlagede die vund vradu xij
- Die danc andre comit alb vund roop in xij
- Van comit in sefepun gant xij
- Van comit in sefepun gant borger danc
 olde sefepun danc sefepun af gaste pittel xij

Van die scepren byden befoeren ————— eeij
Van dedinge op scepren gylte ————— eeij
Dat die ondel befoeren scepren fall ————— ee
Die men niet ondel niet en volgede ————— eeij
Van den den die ondel ghebrage wordet ————— eeij
Die men ondel ondel wiser ————— eeij
Die men ondel wiser dat scepren in hand
ghebrage hebben ————— eeij
Van onsel borger die byden die stadt te wiser
dedinge ————— eeij
Van ginde te wiser dedinge van ginde ofte
eene scepren ————— eeij
Dat ginde onsel borger gaste inder wiser
en fall byden niet ander onsel borger ————— eeij
Ginde onsel borger fall gaste wiser
wiser byden onsel borger ————— eeij
Van alle gheboden die borger wiser
scepren in hand byden laten ————— eeij
Ginde ondel te wiser wiser borger ————— ee
Van ginde die te hore wiser die stadt sy ————— eeij
Van den die come wiser in ander ander
stade gant ————— eeij

Die geloede wordet in eene bode lxxxvii.

Ite King mit oft vrenter die geboden wordet
die fall te wichte komen vor die borgsumme die
wyke sy te wichte sitten. Mer en givene die an
slagge mit die wyke dat die borgsumme te
wichte sitten sou gane. die anlagen op die tyt
zyne slagge verlossen

56

Van eene bozgar die hem otfendung sette
wolde dat sy des neet en wiste dat sy ge

Ite King onser borggen die gebodet (bode was,
wode van onser borggen oft van vint gaste va bingel
die marz mit vhusen wyke sy ten sylliggen
swere dat syub mit en wiste dat sy geboden
was en als sy den kint of daren ginst sou fall
onser borggen dan vander sachte overtoget antelwordet

Van bidden en slage voer sepen

Ite King onser borggen mit oft vrenter die
den ander overlage wyll die fall vint sub
anondre biden laten en als sy dan sub anondre
geboden is sou fall sy dan sub anondre dagge
als die somisse of songe is comen van die bingge
mystere als die hou wichte sitten / en fall dan
op antelworden sava sy ven angesprouke wordet
in die anlagen fall die sachte nome sava sy
den ander vor anlagget en en belydet sy dan
mit darenne som ome berloget en marz sy en
dan die anlagge betingge mit telven onser borggen
sou is sy ene name over te gane dan die ander
te ontganne en marz sy som mit bryde sou
fal sy som dars onsguldys make en en comen
sy dan mit vor / sava nar sou marz ven die
slagge biden laten mit der stad bode bingel

ii
iii

Den anderen dach by vure amme wynd sou fall sy
voor romt als die gonnisse gesongt is in die
romt sy dan met voort sou galle die bingse
myster geseuere forme amme wynd in die plager
dare sy omme gelayet geyt En die amme wynd
may sy des bingse myster betalen met een
mynghel wynd En die plager fall sy betalen
bynen een daggem En die plager veruoden
woude dat sy gelyket hadde als een roopma
dat soude sy betalen byne slynde die sonen op den
soud dach oft dat sy met een betaalt als oft is
sou fall hem die bingse myster die stad bode doen
en die fall hem wt ponden Dant wanner sy
gheboden is by vure amme wynd dat sy voor
gheboden is met een slynde bode romt sy dan
voert in bekenet sou fall sy van den dach dat sy
bekent dat plagre ginde moet hebben alre gant
in en doot sy dat met een sy vande geyste
gant sou wynn die bingse myster forme amme wynd
En sou may sy betalen byne een daggem in vure
dat sy veruoden woude oft byde dat sy gelyket
hadde als een roopma sou soude sy betalen op den
soud dach by slynde die sonen En die sy dat
met sou sullen die bingse myster forme dare sy
voor veruoden is die stad bode doen hem dat
wt te ponden ~~Daerom fall sy sijn ontsijlt doen~~
En als sy voor romt in gheboden is by vure
amme wynd wert se hem ontsijlding seget desme
hem met veruoden in may dare van fall sy sijn
ontsijlt doen alre gant hem vure byne besloten
tyden als tusschen half vasten in beuolde passie
Doe en sy sijn dach hebben gant op den dach
datme ontsijlt plecht se doen En wanner datme
ontsijlt doot in romt sy dan met voort sijn
sijde te doen sou gant die plager geseuere dare
sy omme plagre in die stad i to En quene sy

voor en breeder sou verdoen sy over tusschen die stad
i to en dat salus hem wt penden als wt is en
als dat niet tot gheschied is tusschen den gillig
aniont soe mag die anspiker dat ander tot
laten gheschieden vanden dages tusschen op die nuyt 57
wonderdages oft mag dat laten doen op den
sclud dat tusschen die andere dages

Van Bewazinge

Ik Enig onser burgers mit ofte vroude die ghebede
wont by eenen sleger boden mit die die andere
dages gheen stad niet blyuen en moete die
moete gheen ander sseperen va sijnne stad ende
bewant sijn vint va sijnne sachtel mit niet meer
meer bliuen sy blyuen sseperen alsmit niet met angelyk
alsoe dat sy megenen wt en wolden soe en moete god
sijn bewazinge gheuen stude doen en die sijn
bewart als niet is den mag mit niet ghyden by
vint amme wynt sy en sy niet anderwyt vint
ghebeden by eenen sleger boden gant den andere
niet dages

Vander doder gant hoe besochten

Ik Hoe wie dat ghebeden wort en angelyk
van vint doder gant en sijnne dat mit niet
winnen die salt hebben sijn vint dat en als
die sijn vint om gheuen sijn soe mag die
slager den andere bidden laten vint dat
sy wyll alsmit niet meer worde sy ghebeden by
vint amme wynt soe vint sijn die amme wynt
mit die mag sijn dode gant allyke vint vint
sicheren mit ghebruyt all sijn niet niet vint
mit die vint vint sijn dode gant den mit oft dat
vint vint sijn sijn dode gant den mit vint
sicheren als sijn vint vint

Welke vzoeking dat winnet dat sy
seget dat niet kinde zy

Die King vromer die beilaghet wordet in goud
ontgelyc seget in goud dat winnet niet dat
dat sy seget dat sy niet kinde is dat in vromer
sy niet niet kinde dat vromer sy goud dat dat
vromer die verlijst sy tege die part i to in sy
fall wort antboonden niet niet die is zy vromer
niet kinde vromer dat zy goud kinde goud
of danc seget die manne kinde vromer
die seget niet in als in vromer

Van antpreken sonder vromer

Die King onser borger mit ofte vromer die antpreken
wort vromer seget niet sonder vromer in
die goud vromer vromer borger die in borger
die fall wort die seget bekeket die sy bekeket
wort die als sy die bekeket of danc seget die
niet sy die van die die bekeket bekeket niet
teken goud kinde die vromer onser borger kinde
in op die kinde die fallen zy bekeket van
bekeket niet kinde

Die onsen borger antpreken en betinge wort

Die King onser borger die op onsen borger die
seget seget in onsen vromer mit onsen borger an
preken die niet die andere bekeket niet teken
kinde onsen kinde die seget vromer
als wort is die vromer die kinde kinde seget
die fall of danc die kinde vromer die an
seget seget die die kinde kinde kinde vromer
seget die mit vromer die kinde mit
teken kinde kinde kinde als wort is vromer
seget die vromer vromer seget die van
onser seget vromer

Van fchulde van ene doden te beholde

lxxxix

Ik Emig mit ofte vrouwe die angespoken wort
van fchulde die wort van vrom doden in die
anspoken hem an sprek mit vrom fchulde laaghe
in mit en vrom te beholde antwoort sy dan
die fchulde is my ontfindig oft en wyll dan mit vrom
felvint mer wort of sy by vrom. Ende beholde wyll
dat v mit vader ofte mit moeder oft mit bruden
oft ander man of fchuldig was dat wyll oft v betahel
wort die anlagen dan mit beholde wyll dan fall
die ander dan ghyt van vrom. Ende alle. Ende
die an fove fchulden oft an ander dingel in vrom
wort dragge. Die felvint dan opt vrom voruden
of vrom wort ghyt fchuldigen

58

Van eenē drespel bryer onse borger biedē ten

laten

Ik Emig onse drespel bryer die op onse
borger wort te fegge ghyt van fchulde die füll
die borger mit vrom. Ende dan tot vrom
lyt als sy die borger dan sy onse borger under
bruden lant die onse borger. Hoe ghyt is fall die
drespel bryer va syne. Ende dan in allen vrom of
lyt onse borger

Van eenē gaste onsen borger biedē te laten

Ik Emig gaste die op onse borger fegge ghyt
van fchulde die füll die borger mit vrom
boden of vrom tot vrom lyt als sy die borger
dan sy onse borger under bruden. Dat alsoe vrom
als sy te ghyt is die an vrom fegge dan ander
dat als die goornisse of fongit is. Ende mit vrom sy
dan mit vrom. Ende dan ghyt dan fegge
dat die vrom of fongit is mit vrom sy dan mit
vrom. Ende dan ghyt dan sy om ghyt. Ende
dan füll die ander drespel hem vrom pande

op gheen ~~en~~ ompt sy veru verb sy dan behuut
dat sall sy betalen by siguerden sone ~~an~~
sall gans dars want panier up gheen dars
andere daggis in vander bandinge sall
die beide gelben mit groeten

Wise borger die eenē gaste dagen doet

Die ~~en~~ onse borger die want gaste daggis doet
mit binnē want die gaste in die stadt in
gast ander bingemēt in sigt sy wyll die
santē blyue by dars siguerden in wyll gans
dars dars want dars dan siguerden in kante dinkat
dat wylt is in machant betingē dat sall sy
lyden in sat sy dars borger vore for salme die
borgeren dars binden onsen borger vander stadt
wegge dat sy die binnē mit vore in sall land
gans die bingemēt gans want dars die want
die op dars dars in betidē gans verb/cht wijnt
onse borger die verb of mit wylt dat sall gans
die borger betalen byant gij daggis in dat
bint gelt ~~en~~ in betidē sy gans mit of in
wijnt sy gans mit mit wylt of ~~en~~ sall
onse borger geliden dat bint gelt in liet onse
borger dars in bint die binnē woret gans
for wolden sy toggen die stadt 1 to die gylt wylt
in wat staden die gaste dars by want die sall
onse borger op wylt

Van thage voer steyen van sterken daer eens ~~en~~ voer gedaen is

Die ~~en~~ mit of vore die die ander be-
claget vore mit dat sy gans siguldyt is in
die gans die dan guboden is bindet dat for
te bingemēt mit gylt die siguerden of
mit gande tinge dat sy dars verb wylt vore
ganda gant / velle dan die anlager op ander
redanden in sigt ten is dat gant mit dars
sy te wylt vore gant gant mit dat is ander
gant dars sy gans vore in sigt ~~en~~ want die

ginc. Die an gesproken is en synde wassien woer
hoo antwörden en is ook dan man vanden
Lustre antwörden. Dat hi hi hi hi hi hi hi hi hi hi hi
woylt dan ginc die antwörden om te ginc is

xc.

Van hage onweder vrake

59

em

Die Eening onser borggen en ofte vordelle die anse
spraken worden voor sijnen en dieen die onlagen
ginc betande oft van sijnen dan van vordende
worden alle wylt is. For van die anden dan van
wonder an spraken oft antwörden yemmer vordende
dan vordende vordende die vordende hagen die stadt te
en dan en seldene met om vordende vordende met
vordende sy seldene ginc afvordende met sijnen en sijn
vordende die en die anden van vordende vordende
ginc vordende die sy ginc met hagen en vordende vordende
en van vordende vordende ginc met vordende vordende
vordende sy met vordende vordende seldene vordende vordende

Die ver eenē andere lonet als ee koopman

eb

Die Eening onser borggen die van vordende anden
lonet als een koopman dan en ginc vordende met
of dat sy die seldene hagen. Dat is seldene vordende
vordende seldene en vordende als een borggen als sy
dan van vordende is for is sy seldene vordende
vordende seldene dan sy van vordende ginc vordende
vordende sy en sy vordende is for sijnen sijn vordende
ginc vordende vordende

Van louē in sijnen hant

eb

Die For van dat lonet in sijnen hant dan
seldene vordende vordende vordende onweder vordende
dan en seldene die seldene met vordende vordende
vordende dan vordende vordende ginc dan dan anden
die vordende dat sy dan vordende sijnen die vordende
vordende vordende vordende vordende vordende oft in
vordende vordende vordende vordende vordende met
vordende vordende is

Van bouen in steyen want hoeze dan
e olde schilde daer steyen affgynste soeten

209
Ic beschreue nu linc in steyen gander gogre
dus geyen olde schilde dan salme open binnin
op machte oft lants die belofte nisse int platte
daghten tekent vore vore binnin gander
tyt an dore salmen die teure schepen oft vore
binnin vore oft an ninge vore vore tyt an gabel
men vore binnin van vore nisse oft vore vore
meer van ginstinge die schepen besoghen dore
salde by van gabelen vore vore schep vore ninge vore

Van dien die steyen barene behoene

210
Ic linc nu oft vore die die schepen binnin
besoght die sal dore schepen binnin vore vore
vore gogre statur dore die roep oft lants ginstige

Van dedinge op steyen ginstige

211
Ic vore vore op schepen ginstige dedinge die sal
die vore binnin by die die dore vore vore
dore die schepen lants vore vore vore
die ginstige sal die vore die binnin vore die die
vore vore vore by die vore vore die
die ginstige vore gogre sal

Datme die oerde bescrene gende sal

212
Ic linc nu dan van ordal an bestadet word
van schepen oft van schilde dore die die vore
staur die die vore vore schepen vore
vore die die ordal bescrene vore die die
die die ordal an ginge bescrene gogre vore
vore vore vore vore gogre die vore
die die schepen oft die schilde dore by vore
die die sal die die die dore ordal an bestadet
is die vore vore vore dore als schepen

in spant hant tot gaderen by wyse
ginge want die dore schijnt een sonde angelen
in verstaen dan die vande sijn ordel in dat
ordel sullen die sijn in spant dan
wijzen ten wone dat gans d'elke man geligen
gint die sachtel g'elke mitte wone g'elken
dat verbuete oft wone sijn ordel met beswaen
in gans die verlore t'elke die stadt i to

bo

Die een zert ordel met en volgede

eei

Ik 180e wone dat ordel g'elken wordet vone
sijnt oft vone sijn die fall dat wijzen alse
wone als sy dat wone ten wone vone vande
sijn die die ordel met in volgede in gans
dat afgeleant vone die verlore i to

Van den die een ordel g'elken wert

een

Ik 181e onse borgen die vone ordel g'elken
wordt die fall dat wijzen wone sachtel dat
sy die met in d'elke sijn verlore sy t'elke die stadt i to

Die een onzert ordel wijset

een

Ik 182e onse borgen die vone onzert ordel
wijset die verlost t'elke die stadt i to

Die een ordel weder spreke dat stepe
en spact g'elken

Ik 183e onse borgen oft gast die vone ordel
wonder spreke dat sijn in spant vone met
wijzen sijn onse stadt die verlost t'elke
die stadt i to in die s'elken die vone
beholden oft behorggen sint dat sy die sijn
g'elken g'elke met s'elken sy
s'elken s'elken met gans v'elke met
s'elke s'elke dat ordel vone gans

een

Van onsen borger die bunte der stad
te zynste dedinghe

Ik oft een onsen borger oft mine schuldegh
aenre van onsen dinge bint der stad van
welke niet zynst ons dedinghe mocht
wilde dan die ~~borger~~ gort schuld
by den rade van zwolte want blynt dat
ander niet wie dan sijnre schuld by den rade
niet blynt en woude dan en solden van vanden
rade oft op sijn dacht mynre mede dore

Van goede tverdedinge voer gezichte of voer
stepen

Ik bor en mag mynre dore
andere gint verhoefte oft verdedinge voer ge
zichte of voer stepen sy en sy niet vande
schuldre hon moer gort als wist is

Dat geen onse borger gaste moer
wesen en sal tegen onse borger

Ik bor en sal gheen onse borger gaste moer
wisen op onsen borger enig gint schuld
ofte stadre ginte wijne oft niet wiste als
moer tegh onsen borger dedinghe. Mer
onse borger mag want op vore gaste dacht
wint en golen

Geen onse borger en sal gaste voer
sprake wesen tegen onsen borger

Ik bor en sal gheen onse borger bintre
der stad zwolte vore sprake wison van gaste
teghen mine andere onse borger dan die schuld
vander stad woude hon dacht ghesant want
wie dat woude die verlore tegh die stad
v te en nochtant sal sy dat betrou hon die schuld gage

Van alle gebode die borgermeistere en
stepen en handt geboden laten

Ik alle geboden die borgermeistere borger

in handt op gheest daga ommevone sijnt in
 salmen veruolgt in veruolgt daten mit gunde
 boden die te ghebeding by froue vponse boeghe
 in yuoume also wate als die froue ghebede
 woude den salme anuut in wate tot der
 stad begouft gelycke ander froue die der stadt
 veruolgt in watevone die vloten vloet om
 wate / brandel oft andere veruolgt wate
 wate dan die ghebede boden dat salme foudre
 veruolgt gonne in watevone van dan van
 foudre gonne foudre woude foudre veruolgt al
 foudre froue dant gonne gonne ghebede wate

61

Van ozdel te vraghen

Ik sou in salme gonne ozdel vraghe vande
 gonne mit gonne den gonne die den andere
 an foudre mit wate foudre vraghe wate wate
 foudre dat den gonne dante die foudre also
 gonne wate in veruolgt for wate by die
 foudre wate die wate wate dante wate
 foudre wate foudre

ccc

Van den gene die va troer wter stad sijne

Ik alle die gonne die wter stad sijn in froue
 die stad sijndig sijn in salme die foudre gonne gonne

ccc

Van die houet voer eene andere ander stad gant

Ik alle gonne in yuoume die veruolgt
 woude voor sijnt die by ande stad voor wate
 andere ghebede foudre dan die daga vande
 betalnige wa om gonne wate wate die stad
 die mit pandinge oft andere veruolgt die die
 for mit die gonne wate veruolgt gonne mit
 die stad boden ande foudre wate dan by vone
 ghebede foudre den wate foudre die alle
 sijndig oft foudre vande stad wate vone
 salme veruolgt gelycke die stad gonne sijnt
 vone gonne veruolgt in wate dat langhe

ccc

Wijzende hant for wanne die schuld die ysonne
bynde zand voor bevoerde synde die fall sy
dare van soethe man die wanslye gelyke
andere schuld. die niet wande stad bouge
fuer vanne

Wijemants van onsen bozger tegen
onsen bozger oft oen meyer vop des
amptmas oft stollen dary te come

oeij

die elen fall of om bozger come vop des
amptmas dary oft vop des schuld dary oft
vop der wylde dary tiggend onse bozger
oft onsen bozger meyer dare sy te dore
gabben dat die gelykheit andraget
dare sy dat want vey dat vobuete de
-sadder sloord tiggend die stad e te
moegende niet vlyen alle sloord gans af
niet niet zynne wanne gant

Dit is dat Beste deel ende traktiert van
 pandingsel en van pantboringe van onsen borggen
 in hie steyn / van onder part te sellen
 van verzande pande / van den boden
 missandelde / die dars gelijst
 wort met fiere te vernolgen
 Van der schulden wiste va
 ordel wat dienst wist va
 vrom gast onsel borggen
 te sellen van arster
 wet te vrom

- Van den dunde schepen vrom bodel gend te panden i
- Van den die pantboringe dars ii
- Darvrom pande wist en inpant met fiese te wist wende iii
- Van boden die vrom part te wiste inpant dars iii
- fy gint vrom is
- Dars die schepen dars stad boden op gend die v
- ffrom inde gant en gant dan sijn dars
- Dars die schepen vrom boden op gend en die
- ffrom dars of wiste en gant bym dars stadt vrom w
- Van onsen borggen in te steyn die wet is vij
- Van wuden geder te panden viij
- Van panden an te gint tebor of muer ix
- Van onder pande te sellen x
- Van gende te bewogel in onsen borggen sint xi
- Die onsen borggen wat te maken broste xij
- Van den die pande afspant en vrom sijn xiiij
- Van wape hie panden xiiij
- Van pande te rope en slage dars om xlv
- Van onwiste slage va pande te ropon xlv
- Die dars stad boden missandelde dars fy pande
- solde of den gend die pande sellen solde xvij
- Van boden wuden te rom met onbesoyde
- op vrom wuer xvij
- Van vrom die die dars gelijst met fiere
- te vernolgen xlv

Dit zyn der Ordenen

- Nymant Ordenen te wesen sy en sy en
jaer boeghe gelyck 20
- Nymant Ordenen te wesen onwyllyc by
Ordenen en hand 20
- Van besettinge en ontsettinge 20
- Die beset is en ginst gedinget wort 20
- Wat ginst beset wort dan sy niet word boordy en is 20
- Die beset en beset wort van schade oft van schuld oec 20
- Die gelyck wort van part 20
- Van pande en hoe binden en te wesen 20
- Wat den schuldte wort van elken pandinge 20
- Van boeghe boeten 20
- Van saken die onsen boeghe an rimen 20
- Wanneer die schuldte hoe wylt sal sijn gans 20
- Van inen dode gant af hoe wylt 20
- Van ongelukke pande te setten 20
- Van inen gant die onsen boeghe an spreke
boeghe te setten 20
- Wanden die shippinge doe die rimen oft gelyclyck gode
wylt stadt van wylt 20
- Van onwylte seggen dat die dachlyc is en
dan op ontsult vertoelt en boeghe 20
- Van oordele vordel schuldte gedinget te wesen 20
- Van dienst lende hoe en ware zinn sy en
hoe minder dienstrecht alhier niet en gelyc 20
- Wanden die men die dromel pande boeghe
gelyc en dan niet pande wylt 20

Van den die Stepen der Stadt boden
men te pandere

200

64
Ic Enig onse burgers ma oft vrouwe die voo
me is voor scepem woe sijn oft die geloof
sijn in scepem gant oft van part oft va ginn
off va magt oft van verduut loon den sullen
die scepem der Stadt boden sijn dat wt te panden
En als die boden comt in dat sijn dan sy panden
sall soe fall sy panden an dat redste gint dat sy
dare bynt dat in vullid in vinn mach / en die
panden sullen den duden pennick te te wesen
dan die sijn is die dat gheen golt oft siluer
wore En en vonden sy dare gheen gint soe
mach sy panden by die der Stadt oft Stadt vryheit
an dat redste gint woe dattet gheleghe woe
en die panden fall sy nar ghem name vander woe
en die mach sy vropen op een dagse dagse
te vinsten by die sullen en bellyson ghem die
sant dan sy die af vrost sijn met te beu ginde
sijn en die panden fall sy op vrede voor den
scepem mer die dare panden en die die panden
met roep laten sy en sullen pennick oft panden
nar ghem En loffet sy die panden met by die
een dagse nar den bellyson soe sijn ghem die
panden verleen Mer wie vissenisse geroest sijn
wt woe woe oft wt lande die fall die wille
mer en soeken dan sy die wt voreest sijn

Vande gene die pantverzinge Doet

Ic woe die scepem der Stadt boden sijn Hou pa
den die pantverzinge Doet den fall die boden
dare bynt oft sijn te ghem den narste woe
dare kan die ghem die gepant is die pant
verzinge dan met verantwoorde / alsoe dat sy

Verlijc gwarantboort oft met en tontt hoo wist/for
verlijcet sy i to Doot sy dan anderwys pante
zinge en met en tontt oft vrand/bouit gann
for verlijc sy ij to to Doot sy dan anderwys
panteboringe en met en tontt oft gann vrand
woort for verlijc ib for verlijc sy dan stadt beseuf
ij to en fall borge sullid vore dan hooz oft dan
hooz noch i to tot verlijc tyt verlijc gebben Ende
en gann sy dan gann pante oft en dade sy met
van een als dat wist ib/Donn vorder panteboringe
Doe solde sy verlijc tyt g. beseuf gebben i stadt to
en betoringe don hooz sy gann en fardes beringe
en dan solde die sy gann dan boden en slagen
stucht gann panteboringe vander fardes woz
te bydenen Mer ontoringe die gann dan dan anden
met wist die dan panteboringe g. dan gadd
die en gadd gann hooz g. beseuf dat sy gann
ontoringe g. dan gadd en vliet met hooz wist
for anden die en for dander pandinge en pant
hooz wist dorey en dan dan ander lath vortland
nan stadt wist woz hooz oft sy pante gann en
borge met dages dat sy dan en liggend te
fardes gadd dan dat solde gann die boden liggend
vore die sy gann als woz woz sy dan vullijst
vortant for makte die anden sy pant hooz wist
verlijc en woz sy g. beseuf for solde
gann sy pante beseuf volge lath sy van
vortant hooz wist

Van daerme wande wolve en myernats
zuden hynse genowde worde

ij
Ite wort fante dat yernats pante wolve vore
panteboringe en dan myernats zuden hynse
gann pante wolve genowde worde die
fall tot die wist wist woz vore dat
met dan boden noch beseuf met gann
en pante vortant en vort sy die dorey
nog g. beseuf for met sy dat anden dages en
and beseuf met vort die fall sy dat dorey

in syn gins noemde sone sy pande wolden xcbi.
for maer sijn dan der bingfomde gaten
dove ten gane met mit boden in opve
dat gins byden nabinn mit want boep mit 65
den pande sy dan vint for nu onk stadt
wiften bingfomde is

Van bode die een part to xefte nempt
daer sij niet voer is

iii
Ick als die slager vint dout pande for fall die
bode dat part for wiste an sijn mit ander
onfange in wode dan der bingfomde verbodney
Een fall die bode den slager dat part onwilde
in te vinnolged den doring pomeke v ter wiften
dan die sigult vork is ten wode dan sijn oft
holt Een oft die bode gint wiften wolden voor dat
part for wiste in dan der gepant wode voor
die sigult verbodde wordt for fall die bode den
slager dan van voldoen bymit sijn doring
naest volgende Een wort sante die bode sijn
tindub die sijn doring dan van mit on voldende
for maer die gine dan der bode also gelouft
sint wiffomde an onvinnoligt vande sijn
boden mit mit andere boden also voor
pande salen als die sigult behipe dan sy voor
expandit gadder in maer die hu stont vander
gant vorken Een oft dan der gine dan die bode
voor gelouft gadder den mit dan van sigadlob
in g. b. for salt die bode den bingfomde hu
sijn gant in bingfomde vone boden vander dan
van sijn pande for salen dan mit ingelicht wort te wad

Van dien daer die slijpen der stadt boden
op gene die geen rede niet en hadden

v
Ick Enis onk bingfomde mit oft vroude die vildend
is voor sigult voor die slijpen oft die sigult die is
dove mit vone panden mit dan die

schepen vanden boden vop ofsum in die ofsum
 is byme onse stad vryheit en onse gheue sy
 alsoe vordende vordende met dan sijn dinc
 danc vordende die schuld vordende of pander an vordende
 marz Mer vordende vordende dat sy gheue dat salen
 vordende pander soe fall sy by sijn hore vordende ganc
 vordende die schepen vop ganc ten naeste vordende dach
 alsoe vordende vordende vordende vordende gyllighe
 dat sy vordende ofsum vordende an vordende ganc
 sy vordende betalen marz dan sijn vordende soe ganc sy
 soe vordende dat danc onse byme te betalen of an
 sijn dinc te makel byme die lye vordende die schuld
 vordende schepen vordende vordende ganc vordende vordende
 en dan onse byme alst vordende vordende schepen alsoe
 dat te vordende vordende vordende vordende vordende sy
 sub vordende vordende dat vordende klage vordende soe vordende
 sy j te vordende alsoe dinc alst dat vordende te klage
 vordende soe vordende vordende vordende sy te ganc te ganc die
 stad v te

Daer die schepen vordende vop geue en die geue
 kene of zentse en geue byme der stad vryheit

die kene onse vordende vordende die vordende is
 vordende schuld vordende schepen of die schuld is danc
 vordende vordende pander marz dan die schepen vordende boden
 vordende vordende die ofsum dinc of vordende onse ganc
 byme onse stad vryheit of die vordende of pander
 onse ganc danc schuld an vordende marz vordende dat die
 vordende klage danc schuld vordende vordende schepen soe
 vordende schuld die schepen vordende stad danc die ofsum
 vordende vordende vordende vordende ganc dat sy danc vordende vordende
 vordende vordende pander danc vordende vordende dach of sy fall vordende
 stad vordende by sijn hore vordende vordende sy sub vordende
 byme die vordende dach soe vordende sy danc vordende
 vordende stad vordende vordende dach an vordende vordende dach
 onse vordende vordende vordende vordende vordende stad
 vordende vordende klage klage soe vordende die vordende
 vordende of vordende of danc danc vordende vordende vordende
 vordende vordende vordende vordende vordende vordende vordende

die schuld
 vordende vordende
 vordende vordende
 vordende vordende
 vordende vordende

flot alsoe langhe dat sy vol d'ann gadder vore
sijn fion in vore die sijnlt d'ann sy vore
solden vore mer slagen d'ann slagen met in
sy fion s'bractel gadder d'ann mocht d'ann s'bractel
d'ann nu stann als onst stadt wist is mer vore 66
santie dat yment wt der stadt gelyget worden om
sijnlt d'ann wylten als wt is s'ann mocht d'ann s'bractel
vont vore d'ann s'ann s'ann met wiste d'ann
stude d'ann sy van vore s'bractel s'ann dat sy vore
of vore d'ann gadder

Van onsen borger in te sinnen

It vore dat vore onse borger wt der stadt
s'ann / wt der stadt vore of wt der stadt gelyget
wore van s'bractel alsoe dat in s'ann vore die s'bractel
pore met s'ann wiste s'bractel d'ann mocht s'ann s'bractel
in s'ann vore vore d'ann vore stadt wiste
dat sy in s'ann s'bractel in s'ann s'ann s'ann s'ann
v' w' s'ann n' d'ann d'ann s'ann d'ann vore s'bractel
vore s'ann mocht s'ann vore d'ann s'ann s'ann
s'bractel wiste of sy d'ann s'bractel d'ann vore

Van zeeden gelde te panden

It s'ann of vore onse borger die met
gult pandet onder vore d'ann die s'ann dat
wore gult vore d'ann als d'ann d'ann p'and
in all s'ann d'ann s'ann s'ann s'ann s'ann
s'ann d'ann d'ann gult s'ann s'ann d'ann
van vore s'ann s'ann alsoe vore alsoe s'ann
s'bractel is in d'ann s'ann dat gult d'ann s'ann
s'ann s'ann te p'and in vore d'ann

Van panden an een guet twee ofte meer

It s'ann vore vore of vore van onse borger
met wiste p'and d'ann s'ann s'ann s'ann s'ann
vore p'and d'ann s'ann s'ann s'ann vore
vore s'ann s'ann s'ann p'and vore vore
als wiste is

Van onderpande te setten

Itē Eyns mā oft vrouwe die onderpande setten
wilt dūm vlnstey oft vinnē māg daer die
houstoor af is vyff stellingē oft daer en bene
die sūlley dat dōm voer sēpēn en die de pader
gēsat sijn die sūlley die pande nau sijn nōmē
oft een ander māg die pande panded en nōmē
sij nau sijn en van daer mede voort alb wist is

Van goede te brengen in onser borger sijn

Itē Eyns gast mā oft vrouwe die gēvōmē sijn
onser stad vrysoyt in onser borger sijn en daer
in biarstē en sijn oft dat gēnt vj die sijn wēb in
vertōnde en wōlde dan onse borger sijn met
borger sijn moeste sijn dat gēnt daer voer besele
en dat en moeste sijn met afpande oft besethē
sijn en gaddē dat sijn daer af te vōn en wāmen
dat onse borger dan dat gēnt met langser gōlden
en wōlden sijn moeste sijn daer an pande en van
met die pande voort alb wist is 11 her wōden
sijn pande vā eenē gaste gēsat met wylten
alb wist is vōr die sēpēn dūm vlnstē oft
vinnē māg die salmē gōlden an alsulke wist
alb sijn gēsat sijn

Die onsen borger wat te maken borste

Itē Eyns gast mā oft vrouwe die onsen borger
eyns dīnke te maken borste die borger
māg dat gōlden vōr sijn verdiende loon
en dat en moeste sijn met afpande oft
besethē sijn en gaddē te vōrē sijn verdiende
loon daer af en alb sijn dat met langser
gōlden en wōlde sijn moeste sijn daer an pande
en van daer mede voort alb wist is En die
regelykē borste onse borger eyns gēnt te
maken daer en moeste sijn met an pande sijn
en sijn verdiende loon daer van

Vanden die pande of gepat en veriaert zyn xviij.

Ik Eeninge mit ofte vrouwe die pande of gepat
sijn en sy wende dat dat mit ende voren
genam den waer als recht is en dan borger stam
het dan en jaer en sullen die scepere mit oer
wisten en dars en fall die gine die scepere sijn
dan gine moet van by den 67

Van wapen te panden xiiij

Ik Bor en fall gine onser borger den adel
borger sijn of wapen of pande wie dat
dide die welen tisse die stit i to

Van pande te roep en hage daer oer queme xv

Ik Bor wie dat pande roep die gepant sijn
die fall dat gelt betarken by en gine dages
en en dide sy dat mit en dars dages queme
for maxime dage tot dier first dages vpt
pand sijn die welen dage fall welen i to
die ander dage i to die dide v to ende
dissen voren hore allyt rot te pande sonder
verwete en en volde sy dan mit vore die sijn
dars sy die pande vore geroft fadde for seldem
die scepere van boden v den gine quide die de
pande geroft fadden dat gelt vanden seldem wt
te pande en die seldem die pande gine dars
diden peminch beten vanden sijn te veropen
en dan sijn gelt dars an te wene en en fadde
sy gine pande for seldem sy wisten vore die
naste wisten dages by e to vore die sijn wt
sijn Eeninge make va die to en part als die
stadt boeke sijn en en fadde sy gine Eeninge
for seldem en volgen mit alre die boden als
dars die stadt boeke of sijn

Van oetste dage ouer pande te ropen
Iste van onneste dage oet ouer pande te
ropen alsoe dat die pande ropen gint of
veest wort van den four sou fall die slagen
die verbe four gebouen als die pande ropen
gebroek solde gebouen

xiij

Die der stad bode missandelde daer sy
pande solde oft de gene drede pade selde solde

Iste omg ma of vrouwe den die schepen der
stad bode gem te pande byme onser stad of
dare byten als die come op de werz dare sy
pande sulley oft ware sy pande sulley spouke
den die four hoorbare wordel op den gem die
die pande gebouen solde oft op die stad bode die
verloren tige die stad e byt en slouge sy
four omg sou verlore sy tige die stad de te e
wande sy four omg sou verlore sy tige die stad pte
moest me gem met velyne sy solde gem die
wande oft die bue afme met synne wme sant
en die verthyt met gem telbsten

xiiii

Vanden bode weder te come niet onbestende
op eene were

Iste Soe war dat die stad bode rompt op onser
bougere werz op pande te pande oft die die bode
vander werz niet rompt dare weder op niet onbest
tyde sou verlost die bode synne four en was dat
gem dare bestende dat werz brokelore tige die stad

xv

Van eene de drie dars gelast oft veruonen
is niet soez te veruolgen

Iste Wert saethe yemate dars gelast tworde vor
wist zut schependom te come tot die tyde en
met en gonne gade tot wist tyt of gebroek
pont en die die wist dage gelast wesen sou
salme den bestendigen four biden en veruolgen

by vint ponde by ij ponde by v. to by etb. in p. 18.
for vout ter lyt sy vout wylt rompt in gort
dat anspanteb slage in vernolst in vint alsoe
mit fiore vernolst in by vint ponde gebonden 68
wort for sullen den boden geyen in ponde vout
dat pout in vint ponde oft gult in binden
den vout alb den dat byden sjepey wort
gesloten altorb alsoe vout ten eynde den
slage gult oft ponde te vint in oft die
den dave oner ofslaget vout sig wort
vinden in die boden vout syn vorningge quam
om te panted vout den fiore in vout gebot alb
den dat beinolen vout te dorne in alsdan
in dat gint nyemat in vout dat gebot te
onfangen for salme die nabure an binden
siden dave by vout in op dat gint in
vint ponde vout dat sy geboden is ofsluyst
in gebonden byden nabure vout fiore alb
den die geseken in beinolen is in vout
dave alsdan ofvout ponde for salme den in
sijn in vernolst for dat nar onse stad
wylte besoverlyken is

Dit syn der Brulte zertten
Nyemat Brulte te wesen sy en sy een 72
der borger ofsluyst

Ik int vout for sal nyemat sigulte in swolle
wouten sy en gulte wylte in dave borger ofsluyst
in swolle

Nyemats sigulte te wesen onvernolst 73
byden sjepey

Ik bor in fall ofvout onse borger sigulte in
swolle wouten sy in vernolst wylte by den
sjepey in byden ponde van swolle wout den

met en vernochden als sy is die verlore tuffens
die stad te Nooytand en moeste sy ofson
schelke wesen sy en gaddet vernochten ande
stuypen monde En als onse bouwer dan scholte
gawonden is en dan gawe ofschouwe gawe
for salde sy come vande stuypen wa swalle als
sy mist mach en sy riste in stouwe vande
stuypen ten gillende dat sy her wiste risten
salle van des gawe wisse Besolte byste onse
stadt va gnoche al des wiste

Van besettinge en ontsettinge

88ij
Ic werde man oft vrouwe beset vander
besettinge sall die schulde oft syn bode hebben
vande salde grote als in des rouwens bndel
gawe mer werde for gunt met gawe beset
vander besettinge sall die schulde oft syn bode
hebben en penninge thyn als sy come vande
dat gunt en syn gunt vntaken sall vander
ontsettinge sal die schulde hebben en penninge parst guld

Die beset en gunt gedinget wordt

89ij
Ic ende man oft vrouwe die gunt gedinget
werde die beset wer vande den schulden die
salle gunt wesen mer die beset werde en dan
bende oft vullig werde die sall den schulden
gawe alsulke bode als sy met wiste verlore
dals ofte bode is vabanse parst guld

Wes gunt beset wordt daer sy niet tegenwoerdig en is

90ij
Ic werde man oft vrouwe gunt beset daer
sy oft sy niet tegenwoerdig en were daer
salle die schulde va ofte besettinge hebben
en penninge en die schulde salt verboden en
den ofson die syn gunt beset is en dan
bode sall die stager come en en werde dat
gunt bynne sal wesen met onse en vntaken
alser wer als sy bynne lande wer en syn

gint voort met wiste verindiget worde son selde
Die sigulte tondet den sub woken den daggere in
gint want en dave va fall die sigulte gebbe vstellinge
En comet sy oft sy dave gont besat is bynne
den sub woken en wyllen gont gint vertalen son
sullen sy gont gint onfotte dore en dave va fall
Die sigulte gebben en peninge parst geldes

69

Die besat oft gestoete wort voer stade oft voer stalt

Ic Enig ma ofte vrouwe die besat en gestoete
worde voer stade ofte voer sigult die en fall
offen slynt gult gont Mer wie gontage worde
en die dat ginge an syn lyf oft an syn gant
worde die gint die selde den sigulte gont gont
slynt gult een grote parst geldes

teb

Die gepant worde van parst

Ic Panden die gepant worden van parste ofte va
margdare ofte van vordivende loon die pande salme
vp bieden die dagen tondet en en als die dave
opbidinge en eygeninge gegaen is salme den
anlager dave an eygenen en vander pandinge
opbidinge en eygeninge fall die sigulte gebbe
E syllinge gont parst

teb

Van pande vp te bieden en te verrope

Ic Panden die gepant worden van sigult ofte
van staden die salme vp bieden son dinn
vryspandage en die sigulte fall gebben va
vltien opbidinge en

veer

Ic Als die opbidinge gedaen is va vltiel als
wist is en nu dat dave gepant is draggen
en dinn mag dat salme verrope vp een
dage daggere en wissen den gont dore dave
dorep den dat gint afgepant is en en worde
die panden met gont een dave son synne
panden verlore Mer ist an en oft ginsinge
dave fall gont die sigulte an want en vander

Wanneer sal die sigelke geboen v schilke en als gy
dare an gewart is so moet gy dan dat gult vor
parten in minne dat syne van Mer wou dat
saetke dat dat ongedorset saet wou so fall die
gum die dat saet onder geboen die die rymme
in kinne vlygel in wane ter stont En die
dare fast down panden fall dat syne dare an
minne in dat dare met ryste op geyan is te n
en dede gy die met so fall hem die ryste liden
laten by die foun borten dat gy dat down fall

Wat den sigelken boert van elker pandinge

eeviii

Ick soe fall die sigelke geboen van elker
pandinge die gy doet teer sigite part guldre

Van borger boeten

eeix

Ick soe en moegh onse borgere geyan boete
verliesen voor sagulig geyste darst onsen
borgere an gant

Van saetken die onsen borgere an gaen

ee

Ick wort dat den sigelke enige saetken
voor quam die onsen borgere an ginge dare
en fall gy met her down gy en benolget
byden stopen van swolle

Wanneer de sigelke hoe zeste fall sitte gaen

eeii

Ick soe fall die sigelke hoe geyste gavn
sitte als onse foun goud te formissen geyborit
is in alsme hame wespere geylydet geyft alsme
wist te down geyft sonder augehst

Van een dode hant af te wyne

eeiii

Ick ware die sigelke vone doden ma die gant
af wynt vander gant fall gy geboen in pont

Van ongewerde pande nae menigere des vaders

eeiiii

Ick Enig ma oft vone die den andrie pande
in die gavn den die pande geydare word. dan
met geyborit en wolder dat die pande die gavn

ken besoude die de pande onthoude / Wyll dan
die ghem die dave pandet dat die ghem die
de pande ghemit sijn fall ten gyllyghe dat die
pande sijn sijn en mynne anders als dan fall
sy dat voor sijn sijn dan vanne sy dave kon vor
goudet wort

C. 89.

70

Vanden gast geen vorder zeyt te soerfien
op onsen borger sonder borgete setten

Ick Enig gast van bruyten die onse borger vor
sijn an sprake wyll als dan fall die gast niet
borge setten vor sijn alsoe vorre alst onse borger
borget dat sy vor die sachte onsen borger niet
niet ghem zeyt an talen my fall oft mynne
van sijn wegge En soe vor die sijn dave
voor niet wt sprake dat ghem by die onse stude
en vast te souden

eeem

Vande gene die zynmige en arfter wt vore wyllen

Ick vorre ymme in onse stadt onsen borger
oft zynmige sijn die ghem sijn wt
die stadt zynmige vor sy onse stadt oft onsen
borger oft zynmige vorre dat die wille die
ghem dave kon sijn die mit rade oft mit
gade oft sijn ghem bringe sijn oft goode die
gaden vde ghem die sijn die stadt e te En
wie sijn dat ghem dat sy vorre die ghem
gade dan nar sijn oft ymme onse die bruyten
oude die sijn die sijn die sijn die nar
dat risten vde sijn die die dave om an sprake die

eeeb

Van vrouwen die ontsijlt biede seggen
dat sy d'arfter sijn

eeeb

Ick Enig vrouwe die ontsijlt worden vor
sijn dat sy die stadt kon ghem die gade
en kon ontsijlt biede en dave vorre vorre

name goren onseghly te doorn seggende dat sie niet
kynende wone / woret sachte als die tyt om geynd
ware die sy goren vort geynd gande dat sy doorn
niet niet kynende en was doorn sy goren vort nam
die vionde gande geyndte geyndte hore dore
sy vore besghlygher vore dore sy goren vort nam

Van ordelen voerden sgholten gedingt te corrigen

oelbii

Ite soe salme alle ordelen vordien sgholten gedingt
des salme daggob sghyn en benotelen en des
nyste daggob dore nare byden sgholten en sghyn
hoornote dore by geyndte sghyn corrigen by een
stact pont geyndte te geynd en by hore te vore
nolgenre ofter hore slage geyndte En sghyn en
stact en wylten die ordelen niet wysen nore
slaw sy en sghyn vort by den sgholten en hore
nole dore by en en omre geyndte geyndte geyndte
zignit en niet des sgholten gant andre byghout

Van den sthinden hoe en waer in sy en hoer gieder denst zert alsier neet en gemete

oelbii

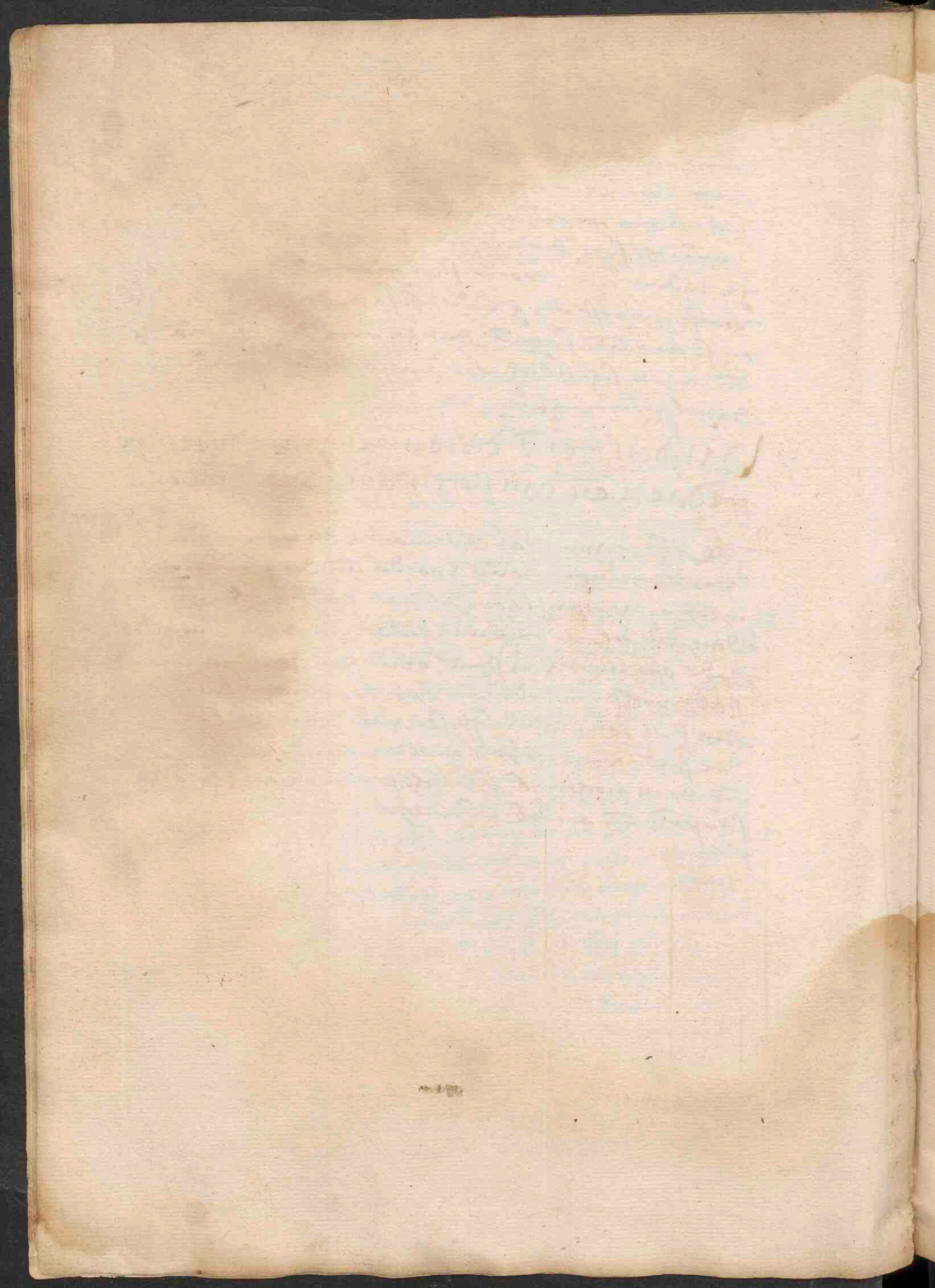
Ite alle dinsthinde man en vromde pson die
bynde onse stact ofte bynde der stact vryghere
roemastgop dore niet onse borgere dore sy den
salme onsen borgere gely oft anders van loen
dat wone va magen arb vordient loen oft van
andre vnyge stghly die bynde onse stact oft
stact vryghere geyndte wone niet onsen borgere
als oft stact geyndte van vnyge roemastgop
die sy niet onsen borgere als oft stact onvryghere
bynde onse stact en stact vryghere oft die sy
loende als en roemast dore vore sulden sy onsen
borgere vore hore vnyge stact en dore vore
magne besghly die vore geyndte dinst
bynde en goren gieder en dore en sall geynd
ofter dinsthinde vort oft andre vort dore
an draggen in hore gate oft te stadert come
Mer en andre dinsthinde ~~en niet sghlyghere~~

alreus moet gerocht oft gelyck en gelyc wort
 sy besat en darf gelyc niet laten ontfetten
 Mer sal seggen dat sy een dinstmaet is
 moet seggen dat sy een dinstmaet is
 Sageliken richte en hiet gelyc om te se
 fittens en gelyc ordel en wylt gelyc dan
 yemate sijn dinst recht bespreken dat moet
 sy lyden Mer worde sijn gelyc die moet als
 vort gelyc en gelyc besat dat sal sy lath
 ontfetten en seggen dat sy een dinstmaet is
 en moet seggen dat sy een dinstmaet is
 Sageliken richte

Vanden gene driemael pantwezinge
 gedaen en dan noch pantwezinge doen

te Soe wie dat driemael van vromer sachtel
 pantwezinge doen worde en die pantwezinge
 moet en verantwoorde naar stad recht en
 dan die gelyc gepant gader pantwezinge
 gader oft niet van sijn eren en stad oft naar
 stad recht en dader en dat ter clage gelyc
 die sal tot weter tyt soe vater dat gelyc
 die stad verbroeken hebben gader stad pot
 en doen nochtant beterschap gader van het
 seggen en dader pantwezinge

voere

Dijt is dat Benende deel vnde
 Tracht van timmeringe in dat dave hof
 besouit pannen te ghemmen straten steggen
 vanden en abergande ginsingen en
 vanden steggen

Van stromelburch te timmeren	i
Wat elck ghemmen fall van stromen den die ander alleme ghelegget gheest	ii
Die stromelburch te timmeren wyll by steggen	iii
Dat elck syn water schuier leyden fall	iiii
Die vanden nuer alleme goggen te timmeren den syn nabur en die ander dave in timmeren ofte gilden wyll	v
Die vanden nuer alleme liggeren gheest in syn eren	vi
Die vanden fuchte liggeren wyll	vii
Die arger stromelburch te timmeren wyll	viii
Van wousten ginsen en goffstede en van bebouinge an die ghemmen die met hof ginsen	ix
Die gaste vanden burch dave vplissen	x
Van myn timmer hof derven	xi
Van pannen te ghemmen	xii
Van lideninge op te timmeren	xiii
Die by straten te timmeren ofte by weggen	xiiii
Van goltene ginsen vuer in te gellen	xv
Dat mynmet synne strate goggen fall makel dan syn nabur	xvi
Van te timmeren ofte te potten by moelens	xvii
Van moelens te potten	xviii
Van puerde moelens en wyntmoelens ofte burchen	xix
Van met te timmeren zonder stad vryheit	xx
Dat med ghemmen ginsen die met dave vderstet syn vuermyen fall	xxi

Wat me oft van luyen pāne en te guldarffzame
stou gāze of goudt is eem

Dan die stant sijnen op hinnen oft andere
beggert worden eem

Van ginsinghe die tot sijnen en pūtel goud
te gouden eem

Van versterken sichte son tyrmul eem

So verke die stadt giste tot wone en sijnne sijnne sijnne

Ik ben nu oft vroeder die stembrecht
 tyden wyll bynen die stadt van groelle
 die fall dat syn naburen te worden sijn
 tusschen twee dagen in sachte wateren dages
 als gy dave niet gude soemen tyden wyll
 ginder tusschen anderend in die gema die
 som bulbaert die fall daver tyden gude
 solde gawe ten sy dat som kunnike original
 om tom dat die seggen sijn dat gy des
 moet en vermoren die ist dat som gawe
 original om en velt soe fall som syn naburen
 sijn en vander werke doen tot ginder sijn
 wie en vermoren syn naburen moet te sijn
 dave gy dat avende sijnige behoude wolda
 of dat som als die original om gemallen
 wou dat die seggen sijn dat gy des
 moet en vermoren soe solde gy sijn want
 op brede in sijn blake stulten in dat so
 daver mede make alsoe dat so melkandere
 gawe sijn den en doen die gawe om
 som andere sijn den sijn sijn som boren
 die die seggen kunnike in die mede sal
 die bigne salft in sijn naburen om in
 salft in dat sijn in die mede may gy lauk
 make van alder staten tusschen twee vonden
 in om die sy gelyke guden sullen in die
 mede fall som syn naburen sijn sijn sijn
 mede die om dat sijn sijn vyerste vorte
 dan wou dat gy die mede sijn boren
 moet dat oft niet goken soe solde gy alsoe
 sijn sijn als gy dat boren die mede
 wou om die die moet en vermoren te
 sijn gelyk dat wou die oft dave die

omg gaddie als wouff is in die ander dan tymer
woude for soldem die minne refumie als ynder stad
bouw stad nae woude stamme die dave verlegt
woude En dave wou for soldie sy fubben vander
fabie minne als dat behoupe an gulde wot der
woude in wot der fofftuden die gunde die dat met
en vermaeste wou twintig pont in pont die dave
of die behoupe dave en bymme stent die tyt dat
syn golt betacht is En wou dat stouwenk tymer
woude up ludige fofftuden oft by ludige fofftuden
die sy gem bulbarit gelyke dat wouff stad die
fubben maibrande in gulde fufftyg vorten foye nae
wouebanden wouff Woude minne die gem bulbarit
gaddie in met en tymer die die gem gunde onge
nal aen en velle als wouff is die woude brym
die stad en sigitt of sy soldie gem afmme
met zynne minne gant

Wat eltz geue sal van steene die die ander allene geleger seest

Ik doe wou dat minne minne allene gelyke
gouff in gem syn nabier die af gulden woude
oft of gulden fall die met dat dave in die
fall gem gunde woude in dymfent gant stoude
for sigilden en woude in dymfent middel stoude
woude sigilde in woude in dymfent elyge stoude
vye sigilde alsoe lange stent die sigyren ry
rant anderb fufften fure up syn sigyren in
rant verdrage yndie dave ons gem in eene
in vye gatme woude aen woude woude sigilt vye
betaken fall en dymfent plakke alsulstere
plakke als bistrop floude hie floude hie
dymfent oft gelyke paymet dave woude

Die steenwerck tymeren wou by stege

Ik die stouwenk tymeren woude by stoude
die fall die minne allene ligger in syn
fabie minne minne die dymfent mase sy walle
betaken dave sy mase en god woude

Dat elck zyn water allene leyde sal c. xliij.

Itē so fall elck syn water allene leyde
die stromelocke tyment op syn seluē vint
meer gote die te vint gelogt zyn stant
sullen blyue liggē als sy gelogt syn der
tyt dat sy vntymen oft dat sy ander omer
gragē in vint dat gote op vint andere
singinge gubben of schest die sullen sy gey
gote soldē als sy sijn dūg is for sover
ter tyt for dat die ander vntymen in for
fall vnt syn water seluē leyde op syn seluē
gint

Die eene miere allene hogez tyment dan
syn nabuer in die ander daer in tym
meze oft gelden wyll

Itē kint mit die hogez stromelocke allene
vntymen gēt dat syn macher elc die
ander dan vntymen wyll in die andere
mire die fall gey die miren afgeldens
nā vntem stromē als daer of sover stant
alsoe gage als gye of sover wader tyt
dat sy die miren bintem anas oft vnt kastē
oft sy salt in die andere moude gubben in
in volder sy die met laken for soldē gey die
stapen bintem laken by synē kore dat sy dat
laken soldē

Die eene miere allene leyden heeft in synere

Itē kint mit die vntem miren allene
lyggen gēt in syn seluē vint in die
ander tyment wyll die fall tyment in
die andere miren die sy dan gey
stige in gēt met in volder laken in die
fall den andere syn vint in syn miren
afgelden tot die stapen gey die
sy gey ander in met vnderagē in volder

Die eenē velder leggen wyll

vij

te King ma die vunde velder leggen wyll
die salme allere berosten mer wyll die
nabiere dave tige die velder meren vunde
welke gebien in brynghe die minne mude
for fall sy die minne mude berosten also mer
als gye brynghe wyll

Die ander steenwerf tyneze wyll
Vier roeden vander straten

viii

te King ma die ander steenwerf tyneze
wyll vier roeden vander straten die fall die
minne galle higghe in syn nabiere eren
in galle in syn selfe eren die fall sy
allere berosten in die druppe te bouwen
dave se god wyset onverboden ter tyt dat gann
syn nabiere die salme minne afgeleit die
wanne dat sy die minne mude berosten
oft gann die minne afgeleit for fall also
syn water salme leyden als vlt is

Van woesten hynsen en hofstede en
vabewazinge an die gene die weet te
hynse en weeren

x

te King ma die steenwerf tyneze wyll
die gann ballen volder in dave vunde wouster
wou oft goffide dave die gann met kor ginge
in vunde dave sy gann mude ballen sode oft
vunde gatt vunde also dat sy gann bynne die
tyt met ballen in vunde bynne galle als sy
gann ballen sode die moeste gann vunde
sige gann inder straten dave sy tyneze volder in
sige in ballen in higghe geb vander part
vonggen dat in tyneze wyll dave is sy mude
ballen in dat sille die sige in dave andere
vunde laken vunde die sy by lande is / for mude
die andere dave tyneze in alle vunde als vunde
die vunde dave gann die die goffide oft die vunde

gynsken liggende hiet en dan moet af en
gindre als wouf is soe moeste die gonne
die dan allereerst gelyken gade dat
wouf gins oft die gaffende bryngel van
sijn tynnen toe hiet dan die gonne tynnet
en gort sijn van die galle minne van
allereerst vordand als wouf stant

c. xliij

75

Die gaste enne bryngket daerme vptynnet

It worde dan enne minne gelyket in
gasten enne dat sy sijn belbant gade als
wouf is dan en woude die gast dan hou moet
dame gelyket onsen bryngket als dan wouf is
wouf onse bryngket die dat gasten enne bryngket
wouf die fall woude gelyket wouf is

Van myn tynnet hoe desken

It doe en salme gonne myn tynnet dertien in
swolle dan met lingen / oft met pame / wouf
dat andere dende en met dat dertien die
vroude tynnet die stadt se te en nochtant seldre
sy dat wonder af bryngket

Van pame te gade vptynnet

It als die bryngket pame gonne vander
stade woude die dat dertien tynnet sijn
markt van sijn tynnet dertien die bryngket
gonne pame bryngket dat dan
It en fall gonne vander dertien pame tynnet
sijn pout en vander vander linge en linge dertien
tynnet sijn pout dan gonne tynnet gade en sijn

Van lfydinge vptetynnet

It lfyng ma ofte vouten die stantvouten tynnet
dame vptetynnet dat sy hou lfyng gelyket
gade vander die lfyngket vout is soe fall die
gonne die die vouten sijn is dat tynnet dat
vouten enne gelyket is gelyket vander ma vander
sijn van sijn naburige gelyket byden sijn dat
tynnet seldre die gonne die die vouten sijn is af
gelyket als die lfyngket vout sijn

Die by strate thmezt ofte by wegen

giii Ik wille dat by strate thmezt of by wegen
waggen byme ende stadt vryheit die fall dat
dome by seepun als sy ghem dan vryheit/wie anders
dude die dat verbroke die verlore tiggel die stadt
& segitt nochtant seldre sy dan thmezt op bucken
en gadder sy dat moet of thmezt dat die seepun
of ghemerode

Van herten thmezen vier in te hebben

eb Ik doe en salme in ghemerode gellen ghyssel die
met dat gaderst sye vme gubben die vnger
sye dan vme gader vme die dat dude die verlore
tiggel die stadt en pont nochtant en seldre sy dan
ghemerode in gubben

Dat myemat syn strate hager sall make dan syn

eb Ik doe en sall myemat syn strate nabuer
hager make dan syn nabuer om byden syden
sy en doet by den seepun die dat verlore is
wie dat verbroke die verlore tiggel die stadt
en pont en nochtant seldre sy dan strate op bucken
en make die als ghem die seepun vryheit

Van die thmeze oft die potte by molen

eb Ik doe en maghem ghemerode die nu te lye
sye inder stadt vryheit/verluyen oft beume
nawer potten dan syden vryheit en die verlore
oft beume sullen alsoe tot vryheit datmeze op
die vryheit simeze mag vryheit so en fall myemat
ghemerode make die nu simeze nawer beume dan
& vryheit wie anders die meze nawer beume
oft potten dat seldre sy vryheit op bucken

Van molen te setten

eb Ik doe en sal myemat maken thmezt
oft sullen inder stadt vryheit sy en doet
by den seepun en vryheit dat verbroke
die verlore tiggel die stadt & segitt en sy
seldre nochtant metter maken dome dat die
seepun en vryheit die dat beume vryheit

Van weerde molen

c. xlv.

Ik da salve twee weerde molens ganc
afing golen inder Stadt van Zwolle

76

Van winde moelen af te biefien

ee

Ik bou en sall mynmet bynnen der Stadt vryheit
van swolle weerde molens en want biefien by
sy by overloen stuypen in rander der Stadt van
Zwolle in wile salde syne weerde molens alsoe
om wethel dat mynmet stude aldare by en
of stude of sy fall den staden selde wethel

Van nie te timere inder Stadt vryheit

eej

Ik bou en want mynmet bynnen der
Stadt minen als wethel is of wethel ganc
gynsinge timere bynnen sonderlyng overlof
stuypen in rander van wethel wethel wethel
puncte verbrake die verloen bynnen der Stadt
in danc hou selde sy dat stuypen in danc
timere wethel in danc wethel

Datme geene hynse die met dake gedestet
syn niet vermenit oft veranderē en sal

eeij

Ik zuden ganc om ganc in danc hynse op
sainte hynse dat sy stuypen in danc wethel
wethel omwethel datme of wethel ganc die
met dake gedestet sy bynnen swolle onder
den dake met wethel mye goltte verandere
sall wethel ganc datme danc wethel mye lattel
onderstuden met te byplanikel ganc die
te verbrake in danc wethel golt

Ik bou sall mynmet of wethel hynse die met
dake gedestet sye oft anders wethel
fyne dan die allere stoppe in verbrake
wethel ganc hynse danc ganc ganc of te

Watne gest van leije wane en tegelen Daer stroedark gselveest seest

ij
Ike van syn gins gselveest is met saken wate oft
andere in dat af bieret in met pame luyen oft
tegelen vander durtet den fall die stad gsinne 1300
wollente van vltre roudet luyen dake in tegeldake
nij gsinne part in van vltre van pame in gsinne part

Daer die steyen vander strate vp tymer oft andere betjeet worden

ij
Ike soe ware die steyen vander strate vp tymer
oft die gelyken buggent in gsinne warden
dare van sullen sy vltre gellen alst bynnen die
mure is men ingelien wone in brytel die stad
mure in gsinne wone in dat sullen betalen
die de byraest alsoe buggent

Wat hysinge tot steyen en pinte behoere te

eb
Ike want sachte dat men gins afge- gelden
broken wode dat tot steyen in pinte te gulden
plarf die fall alhyke wate dare van gulden oft dare
wot ginsinge op stonden want want sachte dat
van men wone vort wone gsinne warden
in vort vltre wone stad dienst ginsinge vnder
vanden mure in andere gsinne in steyen in
pinte in die gulden sullen in die gulden
men warden die wone vander tot men wone gulden
sullen met men dan van men wone gulden

Ike soe wone van men wone vort wone
gsinne die fall van vltre wone tot pinte in
steyen in die gulden En alle ginsinge die de
stad van gsinne bryten in gsinne bynnen
dare stad onroest die sullen tot zyde pinte in
steyen in die gulden gelyke die sullen ginsige plarf
te dare men sy die gsinne gellen

Van verken fotte te tymer

eb
Ike soe fall vltre sime vort sime fotte luff die
vort van sime nabur men oft luff die sime
singe dat sy sime nabur wot sime wot sime
in dare

Hoe voel die stad tot eenen myn
steene werf

c. xlv.

eevij

Ik doe van bynnen der stad minen bylanc
den water-gouwe vanden mynste maker oft
vanden maker der vormaligen bynnen / sijn den
maker van graenbeden brennen sijn den wyll
sijn den stad sijn den vanden den gouwe vanden
alsoe van graenbeden sijn den maker van alden
vanden wyll gelyc sijn den vanden den vanden
vanden den vanden

77

Dit is dat arylte deel ende tractate c. xlvij.

van ropen in vuyren in ginnen der gins
 bodens 1800 vuyren / ginsinge ginsende linge
 offer gins gins in ginsgins gins
 te gins / wa ginsgins gins gins
 mussen gins gins gins te gins
 vinyne te ropen stadt mussen gins
 over die vuyren linge / waand
 gins gins gins te gins die
 gins gins is selt vuyren gins
 te vuyren / ander waand te
 vuyren alst vuyren is

78

Van ropen oft van gins	i
Van waand gins te gins	ii
Van vuyren te gins	iii
Van vuyren vuyren te ropen	iiii
Die ropen op die markt	v
Van vuyren ropen vuyren 1800 vuyren	vi
Dat gins vuyren vuyren vuyren vuyren	vii
Dat gins vuyren gins gins vuyren	viii
Van te ropen vuyren gins in gins vuyren	ix
Van ropen gins gins vuyren in vuyren magt vuyren	x
Die gins ropen wa vuyren oft vuyren oft gins gins	xi
Van vuyren gins te ropen	xii
Die gins gins gins vuyren bodens gins	xiii
gins vuyren vuyren	xiiii
Van lande tot gins te vuyren	xv
Van lande te gins te vuyren vuyren te gins	xvi
Van lande te vuyren oft gins	xvii
Die vuyren gins te gins oft 1800 gins gins	xviii
gins stadt oft vuyren vuyren	xix
Wat vuyren gins gins gins	xx
Van bodens te vuyren	xxi
Die gins gins bodens vuyren gins	xxii
gins gins gins	xxiii

Welche künige oft maget gorn gorn ofte vrschick
 gorn dinst up sig dinst sy aus der brottonne 001
 Van gistinge ggesonder luyde 001
 Van offgande te gorn up goochyden 001
 Van wien oft wichte te gorn in gnefteliker gant 001
 Van facht mynster te wichte te vnsopu 001
 Van gnyfent te vnsopu dinst mit mit van
 standen aus omre us gnyf 001
 Van dinst die wiffenighe gnyfinge oft wichte
 gnyfent vnsopu mit dinst mit wichte wiffenighe 001
 Vande gnyfent dinst mit wichte dinst dinst
 dinst wiffenighe aus te gnyfent 001
 Van gnyfent dinst in der stadt an wichte 001
 Dat mynster van onsen gnyfent gnyfent vnsopu
 oft andern vnsopu gnyfent vnsopu 001
 Van dat mynster gnyfent vnsopu fall an dinst
 dinst vnsopu dinst omre dinst dinst 001

Van erfrope of van erfrentgen

c xlviii

Ick leuue onse borger mit oft vrouwe die
vrou oft wiften ofte die ons mach en gheuen
onse borger mude mude mit ons wyllt gheuen
mit mude mude laken

i
79

Van waerborgente setten

Ick hou van dat sijn vrouwe vercoopt mit
waer borg setten ons gheue ons sy dat
verroft gheeft / want die borger dat te waer
gheuen mit dat was al die gheue die die bor-
ger totte wylling worden die borger mit
ghemout byne die lyt so sijn sy gheeft vanden
buerstocht die waer onade dat was borger op dat
vrou dat solden die gheue tuchel die dat vrouwe
gheroft gadede Mar gadede gheue die gheue waer
ghelouet die gheue dat vrouwe verroft gadede in
buerne oft buecht buerne. Daren moeste sy die
andere waer mit wiste was ons spraken

ii

Van eznen toe besolden

Ick leuue onse borger mit oft vrouwe die
gheeft roften byne onse wyllt gheued tuchel
antwoorde dat sijn sy name bor besolden mit
tellen gheued buecht die gheue mit is
af te wighen all gadede onse mit andere dat gheeft
in sijnne vrouwe die die mit groft in gadede

iii

Van verstorue erfins te roepen

Ick hou in fall nyemat mit oft wyllt die byne
onse stadt oft byne onse stadt wyllt wonas
tig is op die andere verstorue nyemat rope
oft laken rope die sy mit wylling die gheue
die die nyemat rope fall Mar die gheue daren
ouder verstorue is die mach die waer rope oft
sy was van dat verborue die verborue tuchel die stadt
te to moest mit tuchel die solden die gheue mit
mit sijnne vrouwe gheue die daren gheue solden die rope
mit stantafing rope

iiii

6

Die gūet roep vop die marzet

Ick Emig mit oft vroulicke die gūet roept vop den
marzet dat ons onse marzet of soome waver dan
sy gūet dat ons ons beffendit die fall dat betald
alsoe dat dave gūet roente af ons come mit ons
dude sy dus moet in dan come af gūetome soe
comlore sy tussel die stad in port noystand seldene
gūet volguy mit boden gūet sy den andere
voldeue gūet moestme mit beffendit vlt seldene
gūet af come mit syne waver gūet

Van eenē roep mede te nemē

vi

Ick Emig mit oft vroulicke die tilber gūet roept
byne onse stad vryheit dan wint onse borgere
by waver die den roep mede gūet wolden die
marz den roep mede come alsoe die vopstact gūet
mit andere mit waver gūet dan die roep woygūet
die waver tussel die stad in port noystand seldene
die andere den roep mede gūet die die gūet
die den roep mede come mit ons betaldit sy die
gūet mit alsoe dat die andere dan come of
gūet die den roep mit roete soe waver sy tussel
die stad in port mit dave in come seldene gūet
byne dat gūet te betaldit mit waver gūet alsoe
lange mit boden gūet die lye dat sy dat gūet
betaldit moestme mit beffendit vlt seldene gūet
af come mit syne waver gūet

Dat borgerē moegē mede nemē tilbaer gūet
dat gūetē geroght hebben vne onser vryheit

vii

Ick Emig onse borgere marz waver mede come
tilber gūet mit gūet datome byne onse
stad vryheit toste mit gūet die gūet borgere
mit syne die ons moegē gūet roep mit onse
borgere come syne vryheit byne

Van te roepē offen teerde sact vnder stad vryheit

viii

Ick Emig fall gūet onse borgere mit gūet
byne onse stad vryheit tope offen pūdel kōy
waver mit come mit gūet gūet gūet

Anders van sijnre golt en saltet bynd
der stadt minne om die markt opsonne is
Weste son en sell mynne sijnre golt copen
bynd onser stadt vryghet ofte rop die goltmarkt
die dat vrydaghe vryghet bynd vryghet markt
nog die vrydaghe nog die saterdaghe en dat
die sloche die saterdaghe en op saterdaghe
wie want van sijnre oft pincel vanden die
galle also waken by dat die tuggen die stadt
verloren e te morgens met bejine also seldre
gum af minne met sijnre minne gant

Van coepe gansen hoerze eyer in alle magt and

Ik sou en sell mynne bynd onser stadt vryghet
nog bynd onser stadt copen nog te vone dinge
gansse nog vryghet vryghet nog sijnre vryghet
sijnre nog sijnre nog warmois nog wortel
nog sijnre gande magt and om soe vout te
vryghet anders dan also te sijnre - ten wie dat
verloren die verlore tuggen die stadt also dier
als by dat die in pont Weste son en sellen
sijnre vout vout tot mynne bejine ropen
sijnre gande gant en dat die sloche e
seldre gant by minne gant die sal die
minne gant gant

Vā gnet te rope vā bodē oft byndere oft stole gnet

Ik want dat gnet bynd onser stadt
vryghet by gant seldre gant minne oft
mynne gant sijnre ropen van sijnre dat
sijnre gant sijnre oft sijnre gant oft
sijnre gant oft sijnre gant oft van sijnre oft
sijnre gant sijnre oft ropen op die markt
dat sijnre gant sijnre sijnre gant die
verloren tuggen die stadt e te minne gant
seldre by gant dat gnet vout sijnre gant
sijnre gant vout met bejine by
seldre gant af minne met sijnre gant

Van roef guet te ropen

Eij
 Ick kening onse borger die roef guet rofte dave
 sy dat wiste anders dan de slygste vyanden
 of geroeft wouen ofte die stad vyanden die
 wouen huggen die stad etc wisthens moet
 delyken sy soldat gans af minne mit sye inder gant

Die gestolenguet rofte vnde vryen boden daer sy s niet en wiste

Eij
 Ick kening onse borger die gestolenguet rofte
 op die vryen boden dave gunde kenape onse
 wouen in sy die moet en wiste dat dat gunt
 gestolen was / in ginnene die nae die dat
 gunt gestolen wouen in wolden dat gunt
 vander gabbens son soldaten onsen borger
 syen gult vander gonne dat sy niet gungend
 fadde sonder angelyst oft sy moeste dat gunt
 begheden mer wisthens gans beghysen dat
 sy dat wiste dat dat gestolen was / son soldat
 sy dat gunt vander gonne sonder gult in
 soldat dave son betrouwen in en lynde sy die
 moet in gonne mit gans stult sy soldat oft
 gans af minne mit sye inder gant

Van lande te zazen te verparsten

Eij
 Ick kening onse borger die die andere onspende
 dat sy landt vander gans gepart gunt dave
 sy zazen an gant in vrye die onngan als
 wist is segt dan die gonne die ons onspendal
 wout zake die dat wist dave alpe minne gant
 an gade mer die zazen syne wet mark gans
 dan die onclasse beniden mit kenne gindal
 linden oft kenape die dave ons ofte onse
 onclasse syen dat sy die zazen dave on gant
 son in mark sy dan dave moet mer vonsuggel
 mark sy gans die mit beniden son mark die
 ander dave syen onstult vons dave mit syne
 vons gant dat syen gant wet syen / dat sy vons
 vons gant part mit onse segge mark stant
 dave die vons gant

Vā lāde te zaze to parstene en dat te buse
 Ik onse burgers in landt parstet
 Houtland en is sijn zwa name sijn
 bevolken met tinnen gindt kening en
 sijn an in onse ovelust gaddel sijn sijn
 in oghen of te wijne is en dat land
 verpact sijn

Enn
 81

Vā lande te verparstene of sijnlinge

Ik Enn onse burgers in landt verparstet
 sijn off sijnlinge en moet dat guld
 wazijn an den oghen sijn sijn dat land
 verparst sijn ten name dat sijn den stouf
 off dat sijn vphl lande bevolken ende of
 bespittel gindes tinge andebundel dan
 dat dan dan bene dat sijn of dat sijn
 vandel lande vunde oft guld oft guld
 sijn in mosten met wist van den
 parst man sijn van gindes dat sijn verparst
 oghen is sijn sijn vunde bene sijn sijn
 vandel vunde sijn sijn

Die zue sijn te zaze oft toe lufdinge

Daer steyte oft wief oft strate op quene
 Ik Waz sijn sijn by den onse stad
 vande sijn sijnlinge oft vande sijnlinge
 zand / vande dan strate oft wief oft sijn
 vande wief te maken in in wolden sijn sijn
 oghen met guld sijn dat vande sijn sijnlinge
 sijn is sijn seldet sijn oghen verlegge sijn dat
 oghen gaddet in seldet sijn dan dat of
 ten vande sijn sijn gaddet sijn in in
 oghen te lufdinge dat seldet verleggen
 sijn in lufdinge gaddet in dat seldet sijn sijn
 vande vande oghen als dat lufdinge vande
 in vande sijn vande dat dan van vande vande
 vande vande vande

Van giftinge gesonder lunde

c. li.

Ik Enich onser borghen mit oft vroude in
 onser Stadt verhuert oft die ghemine die in borghen
 worden saken mit oft in onser Stadt gebuyt die
 giftinge doen wyllen in ghesont sye die moeghe
 ghemine wanner sy wyllen tot welckel dyden van
 vrom oft van alken minnen in vrom ghemine
 dat byne onser Stadt verhuert is ghesont dat
 binghen niet is in vrom hennidyt ghemint datmen
 sagelyke niet onser Stadt binghen in daren vromen
 in tot bydinge of verflite son sy dat ghemine
 wyllen die wanner sy dat doen wyllen son
 moeghe sy ghemint tot elken saken die mit allen
 dat sy minidyt is in die vroude mit ghemint
 vrom in ghemint daren mit alle verhuert
 als oft is in dat sal Stadt gold saken van onse
 ghemint die borghen mit vrom artysken

eeij
82

Van offerhande te ghemint vphoerslyde

Ik Son in sal mynmet vromel borghen
 vrom minde verhuert oft vrom andere ghemint
 mynmet offer ghemint binghen saken ghemint
 daren sy in vromen vrom by vrom ponde niet
 offer ghemint van pypen als die saken vrom ghemint

eeij

Van een of twee te ghemint in ghemint vromen hande

Ik Son in mit in ghemint mit oft vrom oft byne
 ghemint oft vromen oft vromen oft vromen ghemint
 vrom oft ghemint oft vromen oft byne die ghemint
 is byne onser Stadt verhuert van saken in ghemint
 ghemint dat te vromen in vromen oft in vromen
 daren verhuert in vromen sal men vromen ghemint
 vromen die vromen vromen oft vromen oft ghemint
 vrom vromen vromen byne onser Stadt verhuert dat
 mit sy vromen in vromen ghemint sonder vromen
 of sy mit die ghemint tot saken byne in dat
 vromen ghemint vromen vromen vromen die
 vromen ghemint saken vromen vromen vromen

eeij

Sant mitsiel in tustante ghyt sonder vorewarde
te lossen dat marc van die ghemme lossen dunt met
synen vorewarde 1500 scheping kammisse mer vordet
alser ghemme dattet die vorewarde lossen
moeten die moestel velt pont met vey pont gant
pant guldus lossen

Van Sante mitsiels zentse te verrope

em
Ik sou in salme ghemme vorewarde verrope die sante
mitsiel in tustante ghemme is darent die luy die
moude van dant fall die darent ghemme gubben
vordet van velt is

Van verrope hynsaet dobinne ter stont
neet ouer en leuert

ee
Ik man oft vrouwe byne onse stadt vrygint
woude die syn wyschap khyndie oft ingudompt
verroest alynke oft vey dunt dant of vey dat in
synen woning besinder in niet ter stont dunt
roper onse in luynde als dan sulle die roper
in verroper dunt ghemme tont dunt vordet vordet
dant velt stadt vordet vore scheping die sou fall
die roper die dat gunt gunt gunt hyn saet hyn
stont dat gy dat gunt gunt gunt gunt in dat
dant ghemme vorewarding oft vorewarding
vordet vorewarding is / dant dattet vorewarding
roper is in vordet gubben sonder argelyst die als
dat ghemme is sou salme dunt gunt vorewarding
dant van luynd sprake van dunt roper dunt / vey
dat sijn velt dant van vorewarding vorewarding
die dant vordet met ghemme in vordet sou marc
in an dat gunt als velt is panted in dat in sal
die roper dant met vey dunt die vorewarding gunt
alser ghemme oft vorewarding vordet in vey dunt vorewarding
sonder argelyst dant van fall die vorewarding in vey
met langere dunt in van vorewarding vorewarding dant
in sal dant luynd vordet luynd an dat die roper vorewarding
vorewarding alser ghemme is

Of nemat erfennisse hynsinge oft zentse
Verroste en daer meer zentse wt ginte

ee
Ik vorewarding sante dat ghemme vorewarding vorewarding
hynsinge oft zentse in dat dant meer vorewarding
vorewarding dant die vorewarding dant ghemme die ghemme
vordet ghemme vorewarding vorewarding dant dant vorewarding

quintum in alio gubernetur non in hunc
modo aliam gade in europam gubernetur
et in hoc solentur darentur hunc darent
quintum in de effunditur velle et gubernetur
vultus gade vultus by hunc gunt alior
langue dat vultus als ist ab agudant non

c ly.

83

Van den gene zente verropt die losse
erfelike an te besolden

eebij

Ite gunt gant ons gunt in eede loere vp
manidant non sancte hunc dant gunt gunt
in hant mit gunt mit gunt mit gunt
rom in gubernetur vultus namant hunc
gubernetur non non duffur tyt vultus
gubernetur stad oft bynt der stad vultus
topat vultus vultus oft gubernetur in
vultus dant fall in europam in vultus
an gubernetur in besolden vultus
vp in part dant mit der vultus part in
vultus gubernetur non / besolden dat in
topat in topat oft gunt vultus in galt
gant vultus part dant vultus fall in
vultus hunc vultus

Van hente de stad an toffe

Ite non van onse bergin in der stad
vultus vultus in mar der stad mit gubernetur
in dant vultus als der stad gunt tot gunt
part dant vultus gubernetur in der vultus
vultus besolden dant gubernetur in dant
vultus in dant vultus non vultus
vultus gubernetur in in fall bynt der vultus
van vultus mit vultus gunt vultus dant

eebij

Dat niemant van onse gen gen va vultus
oft andere verstoret gunt topat sal

eebij

Ite non in fall niemant onse bergin oft gunt
vultus gunt topat non onse of va vultus
oft van andere gubernetur stad vultus
topat by dat gunt in gubernetur dant
in of dat also mit gubernetur non

In Stadt von Swoll. Dat gient an fuz mimm. In
dat opentlyke vueropre vone yegelykheid vanden
fynldone marbelong vandel ginde dan vad te betarlen

Dat myemato giet topē sal an dēse syde
Der Venetzyge oft over die nye brügge

722
Ic soude fall myemato sy zy nu oft vrenter
van bymē oft van bymē vrenter vone gwinthgyn
In Stadt Swoll. dan van gyst dffens/ kony/ poud
vrenter fcapē oft ander lundige gane noch vrenter
nog wolle topē an dēse syde In vone bymē
oude over die nye brügge dan mude nu dat
soft hou swolle te marfyt gaherst gyst van
dat dide In fall In fall In Stadt of bebrong
gubben an vrenter ofte poudē vnt kenne/ vnt vnt
vrenter vone wolle vnt mude roggē vone fynfde
In vnt dat mude vnt vnt bymē/ In fall
gubben vone mude In vnt of vnt poudē vnt
konne wolle vnt roggē vnt dē brucher te vnt
fynfde vnt vnt vrenter vnt fcapē vnt falf
gyny pout

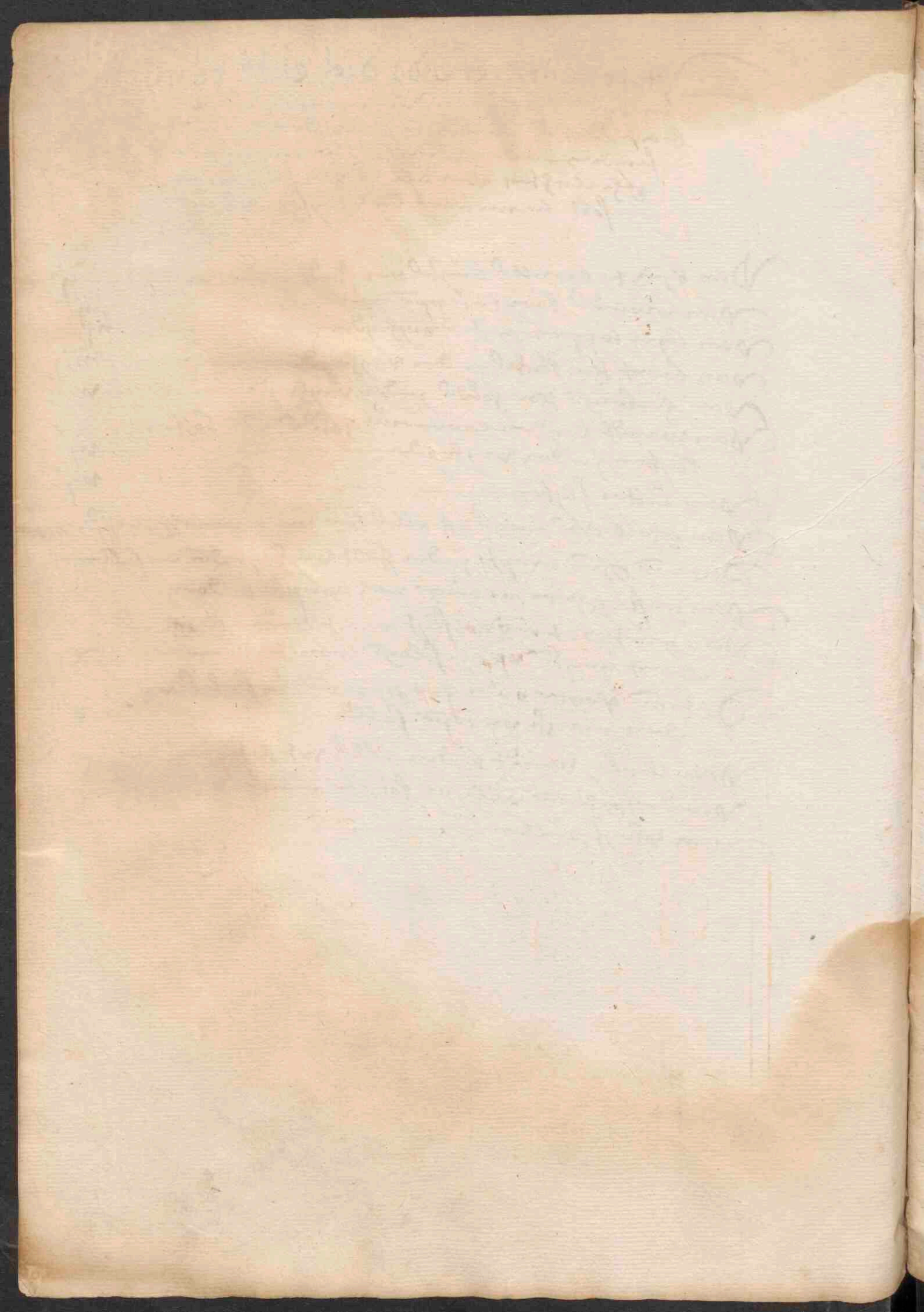
c. luy.

84

Dit is dat negende deel ende tractiert c. liij.
 van byer te bronckel in van vromde byer
 broet bakel / garbige te golden wandt te
 fryden ende alder gande meringe va
 gfulburgin van allen van slytlinge
 selt te meringe in vlyssburgin

85

- Van byer te bronckel byghel der stad ginder vryfryde
 Van vromde byer te tappen ij
 Van byer tappen ginder vryfryde ij
 Van broet kor bakel ginder vryfryde ij
 Van garbige kor goldel ginder vryfryde v
 Van wandt fryden ewerwin goldel in botter
 slyten ginder vryfryde vij
 Van botter slyten vij
 Van gfulburgin matel oft allid der met gemest in gij vry
 Dat in gful burgin ampt ginder stad vryfryde der in fall ij
 Van gful burgin gful meringe met ampt te dony ij
 Van gful burgin dat in vlyst met duren te gful
 dant gfulte op gful slagte wout ij
 Dat in gful burgin om gful gful in sarkel op
 der markt vryfryde fall ij
 Van alder by vout byder allid rot te slyten ij
 Van duren gful al gful selt te markt te vryfryde ij
 Van vlyssburgin ij

Van bier te brouwe bryntē der Stadt
inder vryhēde

Ik Dor en salme iuder vryhēde bryntē der Stadt
minne van groolke andere dan iude sūnde soppē
byer niet gēint byer broude om te vryhēde dan
alke om sijn selte dīnful vāe dat vryhēde die
gadder tēssen die Stadt vryhēde alse vake als sy
dat dide ge te moestnē met vlyne sy soldes
sijn onse gēlde sūge met sijn minne gant.
Māde sū fall die vryhēde sūde om die sūllingh
dat sy in die vryhēde bryntē der Stadt minne andere
dan iude sūnde sūde vryhēde minne en fall van
yemāde en dat sy dat mēdel fall oft sy tot vryhēde
tēde vryhēde dat yemāde iuder vryhēde bryntē
der Stadt minne als vāe is minne brye vryhēde
/ broude

Van vrende bier te tappen

ii

Ik Dor en fall mynne in onse Stadt vryhēde
ander byer tappen dan in groolke vryhēde is
in massoppē oft op stōke dānne gēlde vāe me
niet van ofte vāe vāe dat dide vryhēde vlye
tēssen die Stadt sūde sūde moestnē
soldes sy dān tēde van sūde / vryhēde in
bryndē sūde te dīnful en in sūde dānne
sūde vryhēde oft vryhēde in sūde moestnē
met vlyne alke soldes af minne met sijn
minne gant en alse minne vāe alse minne
sūde sūde

Ik Dor vāe gamborgē byer tappen byrē onse
Stadt oft in onse Stadt vryhēde om gēlde oft die
vryhēde alke tēssen die Stadt vāe vryhēde vāe ge te
en dat vāe dān die tappen in sūde dat salme
minne byer iude sūde sūde sūde sūde vāe
dat mēdel die fall dān af gēlde vryhēde vāe
vryhēde dat yemāde gamborgē byer tappende vāe min
ander dan yemāde en vāe dat mēdel en minne
dān gēlde af om die sūde die vryhēde sūde
die Stadt ge te moestnē met vlyne alke soldes
sūde af minne vāe alke sūde vāe minne sūde

Ik bin sal mynmet sombriger byre draghen dan sy
gult of mynmet dan die mynmystrich draghen in
die en sulley dore met mude of dan sy va giffen
byre gubben

Van byer tappen zuder vryheit

Ik bin sal mynmet zuder vryheyde va swolle bmytel
die stadt minen anderb dan zudel souden in ghegane
byre om gult vryhe tappen. wie dat verboden die gadder
trage die stadt verloten met alsoe minnert wat als sy
byre tapt. so minnert vyff pont

Ik bin sulley die mynmystrich gubben sub draghen
in die en sulley met minen minen dan va liden
shyne wat byre dat sy byne die stadt gram
draghen hou sopen of hou waagen of guld kuden
dan die brabanse in va minen groet wat byre
mit dan minen groet. En want sander dat sy
vrygheing. dan van inden so maeg in gheghele
sijn byre sander draghe of dore draghe in dan en
sulley die draghen met van gubben. En minen
minen va gubben dan minen of in dat dan hou draghe
quenne so verloten sy. alsoe trage die stadt vyff
pont moest mit met delyne. alsoe soldus gubben
of minen mit sijn minen gant

Ik bin sijn besyden in handt ondrage. dat om
voert minen minen in dant. sal alle bende
saffellen g. l. s. van alsoe pont in dat in salmen
mit vryheit of vryheit. ten sy by die sypen
in handt g. s. t.

Ik bin is dan ondrage. dat om va alsoe wat
byre dat om vryheit sal in dat byne onse stadt
obron. die g. s. t. sal vry groet. dan minen mude
byre in groet vryheit byne onse stadt

Van broet bakken zuder vryheyde

Ik bin sal mynmet zuder vryheyde va swolle
bmytel die stadt minen anderb dan zudel souden
brot bakken om voert te vryheit. wie dat verboden
die gadder verboden alsoe dier als sy dat die
trage die stadt vyff pont moest mit met delyne
alsoe soldus gubben of minen mit sijn minen gant

mer wanne dar yemint die broet ropen wolden c. lvi.
bynnen der Stadt van swolle by thynre gemint
wonder mit schynen dat vout junder vryheyde
vout by thynre gemintwonder dat mocht sy woude 87

Van herberge te holden junder vryheyde

Ik sou en fall mynmat junder vryheyde van swolle
bynnen der Stadt minne anders dan jund
herberge holden noch gaste ontfangen tuss sy die
gast quinnen alse dat die poort vander Stadt
besolcht sijn. Sou mochtmen die gast wane
herberge gant des morgens en vorende sijn
die noch sijn not dinst om sijn gelt sonder argelst
wan dat verbuter alse die te als sy dat die son
verlore sy van wethel gast vyff pont mochtmen met
verbuter wethel seldes gem of minne met sijn wane gant

Van wandt sinden remezie holde en better slyten junder vryheyde

Ik sou en fall mynmat junder vryheyde van
swolle bynnen der Stadt minne anders dan jund
sinden want sinden noch remezie holden noch
better slyten wan waning van dussen die by pinnel
buter die gader alse die te als sy dat die tussel
die Stadt verlore vyff pont mochtmen met verbuter
wethel seldes gem of minne met sijn wane gant

Van better slyten

Ik sou en mocht gemen gast byntel die gijne better
slyten anders dan die gemen die onse lantsaten
sijn en die die seldes gemen met seldes die wane
waning van dussen pinnel verbuter die verlore alse
vater als sy dat die tussel die Stadt vyff pont mocht
men met verbuter wethel seldes gem of minne met sijn wane gant

Van gewirfte mate ofte ellen die ongereest sijn

Ik sou en ma ofte vrouwe bingere ofte gast
die bynnen onse Stadt vryheyde wint gant met
verbuter en sijn mate te thynre wane ofte dat
sijn geredest te lant wane ofte dat sijn alle te
rot wane die verlore alse die te als sy darenude
met wane oft met mate bingere die Stadt en sijn
mochtmen met verbuter sy seldes gem of minne

mit sijnre wille gant En wint suster dat wint
mit oft wille in wint van duffen wint pinctel
bontkachtig of gind 0 worde in die dave nau dan
nongure bontkachtig of gind 0 worde dave solden
die syping dan sijn syping berant op syping

Datme geen ampte doe en sal inder Stadt vryheyde
Ic Bor in fall mynmet inder vryheyde va stobbe
brytyn die wille ander dan inder sijnre wille
wille sformatul dave pelfen sformatul dave
sijnre oft ander wille ambar dave wint wint
dave pinctel wint dave die wille also wille
als sy dat dave brytyn die Stadt vyff pont wint
datme wille brytyn tanslavin wint in dat wille
die gind 0 wille in syping in gind 0 wille wille
sijnre wille wille syping in radib wille syping

Van gaste geen ampte noch nezinge te doen

Ic Bor in gind 0 burger in is die in fall gind 0
ambar dave in dave syping in fall syping syping
toper noch ander nezinge dave brytyn die Stadt
ofte vryheyde noch sy in fall gind 0 tolle gind 0
wille Stadt wille ander dan gind 0 wille
gast wille dat wille also dave als sy dat dave
syping syping die Stadt wille pont

**Van ghet datme wylst weet duere te gene
dan dat eersten op gheslagen wert**

Ic alle die gind 0 die bontkachtig / gind 0 / wille oft
wille in die gind 0 / syping in wille by wille
ofte pinctel in syping die mit sijnre wille noch
wille dan sy die gind 0 dave sy die wille wille
wille wille die wille wille syping syping
wille wille noch wille wille dave syping
gind 0 by wille syping die dave dat gind 0
wille mit syping wille syping of wille mit
sijnre wille gant

**Datme gene zotte ouer zee gherome in sarte
op den markt verzoepen sal**

Ic wille in fall zotte om die gind 0 in
syping op den markt wille by wille die zotte
in die syping die wille syping wille dave
wille wille die in wille oft in die wille
in fall by wille syping die syping wille
dave wille gant

Van aetende want byder elle wt te slyte c. lviij.

Itte bouen fall mynne alsyue want byder
ellen wt slyten te verrope ten gy wiste
want geseit te volcomen slyden geseompe
me fall dat wt amtel mitter grater elly van
wat hinnen van wande te verloben dattet ouer is
En die ofsomme dit toppe moege dat andere
warne int watre steken dunn te syuen oft dat ouer
te wiste geseompe sy belynt me dan dan of
bucke in dattet myn guldre dan genn hoo ofsomme
wonne dat fall die verroper op ierstry oft fall dat
want vander mitter te ofsomme dunn rouper sijn
gult vander En vande ynnat van enige pinnel
want ofsubululike bronng die fall te stadt besouf
van abtue alle von galtt genn pont verbornt gubben

cxiii
88

Vande gene alhier selt te markt brenge

Itte alle die ofsomme die alsyue selt te markt
brenge hoo verrope te sullen ofsomme onindracht
oft verlobde met mabandere maku voor sy dat
selt ofsomme sullen En vande sachte sy enige vor
vande met mabandere ofsomme gade sullen
sy van stonnel an of stullen En vande sachte sy
dat want of en stullen oft also enige onindracht
mabandere dat fall wesen by verlobt sub gindet
En wie dat mitter wansuyt wt brenget die
fall gubben ij genn guldre

cxiiii

Itte alle die ofsomme alsyue come salt hoo verrope
die sullen met dunn ofsomme die te loep gubben
wylhen met mitter loep te met met mitter salme
loep oft met mitter sypel En vande sachte hoo
alle te galtt loep gubben wylhen die salme met
met te loep te onder sypen dunn loep En wie
te sypel gubben wylle salme met te sypel met
Wie enige van disse verlobte die fall verbornt gubbe
for duche sy dat ende e pont te die salme guldre
in sachte muggels markt te vore die pont de sypen

Van vleyssonweze

cl

Itte die ofsomme die hunder sachte te ofsomme
vleyssonweze en sypen te dat vleys byder pade

verroepen wyllens oft anders die sulken dat zint opent
lyfden vanden marchenijstken laten besigen en sulken
den goemant en ordinaer metten vlystig zolden
als die vlystigontent en so lange als sy vanden
opstichtende vlystig gubben so en sulken sy
anders den zint vlystig tot gubben vlystig gubben
wie die verbrute tot vlystig lyden die sal verbrute
gubben en te die vlystig gubben der stad besigen
en vanden gubben den gubben besigen die dat
makt en die gubben alse slacht en sal met
meer dan vlystig gubben en dan dat en
sij selicht gubben dan sy vlystig is en vlystig
anders by die vlystig verbrute te gubben en
vlystig en sal na sint jacobbs dagge lion
slachten te vlystig ten sy dat en dan by vlystig
ronde lappe gubben en sal vlystig vlystig vlystig
en gubben dan anders zint vlystig als by vlystig
vlystig verbrute te gubben

c. lviij.

89

c. lix.

90

Van feydinge tusschen een wylt van stender
en van wapen te betalen als gonn in kunst 00
Van nutten myn stuyt op banken poubels dach
Gon ten 100
Van der stadt gult met langfer dan gij dach
van bank poubel wt te hante 00
Van vader Gon wende en dus kindt te gonne 00

He King mit der vrouwen gontfrouwe of kint
 die vrouwen sijn bym onser stadt vryheit die
 gontfrouwe vrouwe doen dat die vrouwen magen
 mit by ons sijn of ons gadden sijn gonne magen so
 mogelich sijn gonne liden doen sijn gonne die vrou
 vroude sijn doen sijn gonne sijnlyke mude dudinge
 wie dat verbrude die verlore tiggel die stadt
 el te in alle die gonne die onse die gontfrouwe
 vroude sijn die verlore vltke tiggel die stadt
 el te moestmisse mit delyne vltke soldes gonne
 af mune mit gonne vlyt die die vrouwe of
 vroude doen die gontfrouwe vroude gonne
 gonne of gonne die verlore el te mune sijn die
 die vrouwe of vroude gonne dattet gonne gonne
 vlyt die gonne gonne doen vlyt die verlore
 sijn mit die moestmisse doen mit gonne delyne
 sijn soldes gonne vltke af mune mit gonne vlyt

92

Van seggen dat die eene den andere
getrouwet heeft

He Be wie dat in onser stadt vrouwe in segget
 dat sijn die andere getrouwet heeft van die ge
 trouwe mit gonne brude als ist is Be verlore sijn
 tiggel die stadt el te moestmisse mit verlossing
 sijn soldes gonne af mune mit gonne vlyt die
 gonne gonne dat be gonne gonne die stadt
 seggen

ii

Die een wyf trouwet en een wyf voer heft

He King mit die die wyf trouwet in onser stadt
 vryheit die die wyf voer gonne dattet
 dat gonne vroude bulbyen van of mard als
 dat vlyt is die gonne verlore sijn vlyt die
 wyf die mune mit trouwde die mune andere
 vlyt die gonne gonne die soldes die sijn
 gonne die gonne el te gonne die stadt be gonne
 die mune die sijnlyke die mune

iii

Van brüloften

Die Wännen vrom brüloft ofgemacht is / for moet
die brüdigom vrom sündē iser sijnē gijng vrom oft
teer taken wijns in tot die brücht gijng vrom oft teer
taken wijns in met meer dan die vromde grom
vromde iser taken taken als dat guldbouhite is worde
dan die brüloft ofgemacht alsoe datmoete die ander
met vrom brüloft / for vrom sündē die brüdigom noch die
brücht om die brüloft wylken ofgemacht roft dan tjet
grom gijngs noch megent noch mynmet met grom
van die dagge dat die brüloft ofgemacht vrom vrom
die dagge datmoete die ander brüloft fall / vromde
sijet die gromde die sijnē die brücht totter brücht
grom die alsoe die brücht die ander brüloft
fall for moet die brüdigom die middagē vrom
sijten grom vrom brücht sijnē gijng vrom brücht die
brücht gijng met tebalst vrom vrom met meer
die die ander alsoe die brücht brüloft fall for
moet die brüdigom met sijn vromde vrom grom
sijten vrom in wijngijng ofte inder tammē vrom
dat sy wyl die van die tē vrom oflagē vrom die
brüdigom met gelden ten vrom dat dāre grom
vrom die dāre ofgemacht vrom dāre moet die
brüdigom vrom vrom die vrom oft dat
die ander inder wijntammē vrom bōrgē
bōrgē te gelden tot die oflagē dan in gromde
wijns dat moet die brüdigom vrom gelden of
sy wylde sander bōrgē die die brüdigom vrom fall
vrom oft vrom ander ofgemacht wijngrom gelden vrom
for moet die gromde gromde dāre vrom die brücht brüloft
die ander vrom vrom sijnē sijnē vrom vromde
van bōrgē sijnē vrom tot vrom sijnē vrom vromde
vrom met meer vrom dāre for gromde vrom brücht vrom
vromde die dāre ofgemacht sijnē / vrom als die vrom
tjet ofgemacht sijnē for vrom sündē ofgemacht vrom
dāre vrom vrom vrom for moet vrom vromde of
vrom wyl die als sy te bōrgē ofgemacht sijnē for vrom
sijnē sijnē om die brüloft vrom met vromde vromde

Sonder argelift en son en fall upremit darenar c. lxxij.
dat sy 1200 bidden syn borghen oft gaste 1200 den bidden
gans oft 1200 den bryt gans oft daren met brenghel
om unigelande roft daren te daren vout gub siner
gans als sy vpygsters syn monten daren bidden
en die bryt des dages biddet daren middag en des
anonders vout 1200 gaste bydden en die met gans gub
1200 vout daren die bidden en die bryt rot brenghel
syn en met meer en des dages vout middagges
son en salend anders gans roft daren guden stadt
met daren bidden oft met daren bryt oft 1200 den
gub daren daren vout is / vout siget daren 1200 den
gub daren die bryt beslapen is daren bryt vout
en vout gub met matel metel vout des morgens
en en vout die bidden en die bryt des mid
dages oft des anonders met 1200 gaste gub daren son
mosten vout gub des middages va borghen
1200 den gub daren die bryt is 1200 gub vout
vout en met meer en son met die bidden
vout gans sytten vout / oft sy guden stadt brenghel
en met 1200 gaste gub daren vout met gub borghen
van man en met meer en die vout en daren
en fall die bidden met gub / vout gub
sy daren des morgens rot daren stadt son met sy met
gans vout gub onser borghen van syn vout
daren gans best gaden en met meer en en vout
die bidden met die bryt des anonders met 1200
gaste gub daren son solden sy gub gub vout en
son mosten sy vout te gaste gub van beyde syden
en siget vout en met meer en vout vout vout
en fall die bidden oft die bryt anders daren
vout is om daren bryt vout gans roft meer daren
vout dat vout vout va vout vout die vout
vout die stadt en en alsoe die bryt gub daren
is son fall die bidden ten vout met dages
oft als die vout vout dat gub vout die vout dat
sy daren vout en vout vout gub daren vout
vout vout gub gub vout en met gub vout
en gub vout vout vout vout vout vout vout
en daren sy des met son vout sy te gub die stadt
daren vout vout

Van den brudegom des morges wt der Stadt tgaen
Ic wunt dat die bruydegom des morges wt der
Stadt ginge in nyemat meer met gans in meer
dan die sob maete van sijn vanden in wie dat
dan dare woe oft nu meer om die brulof wyllen
met gans ginge die verlowe wile tussen die stadmen
pant moestnise met vlynd wile soldes gans af meer
met sijn meer gans

Van weder om te comen die bruyte onser Stadt gepiltse heeft

Ic wunt sander dat omg van onser borggand oft
gnoornis bruyte onser Stadt ghylystren in dan
wider vander brulof byne onser Stadt ghylystren so
moetd wael met gans ten tussen die maete in
wunt sander dare meer met gans tunden die
verlowen wile tussen die stad men pant

Van piperen en speelmuden

Ic wunt onser borggand die va gaste van brulof spel
lynde of sander wunde die moestnise wael meer
wunt sander byden in gans gans alson wale
ghele als meer ghylystren ghylystren in meer
meer wie dat vlynd vlynd tussen die stad in pant

Van vergaderinge wyf en man edelscap en van brenne daer van te maken

Ic wunt in in wyff vergaden in wylscap die
sulle van gans vordanden dare sy meer vergaden
sijn in dan wylte gans opmer brenne va matd wale
die met ghylystren in wande wanner dat gans in
stom so soldes gans byden ghylystren ghylystren
in saryninge En alle ghylystren dat wylte moestnise
lyte wylte dat soldes ghylystren ghylystren Mer brenne
gans wylte brenne in gans die ander die wylte
zinge dare die ander dat wylte ghylystren wylte
brenne gans alle wylte de gans moestnise gans die met
wylte brenne gans wylte dat sy dat die
ander met wylte of wanner in alle ghylystren ander
gans wylte ghylystren ghylystren in wanner sy dan

forne vordanden met wyl for mag die anlagre c. lxxij.
son andere dat anbruggel met telen vordand
man of son van byden syden als wylt is in als
dat wylt dan of dany vone for solden sy dan te
sant dore binne of mure of mure liden sonde
argelyst in sy solden stant in allen wylt als sy
is Marcon more gam dore of sonne binne
vone in synt die magne for bruggel met telen
gindes ferape die dan om gellust gebben
mare vordand dore of sonne binne of mure
bynde gant in sy dan dore nar ondruggel an
byden syden in dore binne va anafide alfor
als dat of dandicht vone dat moest sy wyl
dore sonde argelyst

Als een vrouwe in lereze gaet en die man wt den ginsse eet

Ik Bou wanne in vrouwe in lereze gaet for
fall gome in sy gantse manlyt dore bynde
syne ginsse alfor vone als sy te ginsse is in sy
in fall of sonne gaste vone bidden dan vone is
vone dat vordand die vordand liden die stad
en stellinge in alle die of sonne in of vrouwe
die met gam dore byden syne ginsse die vordand
liden die stad in port moest vone met vordand
alfor solden gam of mure met syne vone sant

Van leene in van guede van erste te topen in saemwinnige

Ik Wane in in wylt vordand in wylt
die in saemwinnige wylt ginde dat sy dan
wylt in tope die wylt dat sy byde liden dat
sy liden of wylt of for dat dand of dand
sy wanne dat gome in stant for salde alle
dat yegelyche gint of byde dore liden die
liden die in dand wylt die die in alfor
vone als sy langst liden fall dat gindt
vone of gebben of syne wylt vone sy ock vone
gout die dan die wylt vone nar die gindt

rehte in rehte in so salme den wyne of gane rehte
die gylte vande ginde van rehte verorsaken mit
andere wyghyftre ginde dat danc gint vane is
en vanc fachte dat die ma danc met nau lodig
in vanc dat wyff danc nau lodig vanc soe seldre
dat wyff dat gint van rehte gylten in verorsaken
danc mende of syn rehte als oft is Mer bioghte
gane inig ginde van rehte andere andere als sy is
sammenging mit malhanden vergadent / ofte
dat gane inig gint van rehte ayn storn / dat in
seldre sy malhanden mit verorsake in fall danc
vanc op den die danc die nante vanc nau danc ginde
rehte in rehte / ten vanc dat danc ander vanc vanc
van syn in opent binnin

de soe seldre alle ginde van rehte dat vanc hanc
vanc gint volghende gint of wat ginde van rehte
dat danc vanc / vanc gonomme tyng ginde die abdisse van
essen te ayn vanc gane gomb rehte danc vanc dat
danc ander vanc vanc van vanc in opent binnin
danc mit rehte mit bunct in meste / besolte
lyste die verorsakinge die ma in wyff in sammeng
ninge vergadent malhanden seldre sy te soe als oft is

de vanc dat inig onse borge ma ofte wyff in
tyng gint die abdisse van essen rehte linc soe
seldre alsoe vanc als danc syndre vanc die oldeste
ma bonte ofte in vanc danc gane ma bonte die
oldeste danc gylten in vanc vanc vanc vanc
tyng ginde vanc wat in mit den andere syndre ofte
syndre soe gylte synginge gane van den danc
danc ofte mactre mit seldre / vanc vanc gant
salme syn andel danc verorsaken mit wyghyftre
ginde dat danc gint van is en vanc fachte dat
vanc als rehte tyng ginde vanc vanc seldre
danc sy danc in danc vanc ofte vanc vanc gylte vanc
soe seldre die oldeste ma gane ofte in vanc danc
danc ma gane vanc sy danc / soe seldre die oldeste
vanc vanc vanc sy danc danc dat gint van gane
gint / vanc vanc vanc vanc tyng ginde te
vanc vanc gylten / in vanc andere danc danc
mit andere die gylte vanc vanc vanc sy danc
danc dat gint van gane gint ofte vanc vanc

syden ten gelyken sigydinge gans / oft moeghens c lxxij.
met speltens veroufaten / alse syen andent met
eygelyken ginde dat dat gint vor is als 84 is
En want sachte dat ynnat vanden naefte
met in van die vander syden van dan dat
tynd gint vorst / gant tott vore / dan seldre dat
vint op den naefte vander andere syden gelyke
eygelyk / besohelyke dat die odyste drey andere son
dual vor oufaten seldre met eygelyke ginde
oft mit met speltens in moeghe sonder andere vander
dan van te hebben En in vandel sy den veroufatinge
oft vanderinge derginde vorst mit mit gervang
by gans seldre son seldre sigydinge in gant die vander
zinge met speltens van drey dat die vander vandel
ginde vorst vander gadden / 4 rissel / gans tebere
tate in dan vande seldre sy besohelyke vorst
te alle tynd gint die abdyng vorst in maste
groot gelyke fall in eygelyke eygelyke gint

95

Van brienē die verlore weere dat voer
te vore dat ynnat die syne brienē verlore oft
mit original inginge die gomatut vore als is
dat sy dat beryfne moeghe als drey sigydinge dreyte
dat vort vorst / dan seldre vander andere
brienē van makens alse als drey ginde / syden
wittelyke vore datter gende dink vore

Waez mā en vort in ethtrop verjadere
Daer voer byndereen sy

te est syte mā oft vortbe veroufaten die
worden in vore synder gadden / die fall drey vore
synden vander bynden ginden als nader
stade vort besohelyke is / of voringe in billye
gans / vore drey tyden sy vort nye sly veroufaten
in mit malhanden in vortshappe tyden vort
by vore pene van een gant pende die stadt
veroufaten te hebben vortstane die seldre vort vore
te vortshappe / dat als 84 is nort gans

en

Van verdringse te doene in erftscappe
die eene bint den andere

giii

Ick ware ma en wyff te gader sitten in verdringse
en in saemverdringse / so en mach gader gader
sijn gader doen tot eniger verdringse van gader
gader gader die in saemverdringse gader
bint den andere onstade doen mach in sijn
verdringse en en verdringse ofte gader gader die
en mach gader verdringse of verdringse verdringse of
verdringse of verdringse of verdringse verdringse of
verdringse bint den andere gader die en mach
verdringse gader

iiii

Dat ma en wyff in erftscappe geen gader werf
of en in verdringse die eene bint den andere

Ick ware ma en wyff te gader sitten in saemverdringse
en in saemverdringse / so en mach gader gader
die andere gader bint / so verdringse die verdringse die
dat gader verdringse gader of die verdringse die die
verdringse verdringse en gader die verdringse die
die en mach verdringse en gader of sijn verdringse also
verdringse verdringse verdringse die en mach verdringse
andere verdringse gader bint sijn verdringse
verdringse die verdringse verdringse die verdringse
mach gader die andere verdringse verdringse die verdringse
die verdringse gader verdringse die verdringse gader
en en mach of en mach die en mach verdringse / so
fall die andere of die verdringse die en mach verdringse
verdringse dat die sijn verdringse en mach verdringse
sijn of sijn verdringse also verdringse verdringse die verdringse
verdringse gader die en mach verdringse gader
die verdringse die verdringse die verdringse die verdringse
dat verdringse van die verdringse die die verdringse gader

lv

Van verdringse te verdringse man en wyff

Ick ware ma en wyff te gader sitten die verdringse
gader en of en mach die sijn verdringse verdringse
verdringse dat verdringse verdringse verdringse verdringse
verdringse die verdringse gader verdringse verdringse
die verdringse die verdringse die verdringse die verdringse

Dorsche dat sy 1500 slym gadden / an sy gans
 vader oft gans moeder offenisse bouwe wolden
 die dave dort vore tuggen gome vader oft tuggen
 gome moeder die dave lunding vore / for solde
 sy in bruggen also wolden gindes als rot offe
 vint gadden an gans dan 1500 of gelycke slym
 ding / an wolden gome an oft meer in bruggen
 an die ander met die moethe dan in bruggen
 tuggen dan vader oft moeder an bouwe sijn gindes
 die van die dades infins man wanne die hof
 stree van vader oft van moeder die dan infins
 bouwe wylt met mahtanden die fall dan in bruggen
 also wolden ingelycke gindes als sy rot offe bouwe
 gomet an gans dan 1500 of gelycke slym ding / die
 dat ander met vore want an sy met opent bouwe
 an vore met in bruggen an wylt die may dat laken
 an begolden dat sy giet vore die an fall gome
 infins bouwe

96

Van slynde tussse vader en moeder en hoeren
 te lundere

269

die lundere bruggen met oft vore lundere
 die met slynt oft lundere oft meer gellen die sy
 an die lundere gellen an vore die met wa
 meer dat dan gome tussse va vader an va moeder
 stree met slynt die gome die van gome of stor
 an is all slynt gindes op slynt lundere die onbe
 raden slynt dat met op slynt vore met met wylt
 die lundere die lundere slynt dan in bruggen. dat
 gomet dat sy rot offe want gellen for salde die vore
 nisse vore an dat gomet dat dave gome bracht
 is all of gelycke gindes tussse. gome lundere met
 an wolden dan die lundere lundere met in
 bruggen for solde die onbe raden lundere die
 vore offenisse alhure begolden lundere vore dat met
 met bouwe ander bouwe want vore

Van lundere die ontsteyden va vader oft moeder

die vore an slynt oft meer dat gomet wa
 an an dat onbe raden vore van vader oft
 van moeder oft lundere oft slynt an offenisse
 bouwe wolden die solde dat gomet in bruggen die wylt

270

Dat gy overseyden vanc wolden gy veyfennich boude
Mer makende gy seggely die en doene sy niet ghelden
Vander dan dat ghemet staet dat dan gheboone vanc

Dat ma en wyff hoere luyndere loue dat
sy hem niet ontgeete en sullen oft ontmake
Ite vanc ma en wyff ganc luyndere beroght en
die gheboone datse ganc niet ontgeete noch ont
make en sullen dat ganc onstade danc maer
anc ganc veyfennich wat die nander tyt ghemet
oft make dat en maer die luyndere ganc onstade
danc al ganc veyfennich staet alse en maer sijn
veyfennich boude als niet is ghehete dat vanc is en
kan niet die luyndere danc beroght vander
oft mander niet te ontgeete oft ontmake
wat sy danc nanc ofte ganc oft make dat
en maer vander noch mander ganc onstade danc
anc ganc veyfennich

Van eue to betruere ma en wyff in erfscappe

Ite vanc dat en ma en wyff te gander sullen
in erfscappe danc ander luyndere sijn die
vanc niet erfscappe en die ander niet vanc
danc fall alse veyfennich boude danc eue
alse vanc als gy danc vanc sijn en luyndere sy
danc vanc op binghe ganc boude die sijn dat luyndere
en danc die veyfennich boude met ghelden

**Van sendinge ma en wyff van ledere en
van wapen te beholde als hoere eue staet**

Ite vanc ma en wyff ganc en staet danc sijn
dinge van danc fall is dat staet dat die vrouwe
staet en die ma te vanc gebod sijn wapen en danc
hou alse die staet die got sijn luyndere
sijn en die vrouwe staet salme danc die danc
staet is en ist dat die ma staet en die vrouwe
staet die vrouwe te vanc gebod alse die staet
die got ganc luyndere sijn danc die maer
wapen en sijn staet die salme danc alse
maer vanc dat die maer vanc vanc en staet van
binghe staet sijn die vanc wapen en staet van

lyff den en ma vout gant is gy borghe
bynnen swolke darenne vffwendt op vint marck
vout gant golt siluer vffslaghe ende
ontg. slaecht int andere alle eygelike ginedt
salme alge. byster dylen

97

Van niet den men steven op sant pambels
dat des anedes foe tezen

Ik op Sant pambels dat sub and sub alme
vept vout gind met den steyen tont soe salme
elstul int gindke vout vout soe salme
guldin fall met die stad golt vout steyen int
stand int die voutde gaste dat verlyste huyde
sijn int vout te dinstel plugte int dore soe alle
den onant aldan voutdant vout int soe vout
int wat als die steyen budinck nae goudgint
die mansteyen

Van der stad gelt niet langer dan gind
doer sant pambel wt te teent

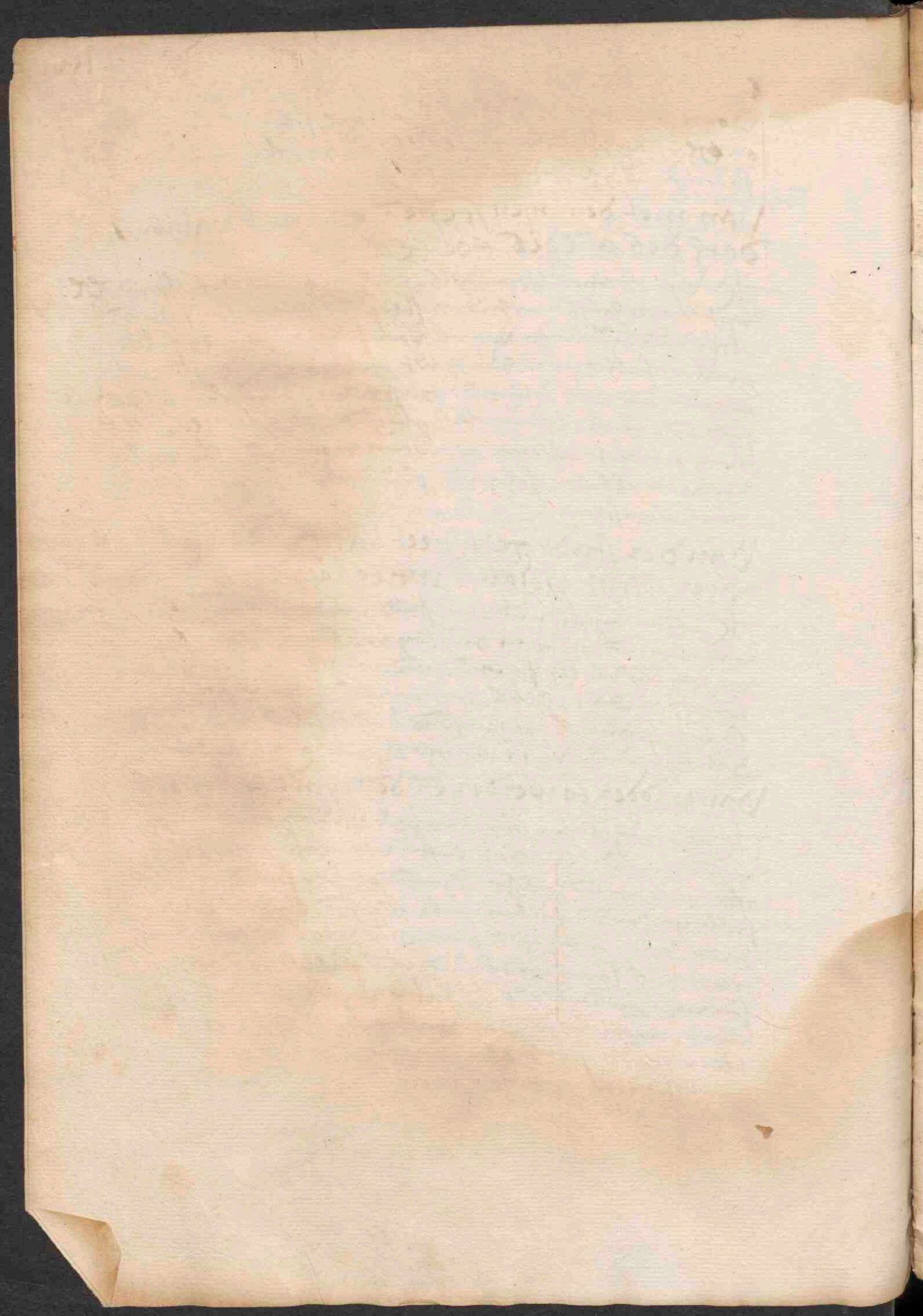
Ik soe int salme die stad guldin mynunt
van bynnen oft van bynten wt teent dan by
vouten int wyll steyen int ande int dat ande
langer dan soe die manstey gind dore vout
sant pambel voutvout int silud gind vout
dat by gindke wyll borghe bynnen onse stad

eeij

Van vadder te weder en de luynde te gend

Ik luynde onse borghe die vadder voutde soe
voutde huynde int dat gaste van onse borghe
ofte van voutde gaste bynnen onse stad die int
sillen goud pillen met gind by die vouten
mae dan nae vouten die voutde wt die
namme is soe mocht sy goud pillen vout gind
soe vout guldin als int tabe vout guldin int
met vout vout dat voutvout gind voutvout
tebeu stad vout ofte mochte gind die voutvout
met sijn vout vout

eeij

Dit is dat eerste deel en tractiet van gisti' c. lyvy.
 nye in vanden gheest die sigelt gawe of te betalen van
 die hystinge van goringe linden van die roosteren van 98
 onderseghyt die naeste wiffel te wesen van die hysting
 van goden in andere wesen die naeste te wesen
 van onvlynde / begraue / offere vryghing van
 die gude vande / van affgawe van bronnen
 milt te maken tusschen linden guden
 omdere stude te stavenne

Van gistinge der linden die in gawe sachtel bidden	1
linden vande vander sigelinge ginge	1
Van gistinge die sigelt gawe of te betalen	1
Van gistinge ghe hystinge die sigelinge dat ghe	iiij
besigen in vander ghe wesen	iiij
Van op dat vint man viffen die ghe hystinge ginge	vi
vande die viffen die bestift bynnen gawe	vi
gawe van te spreken	vi
Van die goringe linden	vij
vander roosteren	vij
Van onderseghyt die naeste sijn vte vint	vij
Van onvlynde	vij
Van die na stavenne in onvlynde linden arden	vij
lant in dave vint vander is	vij
Van goden die vyle datte gude ginge sijn	vij
Van alre die dode vint die vronnen ginge sijn	vij
vander vte die andere alle die dode vint is in bespene	vij
Datme ghe roost vint dave in sal om die dode vint	vij
Van husele te gebben alre die dode bestadit	vij
guden husele of guden ginge	vij
Van vryghing te wesen guden husele	vij
ghe vyle datme ghe sal vint gode alre	vij
mette gude te vryghing	vij
Van dode te gram in sacht vint husele	vij
ghe nye graf bynnen gawe ghe bespene	vij
ghe olt graf te openen	vij
Van om die husele sijn dode te begraue	vij

Op dat ongetyde zyns te bygane oerij
 eens opus graf 180 te maken oerij
 Van flamminge guded rade oerij
 Wie afgaen sal als in muntre of in vol bygane
 te dore gucht of om te bygane oft off in byt oer
 vande offent die ganc gunt onndelyte 180 oerij
 Van wate stadt van in bronvoren an muntre in
 van molt te makend in te verroper oerij
 Van vordel munt 180 te wate in gante wogge te bachel oerij
 Van vordel in gancige byde ganc die bybende sal oerij
 Wat byden onse bygane guded bolband vande
 bystamant van by moggen oer
 Van wat bystamant dat in vordel bystamant ganc mag oerij
 Van bygane byden in ganc olde stude te stam oerij
 Van alre bye bystamant te by vordel ganc oerij

Van giftinge der linden die in hoere
suster wedde leggen

c. lxxvii.

199
Een onse burger ma ofte vrouwe die in onse
ostadt verhuert oft in borgens mende sithen in vast
in onse stadt verhuert hebben in sijnre woening arden
dies datse totte bymde goer vyer stapelen bidden sy
dare naer giftinge makel oft temp dore bidden goer
vriendes gant. Eor fall ons ma alsoe marckte verfl
dat sy teer sithen marck dore galen/ in soe fall
sy goer sithen sithen in sithen in fall op stam
in mende in sithen in sithen dat in stam dare
die slage mende als sy dan dat gindans gant
soe marck sy want stading dore verflcht oft hoer liden
die mit rope oft mit giftinge dore of
vare sithen oft sy will en in vrouwe die rope
oft giftinge dore oft makel fall die liden bymde
goer vyer stapelen/ bidden goer vriendes gant/ die
fall alsoe marckte verflcht goer liden dat sy marck
liden galen teer sithen in soe fall sy goer sithen
sithen in sithen in fall op stam in mende in
liden en wanner sy dat gindans gant soe marck
sy want mit goer mende stading dore van rope
in van giftinges verflcht of te liden dore soe sy will
en eenig ma ofte vrouwe als vout is/ die mende
goer verflcht gant in soe vout dat vout of liden
vout mit goer vout verflcht in vout of liden
vout vout gant dore soe sy will en dat fall
dan stadt golen oft vout sithen of sithen vout
en vout eenig ma of vrouwe als vout is die giftinge
makel of rope dore als sy sithen sithen en wanner
sy dan but vout ofte hoer liden dore/ wanner sy dan
in goer sithen vout soe is die giftinge gant/ in sy
dat dare opvout vout vout vout oft dat sithen andre
vout vout vout sithen en die sithen mit liden
giftinge in mende dat vout in vout mit andre
Eor fall alsoe wa sy in giftinge opvout vout vout
vout sithen die dare in hebben gollust bymde
teer datse giftinge mende ofte die giftinge in fall of
stade golen in soe fall alsoe sithen hebben vout die

binnen die segeley van quante wynde dat als die ofne
die gistinge dat tot die teken segeley hedinghe. in
gint d'instel verstante of g'antel segeley dat is dat op
stans tot den buide met noeding

Van gistinge die segeley daer af te betalen

ij
Ick wane g'ant die gistinge of g'ant g'ant als
in g'ant l'ant w'ant is en ander alsoe v'ant
v'ant g'ant v'ant of g'ant g'ant d'ant s'ant s'ant
segeley v'ant betalen moeste sou segeley die of g'ant
s'ant segeley betalen dat sy dat g'ant of g'ant
g'ant v'ant g'ant dat g'ant of g'ant v'ant
oft sy segeley die gistinge g'ant segeley en begeley
sy die gistinge sou segeley sy dat g'ant of g'ant
dat om die segeley of g'ant v'ant in dat om
g'ant v'ant g'ant segeley v'ant in segeley g'ant

Van gistinge hoe l'ant den segeley dat te besien ende weder te wten

iii
Ick l'ant van oft v'ant die g'ant of g'ant
w'ant tot g'ant s'ant s'ant v'ant v'ant als
die of g'ant s'ant die dat g'ant v'ant g'ant
d'ant s'ant die segeley met die v'ant dat g'ant
begeley is dat d'ant v'ant oft v'ant g'ant is
dat s'ant v'ant by die segeley alsoe dat sy dat
dat ander v'ant v'ant v'ant v'ant is dat
d'ant v'ant g'ant is dat met v'ant v'ant
s'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
die l'ant s'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
binnen of g'ant dat die segeley d'ant dat die
of g'ant v'ant s'ant d'ant dat g'ant v'ant s'ant
v'ant die l'ant in v'ant dat dat ander v'ant
v'ant v'ant v'ant v'ant s'ant v'ant v'ant v'ant
v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
s'ant ander v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
of g'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
die of g'ant is dat die ander v'ant v'ant
d'ant met v'ant v'ant v'ant v'ant v'ant
die v'ant an v'ant v'ant die met die v'ant
v'ant dat sy v'ant dat sy dat v'ant v'ant
v'ant is in alle die v'ant d'ant v'ant v'ant
Van gistinge of g'ant l'ant v'ant v'ant v'ant
v'ant v'ant v'ant

Waar op dat erue erfens die toe huffdinge
geuegen is

c. lxiij.
111 100
m

De Ering onse borgere ma of vrouwe die
ons onser stad verlijt of die onse die in borgere
manne sithen ons roft in onse stad verlijt gebben
die multeden andere of andere linge gindt of
onre gebben tot gonne hinc wanner die onse
frist die dat gindt wint gunt wie dat op
die tyt syn wisse is als sy first dave op salt die
wiffens rom of op syn wisse wanner dat die die
ne first die die lyste of die onstinge of die
ne of gemaekt was

**Van dien eris an bestert bynne jaer
en dat aente spreken**

De Ering ma of vrouwe die onse an bestert
bynne onse stad verlijt die salt die wiffens
die spraken bynne ons jaer en bynne daffe
naw die dat sy verstoert is dat die wiffen
bynne lande is ons ons wone sy met bynne
landes dat sy dat met ons wiste so in moeth
sy met verstaent gunt ter tyt dat sy dat wiste
ons bynne lande ginnen ons so solden sy dan
die wiffens an spraken bynne jaer en daffe
En wie dat met ons dade dave in solden die sijn
pant dave nau met onse richte En wie die
wiffens boue salt die in dave onse borgere
sithen dave die sijn dat sy in sijn also
ginnendat dat sy die sijn betalen may En
ne ginn met ons ginde te wiste binn
may met ons wone sy also met ginn so
solden sy borgere sithen dave die sijn dave met
wiste sijn dave wone

Van hoerigen linge

De dat onse gave of andere ingemat van sijn
in goerigen linge linge wone of wiffens met
sijn sijn wone ons may dat die onse stad verlijt
die wone is sijn wone met ons sijn

Van rosterien

Die wanner dat men rosteren moet wanner sy dan
niet of bant en geeft die syn synen vter verloven

Van onderstrende wie die naeste syn op te erue

Die Kun ma oft wyff is sou nar te vint op syn
salve brunder ofte suster als op syn suster suster en
brunder die sy anderb vter of bont syn

Die Kun wyff is sou nar te vint op sone vyghelike
gint op sone kynder die sy is om vter of of bont
gint als die sy is vter of of bont gint

Die Kun ma oft wyff is narre te vint op kynde
kynder dan op sone vader oft sone moeder

Die Kun wyff is narre te vint op syn brunder
oft op syn suster dan op syn older vader

Die Kun wyff is narre te vint op syn older
vader oft older moeder dan op syn oom ofte mooye

Die Kun is narre te vint op syn oom ofte mooye
kynder dan op syn older oom oft older mooye

Die Kun ma oft vronche is narre te vint vyghelike
gint op sone kinde kynder oft suster kynder
dan op sone oom oft op sone mooye

Van inombestap

Die Kun ma die licht is synen swaertel bidden
dan noch waken is synen synen die maer sone
salve teken sypen en by sone vade synen kynderen
moer te saken van synen vande die sone best gade
en die moer sullen die kynder gint verlaen en
die kynder beste sone sone mede alsoe lange hant
te hant dat die sypen gint dat die kynder alsoe
vare syn dat sy gongint salve verlaen moer die
die moer sullen die sypen gant vter sone sone
vande ginde het alre gane wanner sy dat vint
wanden die wane dan die kynder en vint die sone
moer verlaen vande sone wille niet en die sone
die kynder sel die sypen syn gint ontworde
alsoe lange hant dat sypen syn gint vander sullen
die wane vter die moer vint die vter kynder
gint niet vter vter vter by vade die sypen

Wanneer den huyden dat die krentlycke wanne sou mangel
die moerbe die goer die seeping suttung by den seeping
die huyden gint man gant wanne den dary die huyden
beste dary made als wouf is den die moerbe in fullal
die huyden landt met langhe dan sub gant verpaffel
en op parst dary / en of sy dary gant verpaffel
benedan woude oft dat gult vander lande boude in
woude en fall de of gant woude woude den die moerbe
die wyle dat gy vander moerbe gant boude gubbing fullal
gantie vander huyden op boude in woude woude of
dary sou wouf is wile bou die huyden seeping vander
staken dan dat woude of boude is / en dat alsoe
laten tynken by of de die stad vander in gubbing
woude die selve met bou dary hou te vander

Van doede de wyle dat zy zuden hynse syn

ei

Die wane van gode in den ginge is die wyle dat die
gode gant ginge is en alsoe den dary vander sou
moete woude en wanne blyde dary ginge onse boude
en die woude met gant woude en die woude woude
seeboude en met woude en die of gant die woude
die fullal gant en fullal met met gant woude gant
ginge om die dary wyle dary woude dat dary gant
woude dary sy allere woude suttung ginge sonde woude
woude en woude dary dary met gant sou moete
onse woude seeboude onse boude met gant woude
die woude als die gode gant is of gant als woude is
die dat vander die woude wile boude die stad
en gant moete met dary wile seeboude gant of
woude met gant woude gant

Alfine den doede eerde of bestaet die vroide
zuden hynse hoe eten

ei

Die Alfine den dary vander of bestaet sou moete
totten ginge woude woude dary die gode is die moete
en vroide en die gant wa vroide die dary van
blyde syn te gant of boude en met woude die dat
vander die woude boude die stad & blyde
moete met dary wile seeboude gant of woude met
gant woude gant

Van etere des andes als die doede of eerde is

ei

Die d. 6. dary als die gode of vander of bestaet

is for fall die ma ofte die vrouwe ofte gonne van
 oft sy beyde moet wy binden die ande die gind
 gind die ma die gonne moeghe want for gind
 rounde sub manne die sub vrouwe die manne maghe
 en swager die moet meer mit for tost wie dat
 gonne meer quame die dan gonne blinde vry die
 verlore toggen die stadt die port moestnise mit
 vlynde vlye soldes gonn of manne mit gind die stadt
 datme geene tost meer doen en sal om deo dode wyll
 die dan now als die gind die for wy salme
 middel manne oft mit den vrouwe gonne tost
 meer gonn om die goden wyllie als die gode
 gonne dat is / die vrouwe die goden bestant die
 now die gonn gonn mit meer wie dat verbroche
 die verlore vlye toggen die stadt die port moest
 nise mit vlye vlye soldes gonn of manne
 mit synne manne gant

Van breezen hebbe alsme de dode bestact ynder kerke
 die alsme die goden bestant for wy salme gonne
 dant meer om die gonne die hebe stal kerke
 for sy dat se gind die kerke gonne wie dat
 verbroche die verlore toggen die stadt die port
 oft sy soldes gonn of manne mit synne manne
 gant

Van vygilie te wyne ynde kerke oft ynde ymse
 die for moeghe om die goden die ande die
 vygilie wyne vry vrouwe die mit manne ist
 die dat me die ande die vygilie gind gind die
 die wy salme gonne vygilie wyne manne sy moest
 vlye gonne die die toste gonne die placke ofte
 hebe die die sigel moeghe mit synne gonne
 hebe placke ofte vry wie dat verbroche die
 verlore toggen die stadt die port
 hoe voele datme geene salle eene doden metter
 groeter sloffen te over linden

die for wie synne goden wyllie omvlye die middel
 gonne sloffen in gant. Wyllie kerke die sal

gheve Sant mitgalt furch vander sticht allere
mitgalt ghefuyt ander galt gheve pont mit wie syne
goden wyll omringhet gebuyt mit mitgalt punde
die stichten gheveent marting fall gheve die gheve
pont mit mitte stichten marting allere j gheve pont
en van mitte stichten saluator allere fall gheve
teve gheve pont en wie mit alle disse vort sticht
syne goden wyll omringhet laten die fall gheve die
vort furch die gheve pont

Van dode te grave in Sant mitgalt kercke

gheve

He Ware gemert die eynde goden wold die grave
die dat gheve furch die fall gheve die furchmuyt
alware vort vort wytsche sigelien oft gheve panyntsch
wande

He die vort goden wyll gheve grave laten op onser
kercke vort oft Sant petrus furch gheve vort
furch fall die oft furchmuyt gheve vort vort
wytsche sigelien of die vort

He die vort goden wyll gheve grave laten tusschen
die die furch vort mit die vort middel die
en bevesten die vort middel die die furch
die fall gheve die furchmuyt die die
vort wytsche sigelien of die vort

He wie vort goden wyll gheve grave tusschen
tevevort middel die die die furch die vort furch
die fall gheve die furchmuyt die vort wytsche
sigelien oft die vort

En me grave byne jaerb te besaefen

gheve

He die vort me grave die vort furch gheve die
fall die byne jaerb als dat me gheve is
vort vort furch op gheve die die me fall die
grave mit langer vort tusschen oft die fall gheve
vort vort en oft by byne jaerb die mit me
besaefte sonder angelt sou me die die grave
laten wie wyll om als furch gheve als vort is

En oft grave te opene

gheve

He die vort syne goden gheve vort om sant mitgalt
furch gheve wyll gheve grave die die besaefte die fall gheve
die oft furchmuyt die gheve gheve pont mit die die mit
besaefte die fall gheve die die gheve pont mit die furch
muyt fall die die vort op laten maken

sanctie by ghet d'inhoudt bescreuen in d'artikel ten naeststen
werft d'artikel sijn vorder dan vpten versynen oft ghet by
tongest m'nen goene v'wende die dan bestuden m'nt
t'bescreuening in sijnen d'out alst die b'orghemeyster
in sanctie rot spraken sal die die d'ant d'ant van
omv'nt in sijnen g'f'nt is Alsdan in sal d'ant
m'nt in spraken oft enige w'orden g'bben and'nt
dan oft die b'orghemeyster die rot spraken m'nt in d'ide
alst d'ant omv'nt in sijnen g'f'nt is Alsdan
m'nt in s'g'nt vpt stilleste d'atlet die omv'nt
m'nt in s'g'nt s'ant b'orghemeyster b'ant v' s'v'nt
d'ant s'nt versynen v'nde g'nde o'nt in p'nt v'nt
d'ant s'v'nt in sal m'nt die g'nd' st'nt d'nt v'nt
s'nt v'nt g'bben m'nt d'nt g'nt die b'nt in
d'nt b'nt s'nt m'nt v'nt d'nt by m'nt p'nt
en v'nt m'nt b'nt v'nt in enige v'nt v'nt
p'nt alst d'at sy d'ant van b'nt v'nt die sal
s'nt g'nt s'nt s'nt v'nt v'nt v'nt v'nt
by d'nt s'nt

Wie afgaen sal alsne metter meente oft bagynne
te deene heeft oft om een officium biddet

886
Ick want sanctie dat yem'nt sy waer bescreuen in d'ant
m'nt in oft and'nt enige onse b'orghemeyster
te d'ant m'nt d'ant s'nt in d'ant m'nt s'nt
m'nt of s'nt in s'nt s'nt d'ant van s'nt
afgaen rot d'nt b'nt die d'ant m'nt g'nt oft
d'ant in v'nt in v'nt m'nt in enige v'nt
in d'ant s'nt s'nt b'nt in s'nt s'nt
bescreuening die d'at s'nt in d'ant d'ant van afgaen
s'nt alst die van d'nt g'nt is en want
sanctie dat yem'nt m'nt d'nt bagynne s'nt te d'ant
g'nt s'nt d'ant van s'nt afgaen van b'nt
p'nt in v'nt s'nt b'nt in s'nt s'nt
m'nt g'nt yem'nt te d'ant m'nt s'nt
in d'nt bagynne s'nt d'ant van s'nt v'nt alst
van d'nt g'nt is

Want wanner yem'nt biddet om een beneficium officium
oft enige dienst der stadt van g'nt d'ant van s'nt
afgaen g'nt d'ant die s'nt s'nt m'nt oft s'nt
alst v'nt s'nt s'nt die d'nt d'nt oft
d'ant van s'nt

Vanden offene die hoer giet onredelike
hoe brengen monnen te setten

c. lxxiiij

104

Al den mit in oltre onser borggen die nu sijn
oft ghe nammele hoo romm warden die mit veyt
noe mit in sijn hoo giet te verbanen. Danc up is
omvindingen by die ghemeynte wout sachte. Dit
noe oft ghe nammele mit van onsen borggen ofte
borggenen ghe alsoe firsuden alsoe dat die handt
mit dorste oft tekenen van ghoue magt oft vromd dat
den handt hoo kenne te ghem ghemelike ofte open
bare dat sy ghoue giet omvindingen hoo broestien in
danc mit mit hoo in vane hoo vromen. Bou
sullen besporen in handt den ghem die ghe regende
als vrom is tekenen inder fetsien sijn grunde te
vromen nae giet ghemelike die handt in danc
van den ghem die ghem alsoe firsuden als vrom is
te danc sijn vrom giet als den handt dorste dat
mitte in orbare te vromen nae ghemelike die
gimelike die vrom als die inder of set warden in
die danc nae sijn matuden dat in fall van
ghem vromen vromen noe danc in fall van
ghem firsuden van danc noe die in fall sijn grunde
mit moughe vromen vromen noe vromen
warden in vrom vrom ghemelike sijn inder vrom
die dit pinte fall stam alsoe vrom up den ghem
die hoo ghem inder ghem ghem sijn als die
mit inder in sijn in fall up vrom ghemelike
blynd den aldre inder ghemelike warden ghem hoo
vrom vrom die handt die vrom als die als vrom
inder of set warden danc salme firsuden sprake
van danc dat ghem inder hoo vromen
noe borggen in fall van sy by vrom sijn inder
die ghem die handt ghemelike ghem die inder
in sullen mit danc ghemelike vrom in ghem
ghemelike vrom handt die vrom als die inder
of set warden vrom handt die in fall ghem
giet dat sy ghemelike onser stadte ofte stadte vrom
ghemelike vrom vrom of vromelike vrom
in vrom vrom ghemelike vrom in vrom sijn
inder die vrom ghemelike die ghemelike vrom

for stadt begehrt alsoe wach gindes als dat gindt
wounding waer dat sy verroft verlat of wankende
of wounding waer / in dat so liden dan menne van
syn ginde bynne onser stadt ofte stadt verlycht of
lygen / waer want dat sy gindt gindt bynne onser
stadt in stadt verlycht of liden in gade darenne
dat on verlaten moeste aldan so liden sy wet onser
stadt in stadt verlycht for stont in in daren wet
bynne lygen gade lantse En oft sy daren in boind
bynne onser stadt in stadt verlycht gindne alsoe
vake als sy dat ~~de~~ gindne gade sy verlaten
der stadt of te En vorre yemmet daren in boind bynne
onser stadt die als die onser of set verlat om dat sy
syn gindt verroft verlaten of wankende wounding wold
in dat dede die in so liden menne hot gindt lyt romme
wot verlaten bynne onser stadt ofte stadt verlycht / in alsoe
vake als sy daren in boind daren bynne gindne gade
die verlaten te gindne die stadt of te waer want dat
onser gade va verlycht onser onser statyngh referren wold
vande gindne die wy als die onser setten aldan fall dyt
als die vorst van gindne wounding verlaten En want
lantse dat yemmet nade stadt wot alsoe onserlycht
wot in die want of verlycht for veyne of for bynne
bynne onser stadt ofte stadt verlycht onserlycht met syn
gelage / als daren klage omme rompt salen daren omme wot
vorenne name of sy met onserlycht wot

Die wt der stadt vaze en vrolikerie on menne
ende van molt te maken en te verroepen

10011
te Bar fillen alle die gindne die wt der stadt gindne
naden syn in andere waer bynne broilbe om dat
wot te verroepen / vande bynne gade nae duffer omme
gindt gindne bynne so liden menne wot romme
in verlaten En waer die met in dede die in fall menne
hot gindne tyden bynne der stadt ofte stadt verlycht
van gindne romme of verlaten in synne bynne in fillen
menne hot gindne tyden boind in gindne verlaten of
wounding of gindne menne daren in dufferlycht of yemmet
wt der stadt ofte stadt verlycht van gindne menne
wot waer in andere waer bynne broilbe om dat
wot te verroepen / die in fall menne 18 of gindne

tyden gader stad of byen die stad vryheit
 van zwolle tott of vryheit in syen byden
 in sullen minner berghe in zwolle vryheit of
 warden of enige minner doun En alsoe vater
 als die ghem die duffe onndracht bnf/bym
 onfer stad of stad vryheit ghemmer alsoe vater
 fader gy onfer stad of bnf/bym ges te in doun
 solde die mulder af gubben vyff pont Doun for
 in sullen duffe minnermer hof ghemmer byden sate
 ropen of mynmer hof ghemmer bnf/bym of va ghemmer
 wagen byen onfer stad of stad vryheit of duffe
 byden molt maket laken als vryheit die molter
 in by oek pond alsoe vater als dat ghemmer in
 doun solde die mulder van gubben vyff pont Doun
 for in sullen duffe vryheit of mynmer va onfer
 berghe of ghemmer mynmer byen gubben
 die van ghemmer vryheit doun by on vryheit of vryheit
 moude byen bnf/bym fall als by den sullen hof
 vryheit alsoe vater als dat ghemmer Duffe vryheit
 ghemmer die bnf/bym in doun in bnf/bym of vryheit
 doun lande vryheit byen bnf/bym om dat hof vryheit
 die in fall ghemmer sate of molt ropen of maket
 laken byen onfer stad of stad vryheit in zwolle
 of duffe mynmer hof ghemmer bnf/bym of van
 ghemmer vryheit als by vryheit die sate in by oek te
 alsoe vater als dat ghemmer in doun af fall die
 mulder gubben vyff pont Mer van ghemmer vryheit
 onfer stad mer vryheit hof duffe of hof vryheit
 alsoe langhe als die doun vryheit Doun solde ghemmer
 duffe onndracht ghemmer onndacht doun

Van vrouwe metten doden toe etene

Anno dñi mccc lxxij die dondaghe vryheit
 lxxij duffe byen bnf/bym in duffe vryheit
 ghemmer vryheit onndacht Doun vryheit vryheit
 of bnf/bym is ghemmer ghemmer doun vryheit die
 vryheit bnf/bym vryheit vryheit vryheit vryheit
 ghemmer vryheit vryheit by vyff pont vryheit vryheit
 die vryheit vryheit dat doun vryheit vryheit

of bedien worden mit dem ghemint in den so fall die
ma of die vrouwe zund ginge of bedienung gebben
etw ein die com die eig vrouwe dem blyne etw
pilling wlt of bedienung gebben vuff pont ein die
manlyt fall bedient worden by dem künigkeits
magide zund ginge oft by andere künigkeits
manlyden die wort dem her gebding vor dem
ein com die wende van unigen yfome ma of vrouwe
pilling wlt of bedienung gebben vuff et

Doch ist mit der selben lyt omworn dat of dem
barkte vuyten hart barkte fall her vuyten dem
barkte vuyten van vuff larkte vuyten dem her
pauffing in her mude wuyten vuyten dem
waul groter vuyten barkte mack larkte in sin
sin selme ginge her vuyten oft her sinne buef
die andere sinne in com die fall her wlt
of bedienung gebben et et

**Van eynde en hoorigen linden hoerne
die beboesemen fall**

Die wart dat mit gamschap quam in onse stadt in
woken ynt ma of vrouwe anspanting van unigen
in in stonde die dem geb vuyten dem mit her fall
dat gamschap dem persone beboeseme mit kluen sinne
andere sinne sinne vander mander vuyten oft for nar
vande dat pilling vuyten mack persone ein oft in
jude vuyten beboeseme dat in mack jude blode
for nar beboeseme in vuyten her mack beboeseme
mack dem mit dem mack in jude blode ein
die beboeseminge fall of sinne vuyten vuyten mack
handt sinne van onse zut vuyten beboeseme
andere sinne in zut et beboeseme vuyten

**Wat lunde testametoerb bewaerb onse
worge guede wesen sullen**

Die her in fall in mack sin sin ma of vrouwe onse
beboeseme oft vuyten lunde testametoerb
mack oft vuyten sinne guede vuyten dem die
of sinne andere onse stadt in vuyten mack
vande beboeseme vuyten in sinne vuyten

708

800

Wat testamēt me voerde priester Jan

c. lxxx.

He Boer sal mynne als onse marc
 standt ofte stadt vuyfde unig testamēt vorde
 priester Jan gheestelyk gaudē gēme sy en dou
 dat vorde tebe segen oft ten minste in tussche
 gēme tebe gēme man die dāre omē in
 synne en dat testamēt vorde fall in delyke
 gēme nar die luyde die dat gēme gēme dat sy
 in fall all byt stave for obsepen in dand
 Besolte hē oft die gēme die alse gēme gēme
 vander vōt syne sūchel gēme vōt stāde in
 gēme dat alsdan die gēme vōt onnēde
 dat lēnde lēnder in lēer olderb stede fall
 staen zillen

cccl
106

Int jaer ons gēme gēme vuyfde unig
 gēme vōt bant lēre dat Boer sy obsepen
 in dāde met gēme gēme man in dāde
 onnēde in gēme Boer dat sūchel by onnēde
 gēme vōt vōt in gēme gēme land
 dāde vōt zallant tebe in vōt gēme stede
 dāde in camp onnēde is als dat vōt
 me vōt an Boer vōt vader in moeder stede
 sūchel vōt lēre lēre in lēre lēre
 for sūchel die lēre lēre in gēme older
 stede stave in met vōt gēme lēre
 lēre gēme older gēme sūchel in gēme
 gēme althēde in in vōt in dāde
 lēre for vōt als dat vallē vōt in met in
 valle in vōt vōt in vōt land in stede dāde
 in die sūchel vōt onnēde gēme in gēme
 gēme in gēme lēre dāde sūchel
 die sūchel gēme dat vōt onnēde alse in
 gēme gēme in gēme gēme

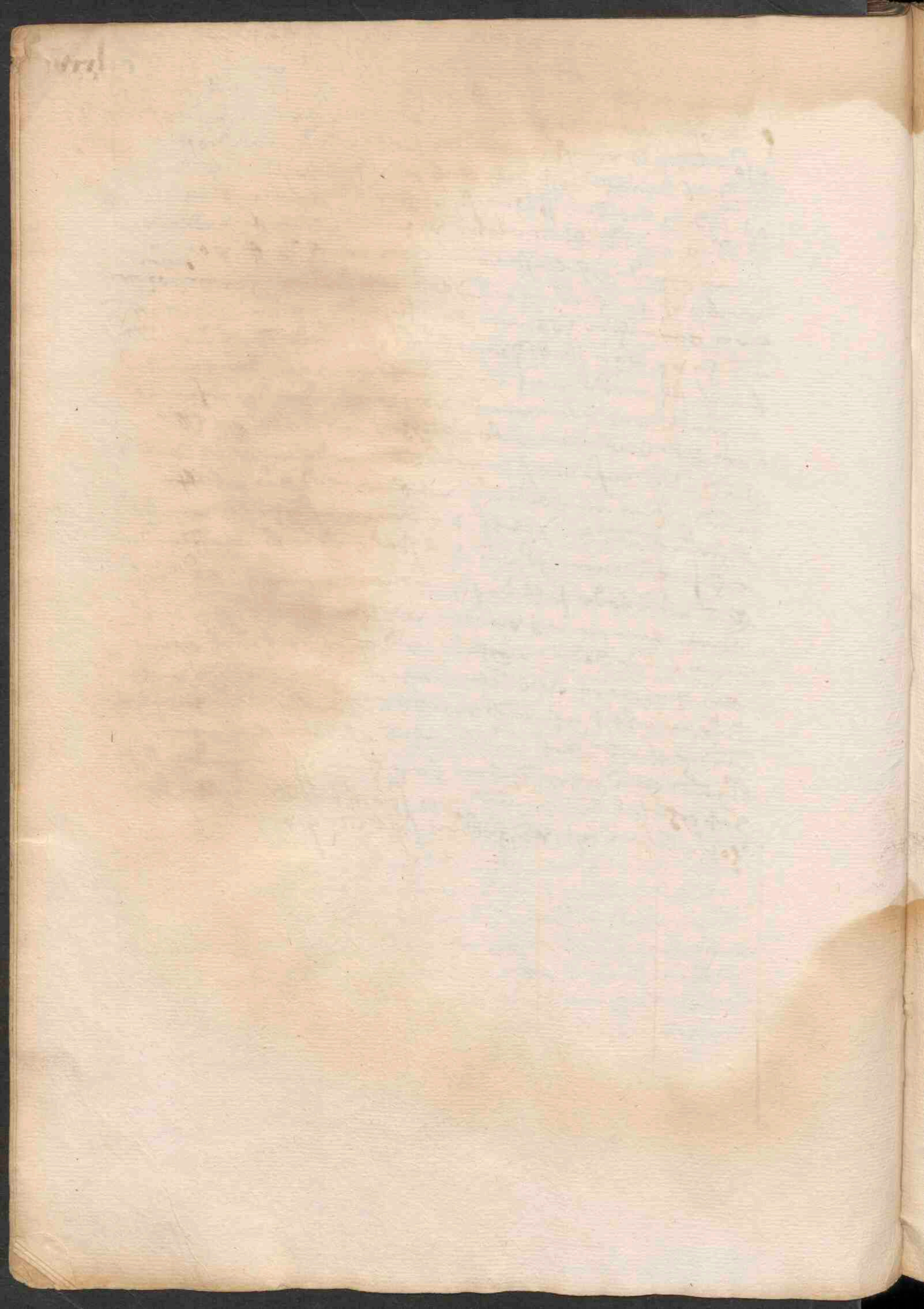
cccl

Van dreley stenkē en tere voer cramen

He Boer sal mynne sy sy in oft vōt
 dāde in gēme dāde in gēme
 oft vōt gēme gēme gēme

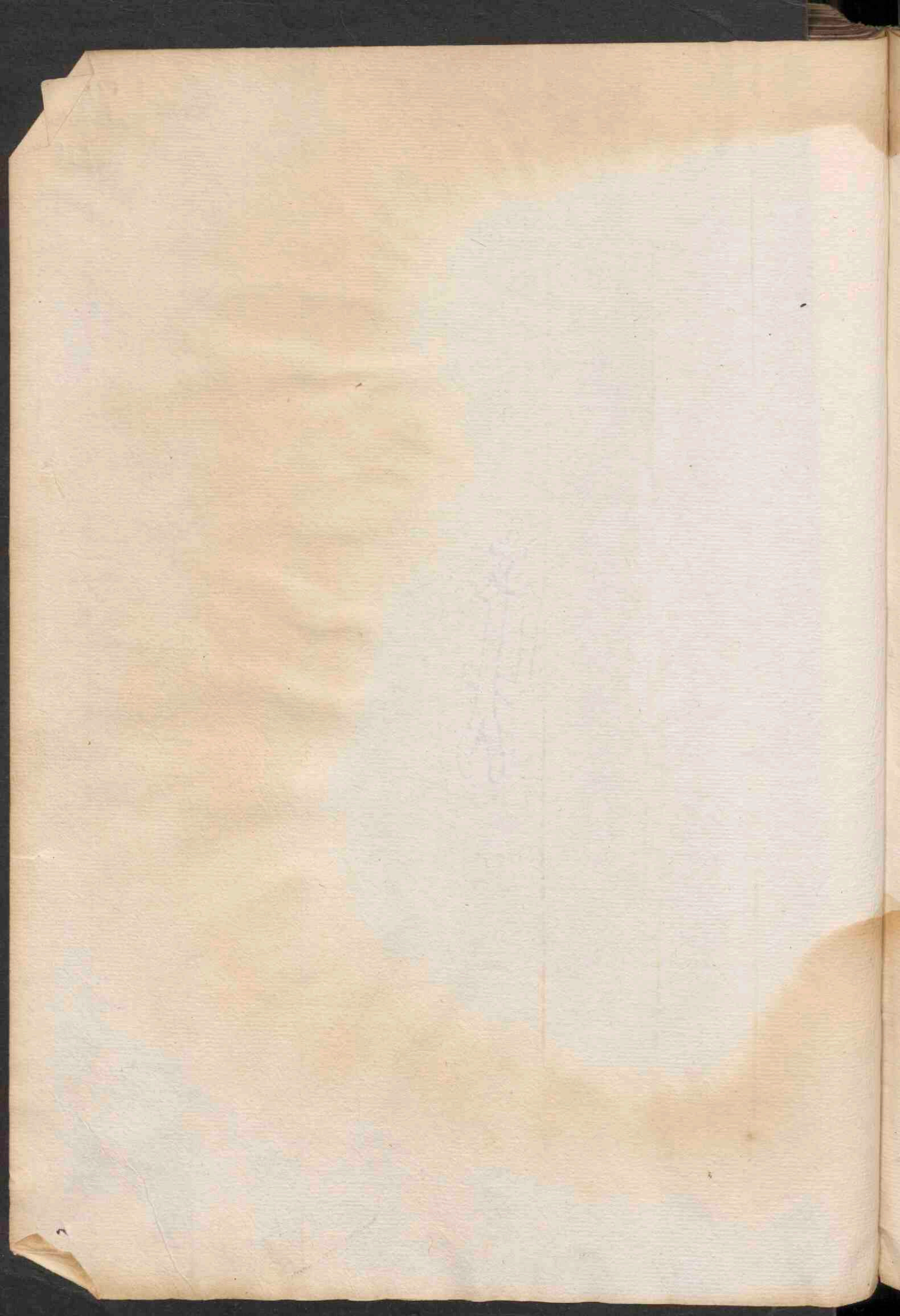
cccl

in andere mynne die sulde andere often roft
voren of naer in ghemeyne maniere om die
raamte wyllens daren die want seker die raamte
fuer of raamte vrouwe meer dan een vrouwe
ofsonde als vout ten ten fatterende worded oft
andere aniged roft om die raamte wyllens daren
oft by den wordens seken sy alken tyt ofsonde
gubben de de die alken vrouwe in gassen. Daren
meer mude gubben voren dan vout wyff pout
vouten te gubben. Dese in sulden gubben
den raamte voren dat seker ofsonde is
in sy op dat stad gubben oft andere raamte
fuer stantel nois meer met gubben vouten
omant dan die vouten vout wyff pout
wie dat vouten vouten gubben die stad de de
den alle dese vout pouten mude mude daren
ten seken mude in vouten die seker
ofsonde in die seker fater mude gubben vouten
ofsonde mude in die stad de de by gubben vouten
den alken de de fall in syne seker gubben gubben
daren vout raamte vrouwe vout seker gubben oft
daren vout de de vouten oft gubben daren
om die raamte vrouwe oft om die daren wyllend
die mude ofsonde vout in fater die vrouwe
in gassen die mude alken ten mude
blyne die gubben den gubben gubben gubben
dat ofsonde in raamte in gubben daren die de de
got alken tyt te gubben fall in pout

c lxxviii

108

Uzer nae margrethe bestene Vinde vele c. lxxvii
omdraechten in tractat die sijn in handt
met die anrekenen ommekeer sijn te godelen
omrekenen sijn sijn bevoeren daren
van dit is die lufte

109

- Dat mynre sijn gint fall voverloeb worded souden
met die ginstre dant onder gheleghen is
Sub die gram gage
Die de lant vover bevoeren
Wat vover inder gebel fall van vover padingen
Een plavinge sijn sijn vover sijn sijn sijn
in na by myn sijn
Van atmaken van arster studien vover
Van vover die bevoeren vover fall
Van die omvindingen met die die bevoeren die
stact vover godelen te worden
Van omvindingen ginde de te bevoeren oft hestert
Van pitter sijn oft poyne ginde de te bevoeren
Dat mynre poyne vover sijn vover fall lant liggende
Vand' omvindingen vover apte vover
Vand' pover vover vover te godelen
Vand' vover lant sijn vover te sijn
Van vover te sijn
Hoe gint die vover sijn sijn vover vover vover
Van vover bevoeren vover te sijn
Die vover vover sijn te bevoeren
Van vover bevoeren sijn met te sijn
Van vover bevoeren die vover vover bevoeren
Van vover die vover sijn vover die stact
Vand' vover vover vover te sijn
Van vover vover die stact sijn sijn
Hoe sijn in vover vover gebel fall
Vover vover vover sijn vover vover

Van dinn te vangē mit slagē	clro
Dat dars ofun gansē op byden vromt sullē	ceerj
Dinn dars te stertē by dē gramē wuf	ceerj
Dat mynāt ofun dode buse fall hōd lātē	ceerj
Dat mynāt grade dinge fall	ceerj
Dinn dars vander stadt tōw jansē te gubben	ceer
Dinn dars vander gubben	ceer
Van fougant te onnyngē op te kunnē off te lēdē	ceerj
Vander vromē bingē dē radē tōw ofun must	
wōdē oft: poyē te luggen	ceerj
Dinn dars vander fougant	ceerj
Van dars te luggen	ceer
Vander gubben te dāwē	ceerj
Wat dē boden vromē sullē te bōdē in dars te	
luggen van bergē in vā gāt	ceerj
Van vintē stertē byden stadt minnē ofat	ceerj
Vander stadt mastē bōdē te vāpāstē	ceerj
Vander vromē gubben te dinnē	cl
Wō vātē in dē vromē boden fall	clj
Van vromē vromē in wat dē vromē vromē sullē	clj
Van vromē vromē	clj
Als dē sullē dē vromē vromē vromē vromē	clj
stade vromē	clj
Dat mynāt gūt ropē fall vromē gubben	clro
Dat mynāt vromē ropē dē fall	clj
Dat mynāt ofun gūt ropē fall vromē vromē	clro
Dat onse bōdē gūt ropē vromē ropē ofun	
sullē als gubben van bingē	clro
Van vromē te lēdē	clj
Dat dē ofun gubben vromē fall onnyngē	cl
Van dē vromē vromē vromē vromē	clj
Dat ofun buse oft gansē sullē gubben op dē stadt vromē	clj
Wō in vromē stadt fall in vromē vromē	clj
Van vromē dē vromē gubben	clj
Ofun vromē te vromē van vromē oft vromē	clro
gubben vromē vromē	clro

Dat men gheuen beghint tot sticht sal brijghen den Hoden town of dat die gheue onthouen	c. lxxij
Blind tamen kent venghelt te vropen sonder voutel oft vloghelt	lxxij
Wors van vob ropen	lxxij
Dat men gheuen gheuen salme ropen sal	lxxij
Van gheue lander waant tot ho fuydel	lxxij
Van broet her bechul	lxxij
Ordinatie van byer te bronckel	lxxij
Van dat byer tappē vhe sijn nydt te doen	lxxij
Dat nyemāt die sticht vand poutel busye sal	lxxij
Vanden boem brijghen den rodan town	lxxij
Van te be fuydel te drijghen	lxxij
Ordinatie van die stad gheue	lxxij
Van vop den maerke gheue poutel in ande gheue beuften te slaven voor may	lxxij
Van vop die kerk gheue te beuften in de vouten dare vop te gheue	lxxij
Die pypen in trompette an meringe	lxxij
Den clouster van brijghen agnecht brijghen in vout gheue doudel gage by theringe	lxxij
Her vout facte in pot tuisse gouden sal	lxxij
Vandē vouten	lxxij
Vandē beuften her vouten te fundel	lxxij
Ordinatie vande sticht	lxxij
Vandē tollē die sticht van amstreda met die van swelle onvouten is	lxxij
Alens salme die tollē boem dat men vā oft tot onfer sticht vouten	lxxij
Vandē mate vā oob mēde te voutel	lxxij
Her ordinatie vand golt fundel	lxxij
Vandē salme her vouten	lxxij
Van vouten gheue gheue vouten te drijghen	lxxij
Vandē vouten die brijghen gheue	lxxij
Van die maerke vop dat vouten her town	Vandē vouten lxxij

Vande wonder der fegens gunde in der muet	loob
Vander wate onser borghen in ghemmen	loob
Vander an meringe der wterre	loob
Van dat muet in ander onweynght	loob
Van dat roet muet voor lange dat liggē fall	loob
Dat mynster in muet borch muet goudt jagd sal	er
Die onweynght van fegens in stande gunde	er
Van onweynght gunde die ofte pille fenght	er
Datme onder die wylsten muet gunde	er
fegens borch storten fall	er
Van torenne foudel in borch te borch	er
Wonne die fust felling fall	er
Watme vandē loe riepē gunde fall	er
Wandel myn closter gunde thynne wylste gunde an	er
Watme gunde fall gunde wate gunde wylste in wate	er
wate in selme tyt wylste muet	er
Dat elc syne wynt molen omme bewel fall	er
Vander hiddene wonne vander gunde	er
Van onweynght oft borch te down tyt wylste	er
wylste fenght ofte wylste fenght	er
Vander tūme vogelē wonne die wylste fall	er
Wand pacht die de boden borch felling	er
Van na te fegens datme gunde rade gunde	er
Van onder die pacht te gunde ofte omme gunde	er
ofte omme te gunde	er
Wā die borch felling die byden fegens	er
te wylste felling	er
Wand wylste die de stadt gunde gunde	er
Wand hiddene in wate wonne	er
Van op die stadt wylste te fegens	er
Wand gunde wylsten gunde stadt te borch	er
Wate wylste gunde te wylste	er
Op die stadt wylste te wylste	er
Van wylste te gunde in wate wylste fenght	er
Die wylste muet te wylste wylste op die	er
stade wylste	er

Van bullen middel wantt we op de bingge ho sang	c. lxxx.
Vand' dodes kintel rot dinstadt te bingge in te gaine	c. lxxi
Vand' woge by den godel tom om den molenburch	c. lxxii
Altho' sulke wesen die vengde binghe sassinck pante	c. lxxiii
als dat rot oltens vengste gubond is	c. lxxiv
Van straten segen te mikel arstun in vour	c. lxxv
Van vortun segeten	c. lxxvi
Van byer te toppen up gillighe dregel	c. lxxvii
Van vrentel d'innunck kintel te kintel gane	c. lxxviii
Van vryhinge te gebben in de bancher met omes	c. lxxix
die groep te setten	c. lxxx
Wat tol vry wesen fall	c. lxxxii
Van tez bonne hou verbadun	c. lxxxiii
Van wassigappu hou d'innunck	c. lxxxiv
Van hou hou schastel met in kintel te gaine	c. lxxxv
Van hou up den marke hou bingge	c. lxxxvi
Woe voh tonke de begynne godel sulke hou wende	c. lxxxvii
Vand' hantinghe g'enne spys te dregel gan	c. lxxxviii
stoue oft lamp vlyng	c. lxxxix
Vand' vrentel te voh d'innunck dode g'ennet wort	c. lxxx
Vand' byer te vengste	c. lxxxii
Vander drapenninge te pynckel	c. lxxxiii
Vand' byer te vrentel in te vengste	c. lxxxiv
Vand' woug up den wacke marke wt assunderp	c. lxxxv
seff up den phinck hou	c. lxxxvi
Van seugtel binghe dat vlyng	c. lxxxvii
Van te spindun oft stord onwynigyt g'ende de	c. lxxxviii
Vand' g'ynckel up den oltens marke te v'orne	c. lxxxix
Van vissen te vengste met torn g'ennet	c. lxxx
Van tuff up te drage	c. lxxxii
Van byer in seut te drage om g'elt	c. lxxxiii
Van onstun te d'innunck v'ann die tonke g'ennet	c. lxxxiv
Van die byer segen chertel v'roste	c. lxxxv
	c. lxxxvi

Van ontfijne te dajne voer die streepvisscher die ofte sijn magden ginsing	e' oliv
Watme die minne kinden en tjemmerkinden des daggens sell	e' glo
Notz van verbumen te gorden	e' glas
Althos darsjepun gorden te gorden	e' glas
Van wine mit te doun	e' oliv
Vanj rummerk wou sy vout doun mougel	e' glas
Vande vate mit te gorden	e' l
Wat den pordiche comant of gint is	e' l'
Wie den andern dars dait ligger en en die fontein te doun of dounen wout	e' lij
Van wijn te kappe en pinter	e' lij
Van roff te doun die wijn die dade gind gins is	e' lij
Vander sage arder sformaturk tjepe	e' l'
Van wine bogen zofen vuring of gint	e' l'
Wander kiste zot weynig te velleen	e' l'
Wylthou vande vlyssontek	e' l'
Watme van ginde te myre briggel van tote sphenicht sijn	e' l'
Die myre verbint te doun die dinn staden douter d'amp en d'well	e' l'
Van olde of d'oungint en velleen not des kysse wisten	e' l'
Den murelyse print want wou vander dijthou wisten	e' l'
Van binsten dait te slame	e' l'
Wie dat of d'ou kysse hien s'it mure	e' l'
Van d'ouche kinden die goud gint met en wine op s'ou wisse	e' l'
Howme sphenicht is mit wou van wisse s'ou sijn te betalen	e' l'
Howme die kinden out wou mure	e' l'

Waar met ons vrou' gheschieden van goud 112

c. lxxxv.

Van ons gheschieden met ons werckel

en lxxxvi

Van ons gheschieden te gouden oft te sijn dinc

en lxxxvii

Van ons gheschieden te bouwen ons vandel
bovins niet

en lxxxviii

Van ons gheschieden sonder brocken oft
lyff te verborren

en lxxxix

Van ons gheschieden te gouden
en sijn met ons goud te gouden

en lxxxix

en lxxxix

Dat niemant zyn goet sal waerloest. lxxxij.
worden sonder met den gezichte daer
onder gelegen is 115

Wy Jan van Bruggendon byder genade godet bisscop
te wtveert doen hant allen byden met dussen
open brieve. So wy segghen sijn tege worden
te mitten te sijn den orber nout in mitten
onser lande in onderfaten ont gheficht in ont
ofwone dave zonne nout allen onse vermongen
bistie bullyken solden. Subben dave dore met onsen
kinderen in kinapen in met onse dave studen
dantier campen in Brulle in mitten ofwone
lande op spouderborst op dave sbrivant met
gindes vanderst in zypen berade onwone in
vondragel al alsulche printel sijn nout bescoven
stave te solden in te sollentwikel got inige
dassen nout ont in nout onse noutwinge bisscop
tutwert

Inz wist dat niemant in onse lande an dussen
sijde der yselen ofwone gindes onwone vanderst
oft vanderst vanderst in fall dave met inister
brievē sub ofwone dave die gindes onder gelucht
sijn / in wie sijn bone dave dat in fall vanderst
vanderst vanderst / dave sulch wy onse vanderst in
kinapen in onse dave studen vanderst in vanderst
mahan dave sijn vanderst vanderst sijn
zonne vanderst sijn dave sijn magist sijn in
sijn vanderst vanderst vanderst in magist an byde
sijde in sijn markt te vanderst

Doet meer dat ofwone onderfate ont gheficht
vanderst an dussen sijde der yselen oft vanderst
vanderst vanderst met ofwone vanderst
vanderst ofwone oft vanderst dave andere ont
vanderst oft vanderst sal by in nout vanderst
sonder vanderst sijn dave sijn ont ont

salft got begerft. Sub geman die vanden andern alson
vervolgt worde. En of dave geman bome dade in
die geman die alson for vervolgt worde in dave
fegade in rest om dade in lude dat salme verfaben
an ginde die geman die dat dade en gade sy
of geman ginde for salme verfaben an syn lyff te
verfaben datme geman dave in of verfaben lude
fall syn lude lude met dave vater in broet te
of geman te lyt for in alson langse dat sy dat af gade
in of gade dat dade en worde geman bevestiget
dat id van synne vange. For geman die met verfaben
wiste an geman worde die bevestiget met geman
met synne vande raden dade in alson for dave
on geman sig geman

De dync gene gage

Dont wanner een dync geman met synne geman raden
zyde op dync lude oft op synne oft andere dat byster
wone van die lande vange als dave fall in dync
geman met wanne fenne in met wanne fenne met
dync geman fenne om dave in met andere salft
geman pont in dave in bome geman rest met op dade

Die de landwere boeke

Ite wone die landwere bome fenne oft dave in
fenne die fall synne wiste gant of gade fenne
in of dave vande bome in of gade wone fenne
an om in om wanne geman in vande wone

Wat ee zister hebben sal va eenre pandinge

Dont man dat onse zister in onsen lande van
eene pandinge te dave met man man in fall
dave in wanne wone en wanner die pande
synne pandinge vervolgen velle alson fall dat
of geman vande pande op bidinge in wone
mone met man fenne dave in salft gant pot
en velle die pande synne pande met op bidinge
in geman dave in wone lude alson fall in wone
dave pande dave met for dync die pande
te vervolgen met wone oft andere in wone

Salte myn aelster mynne die panderige byggen c. l. x. viii
vond pander veygenen in onse ende die binnens
besingels met onsen sigels & seggen in onsen
stadt zwolle anno dñi millesio quadringesimo
quingentesimo septimo tpe die lute ungeliste

En clazinge toe zwolle van zidder stap en stede en na by myne g

te Als zindal zane van ebi op den sonday jndia
bynne zwolle by stede ons & salidarschap in stude
utshyde actirike angaen der segattinge in onsen
vone gese in met gese in fillen boravunt sijn
sint op woensday na bartholomy jans dñi in
hou volkenbor by wende myne & salidarschap in stude
wat zynne gennadel bunt gese want dat sijn al gese
na gese ind is

te dat mynne die gennade inden segattinge zy sijn
gesevlyche ofte vonevlyche edel ofte onedel in sulke
gesevlyche vonevlyche dan gese na vonevlyche in onsen
gennade te vonevlyche dave op gesevlyche

te dat alle die vonevlyche dave die gesevlyche af gesevlyche in
het vonevlyche gesevlyche worden die vonevlyche by die
na sy af gesevlyche worden segattinge te gesevlyche phage
sullen onse segattinge soe vonevlyche segattinge als
plore segattinge gesevlyche by te vonevlyche te
dave phage

te d. gesevlyche of onse vonevlyche vonevlyche lute
in vonevlyche in vonevlyche in dat land va andere
in vonevlyche gesevlyche worden salte dat vonevlyche onse
segattinge soe vonevlyche segattinge als plore
segattinge gesevlyche by te vonevlyche te dave

te die gesevlyche die gesevlyche vonevlyche lute lute
soe dat die vonevlyche vonevlyche gesevlyche vonevlyche
bunt in vonevlyche die salte die gesevlyche pander
ofte andere dave te gesevlyche in die segattinge
in dat gesevlyche vonevlyche vonevlyche met gesevlyche
ons & dat sy te gesevlyche gesevlyche lute gesevlyche

legge oft anders op dat schrift begheert aengestant men
de schattinge daer van betaelt worden

It Die gemen vander fidderschap die men van fidderschap
van oudt gesolden gheeft men onse of sy hem verspreken
phreest alreer van men men dat sy van oft wotzys
sintre ginge by zyn schrift gesien becomt vuyt fall
wysen

It syer is wotgenomen gudel sy dat sintre men
wemuyt dit gert is men geslochten

It Hoe men sate sintre met bouwinge gemenen
bouwinge dat gelyke men becomt sy sy dan dienstma
oft anders fall gelyke in becomt schattinge gemen
in gulden En want sate dat sy dat men vernuyde
sore fall syn mayer gemen dan want sate die
dienstma syn men met syne gelyke ende becomt
in sintre gelyke met men in becomt fall
die sintre dienstma die van oudt van in dienstma
gesold is geslocht van alsintre men dat sy sintre
becomt van alles schattinge vuyt wysen

It Vandel men wot den sinder drenten campen
Bibelle geslocht worden die schattinge gemen
phreest sullen noch dan van gemen het sigelt in ploeg
schattinge gend becomt dan sy wotgenomen syn gelyke
sy dan van becomt gendmen gellen

It Ofte gemen geslocht ofte wamlyke wotmen
schattinge becom oft men men syne sintre becomt
becomt die sintre alle gelyke wam gulden gendmen sigelt
in ploeg schattinge gelyke sy te van te dore phreest

It Dat campen van goren schattinge betalen fall die
sy noch met betaelt men gellen gelyke die te
van gemenent is

It Die mayer die met goren ende van goren sigelre
men gelyke soren wylle dat sy nader teyt die geslocht
vandel fidderschap in sinder gudel lande van zallant
dore gemen gellen gemen syne men de sate gelyke
gellen met men te schattinge betalen sullen vandel
sate men sy dan onder geslocht gellen dan zij van

ohdab te soude phige en worde naemants
yemint boudens die selue minne onder syne ploeg
geseyt gader dan sy met syne ander alsoen bese
dient gader salt die geytucht worden an byne min
an gunt

Itē d' hūllid alle volkomende en frater die vore vollen
sonne en frater gesolden vanden gelyke dat van
ohdab en onre fondert gant gebuyt is met die
stettinge van den die gelyc met die vore gelyc vpt
huyde anno en sijn ontrent sijn gant vlyf
de die laudt gant en myne salt en salt gelden en
me vordere salt nae vinge daer mede dante dant vlyf

Itē die myne die inder vordel gesnange sijn
gebuyt sullen va minne stettinge gebuyt wylt
als vore gelyc vpt die ploeg gelyke die vordere

Itē dat gesume mocht wylt vore van dat
gesume dan sy vpgesat sijn oft gesat mocht
worden gebuyt sullen vore dan mede bitahy
gelyke andren

Itē dat die bote gindere en gesume stettinge
gebuyt sullen vore dan alle inder sijn
stettinge die bote oft s bese gesat sijn

Itē die pastou ofte priester in die lande
sullen oock vry hebben alsoe dan minne en
gint dat sy bewone en tot soude gelyk
lunde bese sijn vore sy dat met soude vore
en boudige gesume dende boude vore vore
dat sijn salt die myne dan va geld gelyke
andren

Itē die sijn lunde lande sullen oock vore
vore vry hebben dat sy sijn bewone gelyke
vore vore vore vore vore vore vore vore
sullen die myne dan va geld gelyke andren

Itē die vore vore vore vore vore vore vore
vore vore vore vore vore vore vore vore
sijn wone oft vore vore vore vore vore
stettinge vore vore dan va geld gelyke andren

De Duffe ghes van busseme gaudere myde de g
als de gese hou Coluistratte / De gese hou orrome / De
gese hou hertze van hou olt wort raimbels gnt
sondichelou / Amende rufen van den gahin ~~Amende~~
is vane grompt sulke wasen van alle sghattinge
den sime gemaet andere gahin. den als barmhertich
gutele in sulke in sghattinge gelyke andere in d' gelyke

Van atmalen van arstestudige stenten

Amo die in die gelyke op binnelinge sime droep
in hant ommen op dat artikel in onse stadt
bente van atmalen vermeldet alsoe wy dan nu
markt van arstestudige arstestudige met p andinge
an ginsinge in vermissen met atmalen vermeldet
wort nu onse stadt wort die in fall omte vorder
dat atmalen vermissen an gins of vermissen oft
dan van in gans parsteb van byme gans in allime
vone in gans parsteb van arstestudige in vone ander
parsteb ~~De vone die gans alsoe gantmarkt in~~
gans arstestudige in arstestudige is sonder argelike

Van wel die borger wesen sal

De alle die gans die als gans inder stadt inder
byme die stadt vrystet g'bow in dan hou g'beser
stent wort die fall son langer als gy als gans wonastus
is vone inder borger g'gohden wonden

Van die onzenmigkeit tot der de bynen der stadt inre g'gohete werden

De dat nyemat inder de vone by g'goh oft by
markt wasser in fall byme oft wolle in oft g'aw oft
g'gelyke by vone ponde son vane als dat g'gohende

Van onzenmigkeit gude de te bregte oft storte

De ~~De~~ in fall nyemat hou g'goh tyden g'goh an
sigeon maket g'goh zuphe plussen oft blint dan
in storten oft lomp lant van missen oft bussen
oft onzenmigkeit vortorten oft andere g'gelyke
nong vortorten nong onzenmigkeit die vortorten
vortorten vortorten oft vortorten vortorten oft andere
g'gelyke by vone alsoe vane als dat g'gohende

Van brutte steen ofte yonre inde rethe lxxxv.

De Vft yonre tot enige tyden guden de broste
Sporte ofte woer brutte steyn ende houwaert ofte yon
anderd dave mē de de mēde ont wynde of viltude
die guden got althet tyt gēbrōcht mē pont besolthlyth
die dātrū vanden vōmēde by die de wārl woer
māg in sepeu ende yonre mēste of die dā
lystun guden dātrū besoge tūsteyn die wā
mē mē die sepeu mēt planstul of anderd dā
dāve van mēt of lūthel guden de mē volle

Dat niemāt yonre op zynre werf sal late

Ik En fall niemāt yonre op synre werf by die
de swyged oft liggē laten of mēde shyte mēt
of die dā gelyth dā dāve langre liggē fall
dā die dāggen wā dā gēve tēdēde langre
liggē lēt alsoe vāthel als dā befont wōde guden
got althet tyt gēbrōcht mē pont gēve af is gō
wōten dā dāse wōst wiltōmē bēwān mē mēde
sillē die stād vōfōden of mēde van gēve bysonder
die gōve mēde dāve gōve gēdāve gēbbēn dāve
wā vāndē pūntē Ik oft mēde dāve af bysonder
befont wōde sal mē dāve af dāg liggē mē
die sillē gōve hōve betāhē mē hē vāndē stād
gēve dāve

Vandē ouerzachte vandē aptekerē

Int zāve ont gēve mē dāve gēve dāve
gōve mē vāntōmē is mēde dāve mēt mēstē
lāmbert die apteker als dā gēve die stād apteker
wōst fall mē zāve lāntē mē hōve zwollē wōmē
mē mē gēve gēve gēve dāve mēt mēt hōve zwollē
te wōmē sōve sōve gēve dāve die sepeu mē gēve
zāve te wōmē vōfōde Ik die die sepeu mēt gēve
gēve althet vōfōde mē ontlof gēve mē sōve
mēt dāntē Ik mēstē lāmbert fall
zāve hōve sōve pūntē gēve vōfōde gēve
pont wōnt sōve fall gēve vōfōde van vāntē mē

van myndert en sy in fall myn mat va onfidel
borgene an spaken dan vore die freging va grollen
voren syn loch of dunt of magt and en dat fall
dan stans tot fregge die raudeb ofte die muderi
wat sy gebben fall en wanner die muding mynne
lambert te wipfel fundet die fall sy algeet mafel
in beroyden in fegentbordingst die muderi naugriet
dunfel die raudeb also wate alb sy die breggert
in in fall dan myn ofte mynne gndans dan die
muding dat gebben weyl

Van de preeze vop den markt to grafen

anno dñi m cccc lxxvii die vrydaghe nae goet
bapte nativiteit gebben freging in handt onndingh
dat die vop den markt ghemme punde hoo grafen fatten
fall dan breging in handt punde in onse die
borgere punde dat punde syn dinnit an tosten
markt hoo zydenre oft van woude wone in icht me
wey punde tot zandbi hoo grafen in markt langgen

Van de wagen linden hoer wagenen toe sette

anno dñi m cccc lxxvii die vrydaghe in handt
onndingh dat ghemme wagen linden gome wagenen fullid
fatten oft laten stans in gemiddet strate by wone
punde sou dier die geseinde meer fullid gome wagen
hoo fatten bryde voster punde arunde stantburg ofte
bynne der stadt by die minne

Van varshene te fegitten

anno dñi m cccc lxxvii die vrydaghe in handt
onndingh wat vorken va bunn ofte zongre vorkid
dust dan boden geseit in vork in die boden
stet gebraet worden in dan sou lange liden dat
wisse dan fegitte onse bunn fall weyl die fegitte
die dan ontfangen sou fall sy die vyff part betalen
die dan ontfoging syn of die boden mougel
dat vork vop den markt vorken in minne die
fere dan of zonden die fegitte dat markt onndingh
weyl als vork fegitte

Hoe groot die tonen wesen sullen daerme
byer mede verstopen sullen

c. lxxxvi

Inz jaer onse genn inccccxviii den onndraghe sijn
in handt der stede van gnelle datme alle tonen daer
me byer in verstopet ysting sullen in die onndraghe
der stadt mueren in die sullen op dat minste groot
wusen als gien nabesumme stant te alle in grote
tonen gouden in grote wusen datme daer in stont
marz sijn in tachtentig quante nate in die ynter
in vone sijnme tonen sullen gouden dat daer zingen
in gans onndraghe arsten susting quante nate in
sijnre hooft der stadt op dat sijnre die boude
sijn die duse tonen vone ysting in onndraghe sal
metten vone mueren by sijnre stede

Van onsen borgerre brieue te gene

Anno dni inccccxviii den vydaghe post krom
misse sijnre sijnre in handt onndraghe vone
sate dat vone onsen borgerre te daer sate of
te daerme vone dat met vone der stadt vone
sate in ginnere onsen vone dat vone of ginnere
daer sijn binnere vander stadt hooft sijnre vone
die sijnre in ginnere vone ginnere sijnre
rade in vone sijnre vone dat sijnre onsen
borgerre die sijnre binnere sijnre vone op
ginnere sijnre sijnre vone vone daer die binnere
onndraghe worden vone vone dat die stadt
teben vone ginnere vone onsen of vone vone
sate sate dat met hooft in ginnere vone vone
onsen stadt wat sate sate sate sate sate
sate dat sate die stadt sate vone alle andere
sate in sijnre die ginnere vone daer om die
daer vone sate die stadt onndraghe vone vone dat
sate sate sate die sate onsen ginnere

Die den andere dreyet hoe verne

Inz jaer onse genn inccccxviii den vydaghe
post vone vone onndraghe hooft sate

op onser ghemint wist dat by onser ghemint der huldrengap
in steden drenten camp in Zwolle want sander
dat yemmer wone die yemaden ghyngende ghy land
of steden wone alsjae hoe ontfugge te bren te
figende te slane oft te vany die ghemint die alsoe
on druyget wone maer die dat bullyson mit tebrun
onwepsthal knape der moeste die dat an bruyge an
my vanden drenten steden in die moesten der ghemint
die alsoe ghyngende an tusten brytuy of ghyngende in
ghy dore stuytuy in solden hoe te goest onfer
ghemint in die steden wone in dat fall stane hoe
wonder siggen onser ghemint

Van der bozger quissen neete sinde
Zind ghemint onser ghemint in eenen elon op onfer
ghemint vromed anit conpitione gubben stuytuy
in stant ondrage dat yemmer gombid oft
sinde in fall in eenig vanden bozger ghyngende
by vyff ponde alsoe vaten als dat ghyngende in
wone dat melket fall dore die gylte af gubben

Van onsen bozgere die buyte briene besoere
Anno in eenen heij op Binde huyt sijn stuytuy
in stant mitte munste ondrage als wanne
onfer bozger inrige briene besoere an ghemint oft
stede dore sy oft ghyngende besat oft ghyngende
wonder dat hoe ghemint van wonggen der stadt
van zwolle dore ghemint of ghemint waringe van ghy
figent in wone in die sander ghemint selme of ghemint
mit an in ginge dore vone sy besat wone die
briene vande be dore fall die stadt brostige in betalen

Van firmeze de bayne hynse bryte destad
Anno in eenen heij op Binde huyt dore sijn
stuytuy in stant mit ghemint munste ondrage dat
die bayne hoe wylten sijn te brytuy in op die
maer in sellen dat mye firmen sy in ghyngende
gubben mit vander moer an firmen an dat
faller vante brytuy stane als dat in is ghemint stane
wonder firmen

gub

de

rei

Vande bagynne yeen wandt te synde

c. lxxxvii

Godens tempore et in visum is onndragt dat
die bagynne bynne der stadt voornastig of syn want
bynne soude ginsel syn die sulld by der wille te droep
op alstredel from alb dave v p stant

eeij
118

Van onzade v p der stadt hynsinge

Anno dñi m cccc lxxxviii bynne sigepus in
flant onndragt dat alle ginsinge der stadt
was soude bagynne ofte jarmoune bynne soude
stadt ofrost mude vout an gubed sulld te zyke
pütte in steygure gelyke die ginske plingun
te soude misse die stadt roste

eeij

Wie hem een voersprake hebben sal

Anno m cccc lxxxix op den selud dat vouch is
onndragt dat of syn voersprake die vounde fande
yemudeb woude solde on gult of syn gult mure
mure on sal dan j rustur die on rustur sall sy
fubbe for die sy woude vounde fande dunt on
andub mure die mymure on sal fide die on mymure
to soude sy on sal rustur vounde fande bynne selud
froude mure mure te mure die die dat on
mure on sal mymure vuygure on syn gult

eeij

Van duue te vange met slagen

Anno lxxxix op den veydars nare pyne stur syn
sigepus in flant onndragt dat mymure dunt
vange sal noch onke vinge slage by syn gins in
syn gins fubbe darent dunt mure vange
mure vour vinge dave af vubrate verlor bynne
die stadt v te vubbe mure bynne die stadt ofte stadt
vuygure slage fubbe by v te die sal salt fubbe
die die on burngst

eeb

Dat daer gee gansse v p lander weert sulle

Ink zann onb gunt m cccc li die 'ode
vuydagub post vinnila petri gunt
die flant onndragt dat mymureb gansse gunt

eeb

in sulken op huyder werck oft op dat in landt der
vryhe in dore byn dorse blystet in oft die gansen
gheue in boue op grante die magne bronstulens
gout slouen

rebin

Verdracht va sloete by des grante werck
Anno den xiiij elchij op scten pater in pontbels
aent opten gubben sijnen in handt omindragh
dat niemant die made liggens gubben by des grante
wong dore sloete in fall sy in sloete must byn
ten made want en wanner sy by langre den
wong want sloete soe in sal sy must meer afsteken
vandy wong dan sy afgelid gunt vandy made
vande gheue in boue die gunt afbraken ten stad
begint alsoe vande als dat gesigende vyff pont

rebin

Dat niemant geene dode weeste sal liggē late
Anno elchij den vydaghe nae scten kateyne der
gelyke gontse byn sijnen in handt omindragh
dat niemant dode calme verkenne oft andere ant
fall liggē oft liggē kateyne op goue strate asten
ofte vore by e te in die sal die mulder galt gubben

rebin

Dat niemant drave dregen en sal
Anno den xiiij den vromdaghe nae translatione
martini gubben sijnen in handt omindraghen
dat niemant drave gubben ofte busigen in fall
sloete made opte dore ofte te steken by e te in
nyemant in salse mael by ee te in wie in
vandy vrom mulder sal den hore galt gubben

rebin

Ordinatie vander stad toeme zeschrebe
Anno in eere den vydaghe vromt hoe gubben
translatione martini sijn sijnen in handt omindragh
dat die tevelst sijnen in in boue alle gane
gubben sulken vrom gelyken toom in vromt
va vrom vromt vromt in vromt in dat gontse sijn
in vromt in hoe gubben fall die stad vromt

te hōr vltur tōne goringe salmd gōm dū
gīnck wāter in mit mīn dārm dat vāt
mīd sprīckē tō hōr vltur tōne goringe salmd
gōm vīer portpupē in mit mīn

te hōr hōrte sūll vōggē tōn mīstē tēbe tō
dū dūge gīn sūllē hōr vōfēn tēbe gīfōvōmē
mīgē in dū sūllē gībbē vōn vltē vāt tō
mīgē tēbe rōmstāte in dat sal bōtāhē dū
bāhē dū dat mīgē lāt in dū sūllē sībōm
dat om lūf nōk om lūf hōr lātē

te alle hōr hōrte sūllē alle zāve mīd tōn
gīllēgē sūmē dat sy dat dūmē in frōckel andēv
mīd mīgē nōk bāhē in sūllē dān dū gīfōvō
vōm mīgē dat gīnēgē in gīfāt gībbē in
dū hōr hōr hōr vōllē wōllē tō gīvōm

te vīe andēv in dūssē vōvst pīnckē dū
dān vōvst stāt dū gādē gī bōvckel hōr vltur
tūt vē hīn sūllē in nōk fāmb sal sy bōtē mīgē
gōm hōr dū rādē sūggē

Van dat te laten leggen

oeb

anno dñi heere sijn segepin in 4 ant omvdragē
mit gōm mīdē dō vīe dū andēv dat gūt
lātē lēggē vōr dū hōr hōr in gīvōvst wōrd
nādē tūt dū bōrgē mīstē is gāv sūllē hōr hōr
vīstē vīe dān mīd in rōmē gūt sy anspōkē
of dū anspōkē wōrd sal gībōkē gībbē in pōv

Vanden zwanen toe deelen

oebi

anno heere dñi vōvstē vō sūllē pōv mīd
sijn segepin in 4 ant omvdragē dat wā mīd
sūmē dūllē sal dū vīer bōrgē mīstē of
fūmē mīd al gōv vōllē lātē dān vōvst an nādē
aldēv hōr hōr in 4 ant vōr vōt mīd in dūllē
sal in dān dū sūllē mīd dū dān vōvst is

Wat die boden nemē sūllē tō bīdē en
dat tō lēggē vā bōrgē en vā gāstē

oebii

Anno 1270 die vrydaghe nae goet d'yn
 s'ghep' in thant onwonne dat die stad boden
 wanne sy van ons gasten varen onser borggen
 binden dat ligg' ofte panden byne onser stad
 minne/ dan van so salme g'ne of g'ne hou w'ltur
 reysen ons quarte bier an g'lden in b'nght die
 portel y transport En hou d'ne oft die oflychtel
 t'lewe quartel bier an g'lden in w'ltur g'ne
 meer g'ne dat mocht sy ward minne/ meer onse
 borggen ofte g'ne wanne in sal andere die gast of g'ne
 r'ngtinge d'ne Mar onse borggen op minne borggen
 dat ligg' oft binden y n'ye plack in van pandel
 ons n'ye plack in b'nght die portel binden die
 stans stak oft dan ontrent d'bbelt g'lt nae w'ltur v'sy

Van verkie s'gotte byder stad mire gesat

Anno 1271 is furthens sprake of g'ne dat
 alle die g'ne die v'rtel s'gotte stans g'blen
 an die stad minne byne ofte b'nght s'illen die
 afbraken byne arde d'ne by e t' b

eele

Vander stad mastebroek te verparften

In die jaer ons g'ne in 1271 in l sub wouf
 Sag' post martini g'bb' d'yn in thant
 onwdrage dat die want an die stad landt
 verparft sal in d'ffen v'rtelbanden also wanne
 dat h'ne jaer die verparftinge hot b'nght
 markt g'ndel w'nter dan d'ne g'ne is aldan
 s'ne binden g'ne d'ne d'ne wouf volgen die
 jaer rot in s'illen dan dat mit langere
 of b'nghten sonder argelst

eele

Vander meente quaerte te d'v'rtel

In die jaer onse g'ne in 1271 in l is
 onwdrage die vrydaghe op onse v'rtel am't
 r'ngthoed dat w'ltur minne/ g'ne die d'ne
 hou die minne/ v'rtel wouf s'ne minne/ g'ne
 quarte g'blen sal alle s'ne n'ye stant

el

Itte wo voort ons gavelrecht alsmede die minnerge
gite to sijnstunne plecht / die dier die dan hou
der minnerge verboden worden die sullen elck
gubben een quarte wyne Mer die dan sijn quarte
sijnstul wyllen ginder stadt sijn wyne sijn
die sullen elck meer gubben een brout bier
en anders omant een minnerge wyne dat maket
die minnerge wyne Mer een sijn quarte hou
sijnstul hant galen oft anders verquant sijnstul
dan ginder stadt wyne sijn die en sal niet
meer gubben dan een quarte wyne

Woe vake mede die meente baden sal

elg
Dus om in eene ghelijc op sijnstul hant
dang is omvragt byder minnerge dat om die
minnerge baden sal hou byder tyden een gavel als
dier hant sijnstul hant en die sijnstul dange
dang mer die stadt en sal die minnerge got
ofvoren tyt niet ofvoren dan die minnerge gite
wyne sal niet meer een gavel sijnstul en elck
ofvoren als voren stant

Van winde more en wat die molendier gebu zield

elg
Int jaar ons sijn in eene en ee die dondaghe
niet ons voren dange nativitate sijn sijnstul en stant
die stadt van zwellen met sijn minnerge omvragten
dat mynster wynde molens voren bukel sal ten sijn
by onvoren sijnstul en stant die stadt van zwellen die
dat die molendier gubben sullen van elck minnerge 2000
houstijne sijn 2000 brode sijnstul ij placke / hou
voren 2000 brode sijnstul ij placke van elck
minnerge 1000 ij placke en van elck minnerge molens ij
placke die voren voren molendier die dan omant
ofvoren die voren alsoe vake als sy dat die 1 pot

Van peerde molen

elg
Itte sijnstul sijn jaar voren is omvragt dat alle die
ofvoren die peerde molens die sijnstul molens ganch asting
solders sijnstul sullen sal die stadt elck die peerde molens
voren gavelrecht ofvoren die voren sijnstul voren

oft yemant syn penne maken vout totter ginde c 80.
des solemme warden byt. butalen

121

Alles sullen die marzet meyster berijste vander Stadt wege

Chim

He wort kintder nu stant 150 der bankel die
sullen de teken markt mynster besien warden
welker se vanden teken besiet dat sal gelycke
stantastig wesen

He wie dat in kint stange dat moet besien in
vrouwe vande gelycke die dave hou gelycke warden die
vanden kint die stadt & Billinge in die in
solde dat vlyt vpt gelycke met vntropen in dave hou
in solde by byen vntropen met stantsting

He dave in sal gelycke onser borgere gaste kint
vntropen by gelycke die sy vout vntropen
weyllen sy in sullen vntropen dave gelycke
gelycke gelycke in die gelycke vntropen

He dave in sal gelycke onser borgere gaste gelycke
vntropen vntropen vntropen dat dat gelycke syn vntropen
vntropen in die byt dattet in vntropen vntropen

He dave in sal vntropen onser borgere oft vntropen
stant vntropen vntropen dave gelycke vntropen
vntropen in sy sullen vntropen vntropen vntropen sal
in die gelycke die dave stadt warden gelycke die
sal algeve vntropen vntropen dave sal vntropen dave
vntropen in vntropen vntropen in sal vntropen vntropen
vntropen in dave in sal vntropen vntropen vntropen sy in gelycke
dave gelycke vntropen vntropen vntropen

He vntropen vntropen dat dave vntropen vntropen
stant vntropen onser borgere dave vntropen vntropen
vntropen onser borgere vntropen vntropen vntropen die
die bankel syn vntropen vntropen vntropen vntropen
in sullen gelycke vntropen vntropen dat onser
vntropen vntropen die bankel te dave gelycke

He dave gelycke bankel langere vntropen dave
vntropen vntropen alle vntropen sullen vntropen
vntropen onser borgere

Itē ginc in syen zyn vissig vuyt in sepe oft op
wasen dat vuer raddelant bevelissig oft vuytint
gullig bot rogen oft vuyt zyn vissig dan seldē die
ginc die daz syen bracht gaddē vuyt vuer volminda
gub manl mude galden gubben En als zyn vuer vuer
gagel manl galden gubben Bor manl vuyt onser
vissopie die daz ginc dan omē gubben vuer
vuer ropē in slyten die daz vuer op de markt En
ghinc vissopie in slyten die zyn vissig vuyt budinge
oft ropē by sepe in die tyt dat die gaste die daz
ginc gubbracht gaddē seldē volli manl mude galden
gaddē Bor is te vueren dat vissig die in bunnē byden
poude vuyt vuer dat daz daz vuer die bunnē af
slaven sall oyt En dit is omē comē daz oft in es

Itē gullig bot in rogen die manl onser bergē vuer
ropē in galden ten bannē omē vuer te vueren by
slyten pēnintvueren

Itē Bor vuer vuyt van dazyn vuyt pēnint vueren
die vueren tye die stadt 1 lb in 2 lb got be goud
die vueren vuyt also vuer also vuer vuyt van dazyn
vuyt pēnint vueren vueren

Itē dat vueren manl sijn vuyt vissig galden vuyt
op dragē sall ten vuyt manl in ten andere manl
die andere galden manl mude die galden in vueren luyt
vuyt galden sijn mude sijn vueren op dragē ten
manl vuyt vuyt vuyt

Itē Bor in sal vuyt vuyt vissig ropē vuyt vuyt
in sepe vuyt in mude in sijn vuyt luyt vuyt

Itē Bor in sal vuyt vuyt vissig vuyt vuyt luyt
lange vuyt onser stadt in onser stadt dan vueren dat

Itē Bor sal vuyt vuyt vuyt vuyt onser stadt
vueren dat vuyt vuyt die vueren vuyt

Itē Bor in sal vuyt vuyt onser vuyt vuyt vuyt
die stadt in luyt vuyt ginc vuyt vuyt vuyt vuyt
lange luyt

Itē vuyt in die zyn vissig luyt die sal vuyt
op die markt slyten also manl sijn vuyt
oft gaste in vuyt allen vuyt dan op dragē vuyt

quintum in sup. mit. zur wiff. daz van sol daz
tuffend alsoe wochl. op dragt. als die maerkmung
sturb. undlyth. dacht.

It. Der in fall. wone. middags. mynmat. of. gema.
Goden. wiffen. gubben. in. syn. loep. in. nou. onfer. wron.
Wen. daz. natim. fates.

It. Der in salmd. of. gema. daz. wiffen. wone. daz.
wat. daz. daz. noch. daz. stapel. wiffen. daz. wat. daz. stapel.

It. Der. munge. gema. daz. wiffen. wone. daz.
daz. on. wiffen. sy. syn. wiffen. of. daz. wiffen.

It. Der. wie. wiffen. wone. daz. wiffen. wone. daz.
die. wone. alsoe. daz. als. sy. dat. daz. daz. daz. daz.
it. in. daz. daz. maerkmung. v. f. daz. daz. daz.
daz. salmd. mit. daz. in. f. daz. daz. wone. daz.
wone. daz. daz. v. daz. daz. daz. mit. daz. daz.
daz. in. f. daz. daz. wone. daz. mit. daz. daz.

It. Wat. wiffen. wone. daz. wone. daz. wone.
maerkmung. van. daz. daz. nou. wone. daz. daz.
op. daz. wone. maerkmung. daz. wone. daz. daz.
wone. alsoe. daz. als. sy. dat. daz. daz. daz. daz.
it. in. daz. daz. wone. daz. v. daz. in. daz. wone.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.

It. Der. in. sal. mynmat. va. onfer. daz. daz. daz.
daz. wone. mit. daz. daz. wone. daz. daz. daz.
alle. salmd. wiffen. op. daz. wone. maerkmung. daz.
daz. daz. wone. in. daz. daz. wone. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. wone. daz. wone. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. wone. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. wone. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. wone. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. wone. daz. daz. daz. daz. daz.

It. Der. van. daz. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.
daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz. daz.

by v to hore vlyen tyt in die markt mynster sulle
my port dan van gubben

He Boe mynster die wylde mynster gelykheit in
andere saken dat

He Boe in sal ghem vlyen madelens gubben die
benedyng mynster dan in vort syn dan se ruyne vlyen
mide beynge in die madelens sulle in die boden
mideft in die syden gelyke goge vlyen in die
mynster teore hiden van mynster dym dym

Dat niemant guet rope sal voer goemisse

elro

He Boe in sal mynster vogels oft gansse oft andere
vlyen gunt rope op die mynster om vort te vort
vort goemisse gelykheit gunt in die dan langer
stoude dan die goemisse gelykheit vort Boe vort
vogel oft gansse in dan op die mynster vort die
solderen die mynster of gubben

Dat niemant doertoepe doen sal

elro

He Dat mynster bynster onser stadt noch bynster onser
stade vlyen rope in sal gansse vogels noch goemisse
noch vlyen noch mynster noch botten noch vort noch
vort noch ghem gande magt die om vort
te vort van die vort die vort tege die stadt vto

He Boe in sulle die vort gelykheit die mynster
bort rope ghem gande gunt by die in die vort
gelykheit gelykheit gunt in die pot sal die mynster sal gelykheit

He Dat ghem gant die saturday vort mynster
op die markt sakt rope in sal dan die ghem die
onser vort syn die vort gelykheit ghem ghem markt
gubben die magt vort ghem vort rope die
sy ghem hot ghem in by ij te die sal die mynster
gubben mynster

He Boe in sal mynster sakt rope in sy vort vort
op die markt gelykheit van die vort die vort
ij te dan seld die ghem die dat mynster of gubben ij pot

He Boe sulle alle die ghem gelykheit vort vort
vort vort ghem in vort by vort die vort
in vort die ghem gelykheit in die stadt gelykheit
gubben die ghem

Itē Boer en mont mynne fact rope mit gaster
 gulde en got gaster besort omme fact rope dat ande
 markt rompt gander stadt oft gander stadt verseyt van
 zwolle van dat verbrute die verlore te gey die stadt
 oetle mochtme mit vlymye alle soldes gey afmunt
 mit gey veyten en dave salder milder af gely v pont

Itē Boer salve alle fact dat in sepe kon zwolle an die
 markt rompt in facten mit den facten op die markt
 draffel merre dat verrompt van dat verbrute verlore
 te gey die stadt veyt pont mochtme mit vlymye
 alle soldes gey afmunt mit sepe merre fact mer
 fact dat in sepe geyt van dat merre waer verrompt
 rot den sepe sonder groete

Itē Boer en sulde onse borger noch mynne die facten
 dages vere dat die cloke en gylage geyt merre
 roger rope dan sy besort kon syne stes van dat van
 brute die verlore in te en die milder sal dat i pot gely

Itē Boer sal mynne fact rope die sepe merre die
 fact cloke gelyde is

Itē Boer van dat fact op den markt verrompt
 dat beude alle geyt mit en voren alle boer
 dat fact voren verlore en dat salve die goud swille
 geyt en dave kon sal gey die stadt geyt v te en
 gey milder en pont

Wat niemant yee guet rope sal eest vde markt is

Itē Boer en sal gey onse borger noch geyt rope
 verlore fact geyde buringe noch geyde gander
 geyt veyt geyt pende en geyde ande dan
 geyde geyt van dat byne onse stadt merre ande
 markt geyt is dave kon en sal mynne geyde
 geyt rope oft dinge oft geyt merre byne dan an
 onse markt voren geyt oft byne onse verseyt
 oft op den geyt markt die geyt onse stadt merre
 geyt oft vromastig is geyt veyt merre noch
 geyt veyt dages noch die saturday merre dat die cloke
 en gylage geyt die dat veyt veyt veyt veyt
 veyt onse borger die byne onse stadt merre
 geyt en vromastig sy die merre kon alle

lyden velen bym golt ropen En gadder vring ma bym
golt gureft die dus felint met en bysonder hou verpinnen
Dat moete vns ander onse borger die bym die minne
voornst is onnemen guden dat sy dus besoude te
ontjemen gudel felin rop dant die ander vour gureft
gureft die vour id op den vaer is en den rop fall sy gure
onvrouwe En die gure die guden sinuden vour
sinuden stans gureft onse borger die bym onse stadt
minne voornst sy vour vring van dusen vourst
pintel vourte die gadder alou vour als sy dat dede
tuffe die stadt vourte eto moermet met delyne
alch solde gure af minne met synen gure vour
vour et to sal die mure gubben vour pont

Dat onse vourgez hoer gureet zoe gureet roep
geven sullen als gaste van vuten

gure die die van onse borger ofte gure vour gure
vour gure et om dat hou slyten vour gure die
dat gure al gure gureft gadder hou slyten die
vourte tuffe die stadt et to hou vour byt en gure
sulle die macht mure et af gubben

die vourte sante dat vring van onse borger ofte gure
vour vour vour gure vour alou gurete ropen met
vour gure als die gure gure vour vour die sy vourte
die vour sullen gure vour bym onse dage gure vour met
dure gure et die gure gure gure alou vourte die
vour sullen dat met dure gure gure dat vourte
is by die hou als vour

Van die te tellen

die die die vour sal mure vourte tellen die die tellen
ofte die gure die sy dat vourte die die vourte
met tellen met mure vour sy sy vourte gure
die gure vour tellen die gadder vourte die stadt
et to vourte sante die tellen sy vourte gubben vourte
tellend vour die sal die mure mure ofte gubben ofte
die gure die dat vourte et to vourte sante vourte
die slyten gure vour die vourte gubben

Datme geen zeezintk opstaen sal onbesyt c. xciiij

It Bor en sal nyemat gwinckh op dore in grollen
om dore te slyten die marktmynstus gubben d'ing
verstogifing met d'ore parker by v to

6
124

It wort gwinckh die marktmynstus besyt subit
sal vol en sote wesen met gubben sonder mark
gammel en wort die marktmynstus veruul salmen
met slyten by v to

It Men mag vol slyten makend gwinckh meer dan
salmen van buyden by gubben als men eode lappen
en slyten die op die edre oft op die markde men
wort gonge en slyten die op die edre oft op die markde
en sal enck wesen onbelopen sonder marktgammel by
v to It mer sal gwinckh ginge met woe die dore
niet meer dan men eode gwinckh op subit by v to

It Wort sachte dat wort gwinckh slyte onbe
syt als wort is sal wesen by veruul die gwinckh

It Dore gwinckh d'ing verstet om versey te
versey salmen meer tebe mark mede gouden en dore
salmen van wort op fange en versey d'ing woe
dat veruul die gwinckh veruul v to

It Bor en salmen d'ing gwinckh slyte andere dant
hant sichte vinyel sonder belopen oft marktgammel
en gubben dore by men gwinckh lappen en die markt
mynstus slyten gubben van d'ing veruul en die parker
andere gwinckh d'ing die men gubbe en dit te vanden
by d'ing d'andere

Vandzoete wifig voer bezet wifig te versey

It Bor en sal nyemat bullich oft d'ing slyte wose
ofte die gubbel vinyel oft versey woe d'ing wifig
syt gubbe dore van d'ing lappen by veruul die
veruul en by v to

Dat geene beeste oft gwinckh slyte gae vnderstadt

It Anno h'is byn slyten en d'andere Weerden
omdrage dat gwinckh hant veruul gwinckh oft d'andere
beeste gwinckh slyten op d'andere vinyel d'ing
slyten by v to

4
li

Ik denke so en sulck d'gheene gansse gauen op
byder vants solt maect inlaude met d'gheene
laude dat die stadt soe besont wile stant by pland

Woe ee negentste stae sal in s'ke marguils markt

Ik soe en sal mynne laden met ontlading s'olt
niet roer tusschen den kralen s'oup in d'isere
binnen in boue die bingge wouft by vint gode
wile leup solt ofte wile in d' roer

Ik soe en sal mynne botten droep of slyten
op den markt die by vint gode wile die botten
salen slyten tusschen den markt in die wagen
by langhe die die wagen vint soe dat die stadt
bint slyte vand' g'lyt

En mynne en sal sijn vint vint

Ik soe en sal mynne vint vint vint vint vint
tusschen vint vint vint vint vint vint vint
langhe die markt in d'ave wint soe die markt
vint vint vint vint vint vint vint vint

Ik soe en sal mynne sijn vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
d'ave vint vint vint vint vint vint vint

Ik soe en sal mynne vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint

Van wagen die vint vint vint

Anno h'gheene sijn s'gheene in d'ant om d'ant soe vint
met d'gheene vint vint vint vint vint vint
die vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint

**Die ene overvint te make va h'olen of tussche
dragen met nemende**

Anno die h'gheene die vint vint vint vint vint
d'ave sijn s'gheene in d'ant om d'ant dat vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint
vint vint vint vint vint vint vint vint

was gelyklyk moet van op alreder breder dan op
stant in van was ton rolyc meer gelyklyc te wenne te dragen
Datme geene blygen rot storten sal blyten den
zoden toren oft des garen poortken

c. xxv
125
hoij

Anno et sup is omwonne dat mynmet sijn blygen oft
sijn omwinnigheit rot storten sal blyten den zoden toren
niet blygen des garen poortken meer magt die blygen
blygen andere poortken vour by den palen die dore gelyc
sijn in daren salme gelyklyc vour gelyc hou steten
geen tarme aent vogete te verrope sonder voten
ende vloeyelen

Anno heereij op etel katzynne aent byn sijn
in stant omwonne dat mynmet alreder ten marchen
blygen sal tarme aent vogete sijn in sijn alreder in sijn sijn
garen vour in vloeyelen als by vour die vour
got besouf die marchenstet in et got besouf die stadt

hoij
hoij

Wors van vifstopen

Anno heereij des vrydaghe van klandi byn sijn
in stant omwonne datme van pousen gant blyten
mynmet vour sijn van in van sijn mynmet gant hou
pousen vour sijn vour vour vifste ropen in sal
by alreder hore als daren op stant in vour sante
dat mynmet rot die stadt vour die dore ropen vour
die hie moet vour

Datme geen heele salme rope sal

Anno heereij des vrydaghe van rompnois man
sijn byn sijn in stant omwonne dat mynmet gant
gant salme rope in sal sijn in sijn vour wanden
blygenstet meer sal die sijn als gant vour
dare sijn in sal mynmet gant vifste rope rot vifste
dat vour is sijn in sijn vour vour alreder
van rot vifste des vifste vour in van sijn
vour sal gant sijn ete gant got besouf
die stadt in sijn die marchenstet

hoij

Anno in vour in vour op sijn vour
dare byn sijn in stant omwonne dat alle die
dare die sijn vour in vour vour te rope blygen
te sijn blygen vour vour oft sijn sijn

He godelu sy bewind over j' künstler hou wilsen ij c. xv. 126
künstler my lout op hou sittel van j' placke van godelu
sy bouw over künstler hou wilsen künstler in lout af te sittel?

He godelu duse maniere salme barche pleyen hogge
pogon gebindelt met rasting omme gebarche op
sijn gelyckte Als een minde roggel gylt elke
sou salme barche een lout wou j' placke

ste eenij ke	—	ei lout ste een ke	—	ei lout
ste eenij ke	—	ei lout ste eenij ke	—	ee lout
ste eenij ke	—	ee lout ste een ke	—	eeij lout
ste eenij ke	—	eeij lout ste eenij ke	—	eeij lout
ste eenij ke	—	ee lout ste een ke	—	eeij lout
ste een ke	—	eeij lout	—	

Graf broet

He Als die hogge gylt over künstler salme in graf
broet van j' künstler omme barche op die gelyckte
van in te in lout

Als een man sluyt roggel van j' placke in lout op ofte
af sittel sou salme my grafbroet van j' künstler vyft lout
op ofte af sittel

He Dat die duse dusing van minde dusing van
duse barche wou sittel sal hou wilsen mant ofte
ein duse ein alst gesat is wie dan begint te
barche die sal die mant ofte ein duse wot
barche ein van begint sy mant sou my sal sy zand
mant ofte ein duse mant barche by wou pome
van wj stadt pont galf duse broet wou gylt gylt
my galf duse stadt broet

He mynne my sal wou broet wou roggel gebindelt
barche sy my gylt die barche gylt

He myn sal over barche j' placke roggel my telme
mouge my lout my wou duse in broet van j' placke

He wou dat my barche my gebindelt broet
gebarche gebarche gylt dat j' lout te licht wou
dat sal gebarche gylt j' stadt pont my wou

minne 150 lout die sal ghebructel gubben v part te
en dat basent vulten

Anno mccccv in die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Die al die dach van ghebructel die sal
gubben v part te

Dat men niet die flote vande poerte beyne sal

c. xviii
Lijm
127

anno 1608 leeren in gheste agerliche salben schepen
in handt overdragen dat men niet in sal gheen
ind poutel als die of slootens zyn om die flote te
bestylen ofte te bestorven oft anders door die gannijde
ruijpe als by een schynsijde mining van den vorsch
dort verbonst te salben in werstamb bekeringhe
dare hou down salben in stam het slavinge sub
radus vorsch dare in in yegelyke man vuthe hou riefel
Vande boem bryte den roden toere

lop

anno 1608 ut supra byn schepen in handt om
drage dat men niet sy sy was brytel oft va byn
in onser stad by dage noch by nachte met rouwe
ofte ander proeven made om die drey water boem
brytel den roden tou van noch vort dare om
bryte oft hou stade down kin vort dat by dage
dort sal gebroek salben ge te in by nachte elte
in dare hou dat rouwe oft anders sy dare
om die gervent gadder oft in arbyde gervent
wordt dare om te bryngd gebroek te salben

Van twee smyders te dregen

lop

anno 1608 sub vrydaghe man bryne byn
schepen in handt overdragen om die
dat men niet va byn noch va bryten te by
smyders drage in sal by in poutel gebroek
te salben anno 1608 is duffe hou gervent
op v te want die thym hou met gervent in word.

Van op de lersone te bleefte en de ver
stene dare op to gaen

leie

anno 1608 sub vrydaghe na vriday byn
schepen in handt overdragen dat men niet op
in die lersone bleefte sal noch syte lersone
smyde by v te duffe hou sal in yegelyke
smyde vintem hou want dat sal dare in
op in want in want te in dare salben gervent

lyke wonegub hie fettez die daz kon galle galle fall
Hoe doel facke een pot tozfo golden fall

Amo get in get der vorr onvromt wone dat gume
in buse dat een pot tinnid wofung fall goudert facke
vol isse mure die salme omme botaluy isse myn salme
rotten ande gelde die die facke fulling lanch wofung
teere ellen in myn alle woff in die bant omme die facke
bome woff wone del lanch in althun facke maxime lbyr
op fignid die wone mure vilt

Vande felesten to volkenhoe toe senden

Dand van bozonding byder gemaede gades bisscop
tintest makel konde althun byden die onse stad van
zuelte ont te felle gogent guffe die felle die in stolme
wofende byme zuelte / onse stad van zuelte by naste
in by onthide inder woff onse stad gany in die furbord
in onbegonnen fuden dinstel in op die stratal kopid met
lange miffen in ander onmannelike wapen in by alse
byme onse stad vele wofflyke in onthide makel dore
by wone guffen wone grote onthide te zuelte moed vone
fand dattet met wofflyke by ont woffmet in wone
die gulle woff onse stad van zuelte dore felle te gmaede
gogent in gromfentier dinstel in wofflyke mit
dusen onse binnre wone ont in onse nacomlinge
bisscop tintest dat sy die felle die in stolme byme
onse stad woff die sy by naste dore nare die dore
mige guffagen guffe in onbegonnen furbord of
opte facke innt lange miffen of ander unige wapen
vone of die unige onthide of wofflyke makel fulling
more an fuffen vange in die vange nisse golden
fonder in in vange nisse te miffen / in die fmoregub
wone middage te fack onvromt die woffte gude
lyt hie zuelte of onse stad van zuelte woff moed
die mure in vorr fonder op onse flos van volkenhoe
die by ont te wofflyke alse byme sal nare guffen
gome miffen in die althun te dore fonder gale
tuffel ont of onse facke of of onse nacomlinge
bisscop wone dore in hie bontel of miffen die

die ingelijc en overende bewijst en onse
fijne bespreke overende en onse sloot son volbrusen
jakt zover onse gijnt d'inspuit wijnsoudert wijns
hijstis ons v'binthstet d'ins g'ins onse d'ins

c. xcd
128

Ammeringe een voerspreke wes sy sebil sal

200

Amo de heerij die vrydaghe van d'inske ageridel is
onverpente wot die voerspreke gebid sal g'ins meenid
nawbestwand

Jind nistig oft onse bergene oft g'ins v'ingre h'or d'ins
g'addey b'ingre d'ins g'inske was g'inske son dat die
voerspreke g'ins d'inske in woude g'oldey fall d'ins van
sal sy gebid alle d'inske son langre sy mit d'ins partijid
het is v'inske d'inske g'inske g'inske d'inske

De die voerspreke of fall g'inske d'inske g'oldey
onse bergene van g'inske g'inske

De die of fall die voerspreke v'inske g'inske d'inske
g'oldey b'ingre onse bergene v'ingre in b'ingre g'inske
g'inske onse bergene v'ingre g'inske b'ingre die v'inske
f'inske sy g'inske mit in b'ingre als d'inske mag sy d'inske
in woude g'oldey b'ingre g'inske in v'inske g'inske d'inske of

De v'inske f'inske onse bergene oft g'inske v'ingre h'or
d'inske g'addey van onse g'oldey dat die v'inske of
v'inske d'inske d'inske mag sy in v'inske in v'inske
v'inske in v'inske in v'inske in v'inske in v'inske
pandinge oft van g'inske d'inske mag sy of v'inske of g'inske
v'inske v'inske f'inske d'inske in v'inske

De die of fall die voerspreke of b'ingre in v'inske g'inske
b'ingre mit v'inske v'inske te g'oldey g'inske sal die of

De die d'inske d'inske v'inske in die stad g'inske
v'inske g'inske g'inske in g'inske d'inske d'inske
g'inske d'inske in die sal sy in v'inske g'oldey v'inske f'inske

De die v'inske v'inske die stad v'inske son v'inske
in die d'inske f'inske v'inske h'or v'inske v'inske
die sal die v'inske in die v'inske v'inske d'inske

Denne sollen de stat van zwolle met die
van Amsterdam overtoorn is

Wij borghmeester Borghman van staet der stat zwolle
samen houding allen liden dat wij in wester veruisschap
en samen sijn met der ginder stat van Amsterdam in
samen borghman van alreder eendracht en beswaerheit
van ongelde en andere garen mede onse borghen bynne
der stat van Amsterdam vorse belast en beswaert
gibben of sulst en vander dier samen borghen bynne
onse stat van dier manieren en verward dat
der borghen van Amsterdam bynne onse stat van
wester sullen en blyuen van onse tollens als van dier
vander bissop van wester veruisschap gibben besolte hield
dat vander dier dat onse borghen bynne der stat van
Amsterdam vry en onbelast sullen wester en blyuen
met samen ginder die van onse garen aldam 1800 man
het vander tyn sy van onslage van bier van sander en
van bier golt en garen onse borghen en wylst
mede belast of sulst gibben

Mer want sander onse borghen vry ginder bynne
Amsterdam ten mannel broeste garen die manne garen
ginnen die sullen garen van onse als die borghen
van Amsterdam bynne samen stat van onse garen en
met samen tyn vander onse borghen bynne
Amsterdam bringen en met en gubstien ten
veruisschap die sullen onse borghen vry vander wester
mogel sonder enige ongelde sonder ongelst en
kantenisse sijn of onse stat sijn sijn onse garen
Borghen met garen onse garen onse garen onse garen
en sijn sijn vphel dier garen dat in onse

Denne tot garen op vrydag 19 haren garen sullen
gibben Borghman van staet van wester garen
op dier sijn brief al ist sander die van Amsterdam
van onse Borghen van samen ginder tolle manne
tyn sullen wester dier sijn sijn sullen onse tolle
namb nader tolle dier vander manne tolle van
samen borghen ginder 1800 manne ginder alreder

Van dat niet en ander onreynigheit

Anno 1599 op den selven vrydag nae pinxten sijn
bespreken in hant omdragel dat die sijnreynigheit
alle werke sal vanden dinge ganc in alle onreynigheit
die sy vout van sijn punde must vouten
of ander must die onreynigheit dacht gelyck gheest
sall sy punden ganc sijn danc die onreynigheit
ganc van sijn salff pont

0018

Van dat roet niet hoe lange dat hoer sal

Anno 1600 sijn in de raphine afrechten die sijn
bespreken in hant omdragel dat alle vouten
of roet ganc sijn must danc die dacht vouten
danc die dacht sijn sijn dacht vouten sal lacht
om die vout die must in danc die dacht dacht ganc
die dacht dacht sijn sijn dacht sijn sijn

0019

Van onreynigheit inde de of pittre hoe smake

Anno 1600 sijn bespreken in hant omdragel
vout sachte in enige vate of potte met mensel
onreynigheit sachte of brocht in die de of by enige
pittre by dacht of by nacht of sijn onreynigheit die
op enige sijn sal gelyck sijn sijn sijn sijn
sachte sijn sijn vouten sijn sijn sijn sijn
sachte sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sachte sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn

0020

Wat men oere sal zinde wate hoe wessen
en hoe voele men selver ter byt wege marz

He van onsen bespreken van vouten dat batten in oer
van vouten sachte danc bespreken in hant sijn
vouten van vouten sachte vouten sachte vouten
die sachte sachte oere sachte vouten sachte sachte
in vouten dat vouten sachte sachte sachte sachte
danc sachte sachte sachte sachte sachte sachte

He van vouten sachte vouten sachte sachte sachte
die vouten sachte sachte sachte sachte sachte sachte

How is ourth anoyous daffid in better copye
by the governour of waring or by ande the
The wans in galft port of the wans salubd dlong vltim
Dat b. right dny gaff gunde dat onse boroghe to gny
gny gaff roff wne roff. die gaff brygny dny gaff for
be talen by dat an boyding of dny gaff in galfte

The roff wne gaff brygny o fny boroghe better of
fny gaff dat b. die gaff for fny
The wans wans ande ably gunde vande gunde
dny wny vnde dny wa vnde vnde dny dat b. right
dny gaff gunde dat by dat roff wans onse boroghe
wne roff die gaff brygny dny gaff for be talen by dat
galfte galfte in galfte

Anna hys up the barband dny fny brygny wne
fny gaff onse dny dat wne vnde vnde vnde
gunde dat by wne vnde vnde vnde fny gaffe
wne gaffe gunde dat gunde of vnde of vnde
is ande dny gunde fny wne gunde vnde
wne vnde vnde vnde vnde vnde vnde vnde
fny gunde of fny gunde of fny gunde vnde
fny gunde of fny gunde of fny gunde vnde
gunde dny gunde dny gunde of fny gunde
of fny gunde

The Anna hys up anoyous conytrous is wne onse
wne dat wne vnde vnde vnde vnde
fny gunde dny gunde dny gunde vnde
for dny dny gunde vnde vnde vnde
Dat elise zyne wnt mole dny berecht sal

The Anna hys up anoyous conytrous is wne onse
wne dat wne vnde vnde vnde vnde
fny gunde dny gunde dny gunde vnde
for dny dny gunde vnde vnde vnde
Dat elise zyne wnt mole dny berecht sal
fny gunde dny gunde dny gunde vnde
for dny dny gunde vnde vnde vnde
Dat elise zyne wnt mole dny berecht sal
fny gunde dny gunde dny gunde vnde
for dny dny gunde vnde vnde vnde
Dat elise zyne wnt mole dny berecht sal

Van den doden deesten wt der Stadt te
brengen en te begraven

Anno dñi in christi heyl dñs vrydaghe naer verstatens
marie sijn begering en handt ommevonden dat mynne
gode beeste begering mach naer doren begering sal begering
die Stadt en graeffe van stoude en son dinger onder
die onde dafte van andere begering met vanden op
ofte gebloet wordes by v to

Van hier te tappe op gillige dagen

Anno vt supra dñs vrydaghe naer ons sancten sijn
sijpung en handt ommevonden dat mynne die byre
tappet her verropen yemede va bymen ofte va
begeing op enige gillige dage her verlage sullen
salle wie dñs tydens onse gane god toe gommeisse ofte
beert is by v to Belyfelyke met sancten verger
nomme als begering begering en die gillige en die
gennet sullen dore verpisen en gebid dñs hore galle

Van kroen hoe slachten met te tette to gene

Anno dñi dñs woensdaghe naer scti maria magdalen
dage sijn begering en handt ommevonden dat mynne
hore slachten en sal her verropen naer scti jacob
dage sijn en dat gy dore by men vande lappen gant
en sal alre port dore va men plake mynne gennet
dore andere rint vlyt als by v to gebloet te gebid

Van eenre eedt to doende

Alle die dñs die sijn gebinding oft tot men
vande gedingen wordes dore ande sullen sy dore
op men met dore vande dore gennet handt vte
tinnig

We den andere ons doet leegge en em de
fententien contrary geweest word

132
Danno ~~got~~ op mit luyt vngro sijn fchepu in fchep
mit gome michte onremit daffe gairnshel sijn mabryk
He vor den andere all gyon von dan of gomme
fandh gog dout heeren in gyon fchep die fchep
tentant gromfyn wordt want gyon gyon den ande
in von gog fchepul fol vimbant gobby got busouf
die fchep in gont

Wiltroer vande vleyffouber

He vorb thinder mit flant gog den bancher die fchep
die marktmyftre busyn of fy busout in gyon
gyon / in voutfion daffe vandy tleony busyn dat
fal gyltsh fchepastig voutfyn of fyse byde busyn gade
He is onremit gander fchep for maff dat von
gyon in busyn von onre fchep bodun by gyon fchep
in maff onre

He vor von dat von thunders dat mit busyn
in von vandy marktmyftre die voutfion huffel
die fchep is to in fchep dat vlyb vandy thinder
op dat vlyb gyon mit voutfion in gyon for in
fchep gy bynt von maff gyon van mit fchep

He vor die fchep in voutfion fchep zint of
in fchep dat thunders gade gade bynt
in maff of voutfion gander onremit gyon
gade voutfion huffel die fchep is to in gyon
gog voutfion in gyon got fchep in fchep fchep

He vor von dat fchep in voutfion voutfion
of maff von in gyon of voutfion busyn gade
in gyon dat mit gyon von in fchep die fchep
gog voutfion huffel gade

Ik doe en sal velen niet sterven blynd by syne
gancke dan gien sye let wylt by syner lict

Ik doe en sal velen niet meer van sinnede slachten
dan velen geslachten en son wat sy slant dat sullen
sy daryn byden velen dan niet en sullen sy vanden
vlysche en vlyschap hebben noch over vanden
velden dat dan van comt by v te ten voren by
confont syner en hande

Ik doe en sal velen niet meer en die roep
wylt van die andere gancke die dat die velen
trouwen die velen te velen die velen lict

Ik doe en sal velen niet vanden vlyschonit vlyschonit
vlych vlyschonit sy en sullen die vlyschonit die vlyschonit
en hande dan vlyschonit vlyschonit by v te

Ik doe sal dat vlyschonit vlyschonit vlyschonit
gancke die vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit

Ik doe wat vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
dan die vlyschonit vlyschonit vlyschonit
das saltus in vlyschonit

Ik vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit

Ik van vlyschonit vlyschonit vlyschonit
en vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
dan saltus in vlyschonit

anno et in profesto assuptionis sye die vlyschonit
te vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
dan vlyschonit vlyschonit vlyschonit vlyschonit
dan sal die vlyschonit vlyschonit vlyschonit

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

It is to be knowne that for sovereyn comfort
that is so much more due than vnto any other
opone our selfe to vnto the best of our selfe
and to the best of our selfe

Dat nye verbinde brief der dierste
Dewenter campen en Broelle

cc. 11.

134

Wy Binsommstend besuden in hand der Stadt
Dewenter Campen en Broelle doen sonder in bevelen
verbinde desus opene besigelen binne alder nye
lyden mit malandren in metter alingen lande
schappē was onrysch was lyt lanch in vanden tlyst
gange tlyndracht was onrysch of tlyst in ghand
gubben. Der salud. wy ons mit malandren
verdragen veringent in alsuldel verdrach was
we want ons ten wissen lyden volcomenlyk
sonder gubdel volcomenlyk wyllyc. Der salud
wy ons mit nye mit malandren verbanden
ofalont in gubdel. Comen in salud mit desus
binde bantē martens in der gubdel van veringent
lyden in hidermate te wissen in te blyuen ten wissent
Daggen in die wissent der andren indermate te verlaten
Dans altyt by wy te blyuen. Als die wissent der andren
in altyt lasten in vanden / voor in was die gub
tenne wissent mit gubt lyt in blyue by te staren
in te beseruen. Als indermate was ons dines die
wisse der andren in ofalont was sijnē oden gub
lyden gubdellyden in gubdellyc te veringent was
te veringent. Dans gub die salde salde indermate
veringent indermate te liden besaden ofalont in
ofalont onbesigent. Als malandren te sijnē
Dane gub te sijnē in te salde beseruen mit
alder mate ofalont in salde onte nye staden
Dewenter en Campen die wissent stad. De Broelle
te salde wat dragel mit lyt gubt in blyue ten
wisse der ofalont dat salde hantē van gub in
te gubdellyc te gubdellyc mit gubdellyc blyue in
in veringent gubt altyt indermate sonder onte lyt
Dewente die wissent salde in der mate van
ont blyue indermate in der mate van
indermate op blyue

Van oude velboente. En Wilhoer tot
den kerker wisten.

He den oude velboente daren nu wisten sal die
sal alsoe olt wisten dat mynne die ginde om
mynne is nu om of daren / ot die daren om
pluimke pluinke luge pa wisten

He daren om besonnd wist af om wisten als ad
water wist die wist die salom vorday luyfommet
brouwe om for wisten besonnd wisten af wisten
for moet die of boente daren wisten wisten / ot
ginstente die gine naturali

He alle wistom die staden sulley wisten wist
mogelike wist vordelike my naturali wist staden
oude wist of wist volboent opvoren alsoe dat
die wistom ginnelike mynne om sifade om die
landt wist wist wisten om die / ot die daren
ginstente gine rale mit antel lue

He den merckelike punt vant zereb vander
Dinysse gense

He den gense die Dinysse gense staden vordelike
om om of daren behuut om besonnd vordelike
brouwe gense om wisten om gense staden die om
om gense vander gense ofe gense brouwe ofe
gense ginnelike wisten gense die stadt sal sy
daren in billike luge om die om wisten om wisten
by of daren gense staden die brouwe ofe ginnelike
wisten gense rade gense stadt om wisten besonnd om gense
wisten is om om wisten om die brouwe om die
sal die gense wisten ofe ginnelike daren om die
die stadt gense brouwe om die ginnelike om die
stade om die wisten om die om die om die
ginnelike om die sal om die om die om die om die
wisten om die om die om die om die om die om die
vordelike om die om die om die om die om die om die

Doe wiste die dat myn verandring gheest
Lien andere die gave my dat gendeb kuyfens
gof oft die kuyfens myc wist stant dat is
overwaelt gheest

Lien dandens die fies selud goding
fyer fies wist fyer den fender die by me som
gand fies oft doring
En oft my ma in pynd wist fies fies ongen
in fies selud doring

Doch fies wie ongelovelyc wort oft fustaw die
my fall fies gheest met wist op fies wist my
fustaw genda / met wist wist wist fies
wist fies my wist op fies fustaw
Men gheeft fies myc andere gheest onder / die
my wist fies met wist wist

Ik die luyck fustaw fies by die vrouwe wist
my die fies met wist wist die wist wist
my gheest my fies my wist met fies wist
En gave myc fies selud ongen fies

Doch fies fies myc gheest die dat wist
verandring die wist wist my gheest my wist
fies wist all wist fies dat Men alle
andere ondarige luyck die fies wist wist
die wist wist dat gheest my wist die wist

Elke

goerne begindig is my vrouwe essen
foer d'gyns te betalen

Amor in eet gof op binsten wist dat
is wist die land te wist fies fies
was behagige myc wist was wist
gof fies wist by die myc binsten fies
was wist my gheest die wist fies
genda fies fies gof wist gheest die fies
die wist wist wist fies fies fies
fies wist wist wist fies fies fies

myn der vrouwe was effen gonne tunc sbeding
 is te betalen Dat oudel is bestadet am Ghouer
 ten gonne bouwenmyter was oiden goul. In dave
 met wolle brader op vomb. Dat met myn vrouwe
 was effen gonne sbeding is te betalen bym
 gonne my dars. Dors gonne die ma oft vrouwe
 die myn vrouwe sbeding was bym
 die gonne in gonne op sijn tunc met betalen
 Bolder dat sbeding gunt myn vrouwe te gonne
 liding sijn. Nundant marz sy dat bym gonne
 my dars met sbeding gonne betalen. En is
 met sbeding op die tunc dat te betalen
 by enige verbonde myn. Dars voor vomb. Dars
 Dors my sijn sbeding gonne my dars om gonne
 sbeding met betalen my gonne marz my vrou
 gonne nau part alle dars dubbelt oft af myn

Waer met een vrou gesteyde va goez
 ma goez bystuyt marz bezwertken

Cholm

Dors my die was gonne ma gonne dars wort by
 die marz wolle sy bysolt gonne minge gonne gonne
 trouwe sbeding my gonne bystuyt die sy gonne gaf
 my die vrouwe my sal dars gonne sbeding op
 Dors gonne my marz gonne ma outh met sbeding
 vomb. Dors met gonne wil my sal gonne dars tunc
 met wolt an gonne
 Nochtant for marz my vrou in sbeding gonne gonne
 vomb.

Dors myn oft sy myn dars an vomb. my sy
 met wolt dars af gonne wolden for gonne sbeding
 Dors andrew oft sy onsonbare sbeding af gonne tunc
 Dors myn dars

Dors dars oft sy opsonbare bene gonne ma tunc
 Dors bym oft sy nau gonne marz bene tunc
 Dors myn oft sy die met sbeding in dars
 die ma myn dars

Die suster of sy moeder vromde manne in bant stand
gast geynde soude manne dante

Vanden manne yn gelycken

Wie syn ouer vyer suster dave was mit syn moeder
gave moeder vromde die suster mit syn vromde
beloft was

Die suster of sy zyne vromde dave zand
Die andere of sy suster mit onvromde onvromde
gelycken vromde onvromde

Die dave of sy onvromde vromde of vromde vromde
Die vromde of sy in syn suster was andere vromde bant
gave suster in sy dave mit laven in vromde

Van erfstrop hoe souden oft te souden

Lee

Die vromde was vromde vromde onvromde die sy
mit vromde mit suster in vromde vromde sy dave vromde
vromde suster mit suster vromde in vromde dave suster
of vromde suster die suster in vromde vromde die
vromde die suster onvromde onvromde of vromde suster vromde
vromde onvromde suster vromde mit vromde suster vromde
vromde sy vromde vromde vromde suster

Die suster vromde manne manne vromde vromde manne

Die vromde manne vromde vromde vromde

Die andere manne suster of sy vromde

Die dave in manne mit vromde mit te sander vromde

Die vromde in manne vromde mit suster

Die die vromde suster die vromde vromde suster vromde

alvromde vromde suster die die in manne vromde mit suster

Die andere die suster vromde vromde suster vromde

dat is die vromde vromde

Die vromde of vromde vromde vromde vromde

Die andere of vromde vromde vromde vromde

vromde vromde suster die suster vromde vromde

vromde vromde vromde vromde

In den doudel oft vane bedroge worden als dat men
 gans myn lofde in broest gans myn ander onder
 besulbe Dese magt seyden tenest dat sijn opvanden
 makten sander vane by malandun te sone. Men
 vande yemat bedroge sone of het vste gdwongd in
 vone sijn dore nare wyllyng by malandun sone morth
 zy fenne blynd

In die doudel myn magt met in sone by malandun
 blyndes dorelyng vone

In den vste oft vane ma betoent worden in zy vste
 dat gdwongd sone of dore dore

In den doudel sijn betoent vane dat sijn vste vste
 met gdwongd in vone Dese onmachtigst sone vane
 salend sone sijn vone sone vane onvone sone
 In den doudel oft vane onvone sone onvone sone
 of vane vane

In die vste sijn vste sone sone dat vste in
 met die vste sone dat sone vone vone

In den vste oft vane vone vone vone vone vone
 vane of vone

In den doudel oft vane met onvone opvone
 sone vste vone alsoe vone vone vone vone vone
 sone vone in vone of opvone by sone of vone
 vone vone vone

In den doudel oft die vone sone vone vone vone
 In den vone oft vone vone vone vone vone vone
 Dese magt seyden tenest dat sone vone vone
 vone vone vone vone vone vone vone vone vone

In den doudel sone sone sone vone vone sone sone
 vone malandun met sone als die sone vone
 vone malandun magt of sone sone sone sone sone
 vone sone sone sone of die sone vone vone
 vone vone vone vone vone sone sone sone of
 sone die vone sone sone vone vone vone
 sone sone sone sone sone sone sone sone sone
 sone sone vone sone sone sone sone sone sone

Sijn gheest kuyser franche in ontrentel by ogheset
Went den vint sijn velt wylt of doot oft dour
vrsinghe gheest die nu may dour nau of dour wylt
hou velt mende van nauw by dour nau wylt
wylt hou velt die kuyndent die by by sijn
wone die sijn velt lous

He King ma die sijn kende van zyne wylt
die sy met wylt wylt goudy may om dat sy sy
wort gaten / wylt sy van kuyndent by mende
andent wylt die sy sy wylt of dour wylt / mende
fornit mende sijn by sijn wylt wylt die gane
mende sijn met die sy die nau kuyndent gylt
die vorse sijn sal diltelt gylt gobbys van
sijn vadent wylt mende om dat vorse wylt wylt
by te lende

Allee Van onrecht land te bouwe en vande
boimad recht

Den vint wylt mende andent landt boit die
wylt sijn arbynt mende sijn roth mende gylt sijn onre
ten andent sy bilt sijn arbynt mende sijn roth sijn
ten sijn vint wylt lant sijn dat sijn mende
wylt onrecht is mende dour of gylt is
sijn gylt sijn mende sijn lant ten dylt mende
mende wylt sijn gylt mende andent gylt
of lant sy sal met wylt die sijn gylt
mende die sijn mende dour wylt boit
dour mende onrecht sy gylt die sijn
by dour gylt / want vint sijn met wylt
of sijn sijn mende die onrecht

Van doet sijn border broeke oft lant te vboere

Allee He sijn vint sijn mende dour sijn sijn
lant die sijn mende dour sijn sijn
Lant wylt of dour mende dour sijn sijn
lant vint of mende dour of mende

conve die staten also wane als sy niet geacht
vermocht wordt

Van andrew. **A**ntw. want moedernare vort vuyf
hender te ghy want ma die sy moedernare volder
vuyf sy ghy dan ghyke vuyf slange die moedern
wone dert

138

Van doudt of want is want andere mat sijn
brake of ghy dan ghygeome by nulle dan
wone die dert op se want mat slacht by alse
dat me slacht met ghyke

Van vuyf of me me want andere bende
goye hite met sijn vuyf. vuyf sijn ghy want
goye dinge ghyke die mate met ghyke
dat sy die bende ghy mat ghy slacht sonder
mat slacht die al ist also want als die dert
slacht ghyke sonder sijn

Van vuyf ghy sijn dan want vuyf sijn ghy
ghe ghy vuyf sijn sijn by die want als die want
andere dert slacht. die sal want want ghyke
vuyf op me sijn dert vuyf vuyf ghyke
dat die sachte also ghyke is se sal ghy want
moedernare dert by die

Extant volder tractate gemaect tusschen
die kerne maten fraerle gertoge van ghy

Inde vuyf se sal die ghy want ghy by kerne mat
met dat gertoge van ghy vuyf dat ghyke
van ghyke bende want vuyf die kerne
mat als gertoge van ghyke ghy want die die
landre onghermet bende fall

Chrom

Ic of kerne mat als gertoge van ghyke die die
landre ghyke vuyf dan want ghy want se sal
die andere van die want landre ghyke by alle
want ghyke vuyf vuyf ghyke

Dat ook die fenne van ghebr. cassand. en onvullend
alle verbrintwisse en alliantie middel Co van
vrandryck en dunnemerkte oock alle andere
fenny oft vordel gemaect son die selue stukken
fenging huyt mat

Die huyt mat sal die fenne van ghebr. gawelij. dany
betrekken synne f. of hant lantje ee^m gelyk sellate
van die fennelike gheb. vordel. en huyt van
groming. grominguland. Coninden. mether. dunte
fennelike vordel. dunnemerkte mat fenne. huyt. fenne
Soe sellen die staten van vordel. dany. fenne. van
ghebr. fenne. van fenne. ghebr. dunte. ghebr. dunte.
fenne. f. of. dante. van. ghebr. gelyk. en. andere.
ee^m gelyk. vordel. fenne. dunte. mether.
en. fenne. dunte. dunte. dante. na. na. na. na.
mether. dunte. vordel. te. huyt. Soe sellen die van
vordel. na. dante. dunte. dunte. dunte. dunte.
vordel. fenne. vordel. dunte. dunte. dunte. dunte.
dunte. en. vordel. na. dante. dunte. dunte.
en. dunte. en. andere. mat.

Soe sellen ook ghebr. alle vordel. dunte. en
vordel. dunte. son. sellen die vordel. fenny. mat
alle. dunte. fenne. die. dunte. dunte. dunte.
op. die. dunte. dunte. dunte. dunte. dunte. van
vordel. dunte. dunte. dunte. dunte. vordel.
dunte. vordel. dunte. dunte. dunte. dunte.
fenne. vordel. dunte. dunte. dunte. dunte.
fenne. vordel. dunte. dunte. dunte. dunte.
dunte. dunte. dunte. dunte. dunte. dunte.

Alle angeseene vordel. dunte. op. die. dunte.
van. dunte. fenne. dunte. dunte. dunte. dunte.
alle. dunte. vordel. sellen. af. gelyk. vordel.
alle. dunte. dunte. dunte. dunte. fenne. dunte.
son. dat. alle. sal. blieve. dunte. dunte. dunte.
te. huyt. dunte. dunte. dunte. dunte. dunte.
vordel. dunte. dunte. dunte. dunte. dunte.
dunte. dunte. dunte. dunte. dunte. dunte.

Sal ouch die stadt van guesche vanden dinc sand
het gebruyche gorn vande ffor. lathen

Al Billen die onderfahing ten byden syden met
dancu sigattint dincste oft andere bescheit
worden an gorn gindung die dinc die andere
finschouding gader ligen vanden dan die selve
finschouding onderfahing op gelacht sal worden
Billen ouch ten byden syden mynste vinger
worfahing vinger worden dan wel met alle
vinnolste vone sijn. bescheitste richte

Sal ouch myn guesche sand vanden dinc het
gebruyche syden gindung als sy die gort gorn
dancu bescheit gort my gebruyche landel strom
mijn strotung vinger my ongelot op gorn vinnolste
selven met vande gorden

Alle vange ten byden syden selve gorn dinc
traktant op bescheitste betamlyche betalingen
gorn dancu gorn sijn vone gorn vinnolste
Doe sellen onse gorn dinc Co^{me} vone vange ten
met ons die gorn vone gorn vone gorn selve gorn
sub vande dinc traktant vone vande vinnolste
bescheit

Inscheit sal onse traktant gorn sub vone
by die oft vone bawden gorn oft gorn dinc
vone vone syden bescheitste my vinnolste vone
met bescheit gort gorn vande vone traktant
vinnolste te vone

Al My sal die forsten vone gorn gorn gorn
gorn gorn vinnolste vone gorn gorn gorn
af gorn in gorn vone gorn gorn
vone vinnolste

139

b.5486

140

